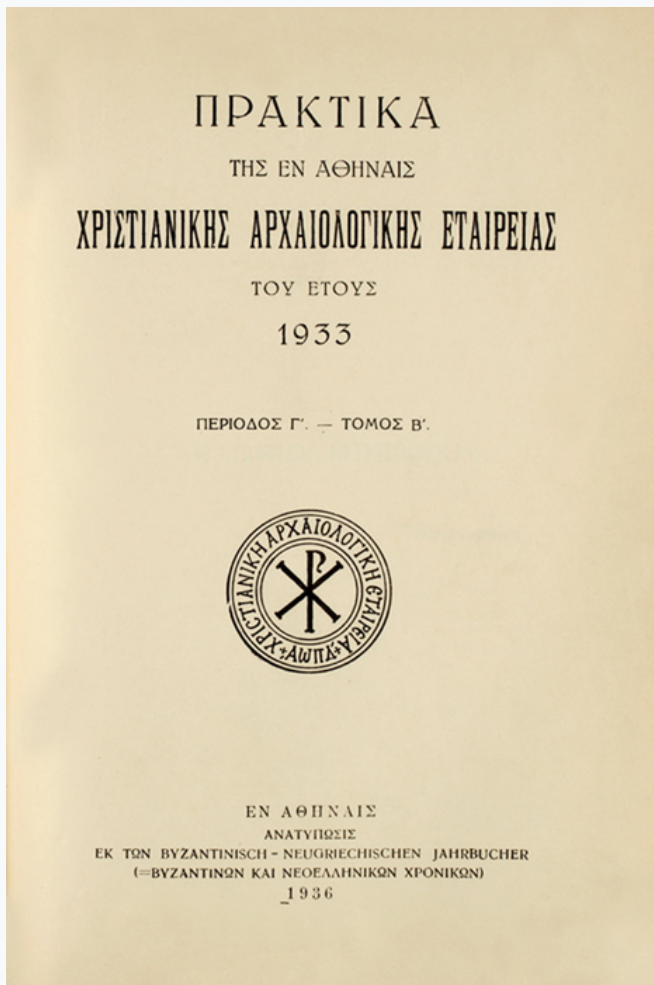

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 2 (1936)

Δελτίον ΧΑΕ 2 (1933), Περίοδος Γ'. Χαριστήριο Αντωνίω Μπενάκη

Κατάλογος των χειρογράφων του Βυζαντινού Μουσείου Αθηνών

Δημήτριος Ι. ΠΑΛΛΑΣ

doi: [10.12681/dchae.1367](https://doi.org/10.12681/dchae.1367)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΠΑΛΛΑΣ Δ. Ι. (2013). Κατάλογος των χειρογράφων του Βυζαντινού Μουσείου Αθηνών. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 2, α'-σα'. <https://doi.org/10.12681/dchae.1367>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κατάλογος των χειρογράφων του Βυζαντινού
Μουσείου Αθηνών

Δημήτριος ΠΑΛΛΑΣ

Δελτίον ΧΑΕ 2 (1933), Περίοδος Γ'. Χαριστήριο Αντωνία
Μπενάκη • Σελ. α'-οα'

ΑΘΗΝΑ 1936

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Υπό
ΔΗΜ. Ι. ΠΑΛΛΑ

Εἰς τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1915 καὶ ἔντεϋθεν, ἔχει σχηματισθῆ συλλογὴ ἕξ ὑπερδιακοσίων χειρογράφων κωδίκων καὶ ἐγγράφων, ὧν παρέχεται κατωτέρω ὁ κατάλογος.

Τὰ χειρόγραφα ταῦτα τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου προέρχονται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς συλλογῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἧς τὰ ἀντικείμενα εὐρίσκονται κατατεθειμένα ἐν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1923 ¹⁾ καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐκ τῶν μεταφερθέντων ἐνταῦθα ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Θράκης κειμηλίων τῶν Προσφύγων, ἕξ ὧν ἐκλεκτὰ μὲν τεμάχια μεθ' ἱκανῶν χειρογράφων φυλάσσονται ἐν τῷ Βυζαντινῷ Μουσείῳ, μέρος δ' αὐτῶν μετὰ τινων ἄλλων χειρογράφων παρεδόθησαν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Κοινοτικῶν καὶ Κοινωφελῶν Περιουσιῶν Προσφύγων εἰς τὸ νεοῖδρυθὲν Μουσεῖον Μπενάκη. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἐν τῷ Βυζαντινῷ Μουσείῳ ὑπάρχει καὶ ἀριθμὸς τις χειρογράφων διαφόρου προελεύσεως (ἕξ ἀγορῶν, δωρεῶν κ. τ. τ.).

Ἐκ τῶν χειρογράφων τῶν προερχομένων ἐκ τῶν Κειμηλίων τῶν Προσφύγων πλεόν τοῦ ἡμίσεος εἶναι ἀνατολικά — κυρίως ἀραβικά καὶ ἐλάχιστα συριακά, ἀρμενικά καὶ κοπτικά, μεταξὺ δὲ τῶν διαφόρου προελεύσεως χειρογράφων ὑπάρχουν καὶ τινὰ αἰθιοπικά κ. ἄ. Εἰς τὸν παρόντα κατάλογον δὲν ἀναγράφονται τὰ ἀνατολικά χειρόγραφα.

Κατάλογος ὀγδοήκοντα περίπου χειρογράφων τῆς συλλογῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ὑπάρχει ἐκδεδομένος ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ μου κ. Νίκου Α. Βέη ²⁾· ἐπομένως ὁ παρὼν κατάλογος δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς συνέχεια ἐκείνου.

¹⁾ Ἰκανὰ ἀντικείμενα τῆς συλλογῆς ταύτης, ἐν οἷς καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 5679 χειρόγραφος Λειτουργία (βλ. κατωτέρω, ἀριθ. 87^α) εἶναι κατατεθειμένα εἰς τὸ Ἐθνικὸν Μουσεῖον τῶν Κοσμητικῶν Τεχνῶν.

²⁾ Νίκου Α. Βέη, Κατάλογος Χειρογράφων τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, = Χριστ. Ἀρχ. Ἑταιρ. Δελτίον ΣΤ', τευχ. Β', ἐν Ἀθήναις 1906, σελ. 49-120, ὅθεν καὶ εἰς ἴδιον τεῦχος.

Εἰς τὴν κατάταξιν τῶν χειρογράφων ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου διετηρήθη, ὡς ἔπρεπεν, ἡ αὐτοτέλεια ἐκάστης ἐπὶ μέρους συλλογῆς, ὡς καὶ ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ φαίνεται τοῦτο. Εἰδικώτερον δὲ ἐν τῇ κατάταξί τῶν χειρογράφων ἐκάστης συλλογῆς προηγούνται οἱ κώδικες καὶ τὰ εἰλητάρια, ἔπονται τὰ διαφόρων εἰδῶν ἔγγραφα καὶ ἐπιστολαί, ἀκολουθοῦν δὲ τέλος τὰ σπαράγματα, ἅτινα δὲν ἐκρίθη περιττὸν νὰ καταγραφῶσιν ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ. Οὕτω δ' ἐνταῦθα ὀλοκληροῦται ὁ κατάλογος τοῦ ἐν τῷ Βυζαντινῷ Μουσείῳ ὑπάρχοντος εἰς χειρογραφα ὑλικοῦ καὶ ἰδιατέρως τοῦ προσερχομένου ἐκ τῆς συλλογῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἣτις διὰ τῆς ἀγάπης αὐτῆς πρὸς τὰ λείψανα τοῦ μεσαιωνικοῦ καὶ νεωτερου ἡμῶν βίου τοσοῦτω σημαντικῆς ὑπηρεσίας ἔχει προσφέρει εἰς τὰς ἑλληνικὰς σπουδὰς.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς καταρτίσεως τοῦ παρόντος καταλόγου ἠκολουθήθη ὁ ἐν κοινῇ χρήσει ὑπάρχων σημειοῦται μόνον, ὅτι, ὡς παρατηρεῖται καὶ εἰς ἑτέρους καταλόγους χειρογράφων, ὅπου μεταγράφεται κείμενον, διὰ νὰ γίνῃ φανερὰ ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις του, διετηρήθη ἡ ὀρθογραφία τοῦ κειμένου· ὁμοίως διετηρήθη ἡ ὀρθογραφία καὶ τῶν ἐν ἐκάστῳ κώδικι ἀναγνωσσομένων ἐνθυμήσεων καὶ λοιπῶν σημειωμάτων, ἅτινα παρατίθενται ἐν τῇ περιγραφῇ τοῦ κώδικος, ὡς διαφωτίζοντα τὴν ἱστορίαν τούτου, ἀλλὰ καὶ ὡς παρέχοντα πολλάκις ἀξίας λόγου ἱστορικῆς πληροφορίας, προσέτι δὲ λαογραφικὸν καὶ γλωσσικὸν ὑλικόν. Ἐν τῇ περιγραφῇ ἐκάστου κώδικος ὁμοίως δηλοῦνται αἱ ἐν τῇ ᾧ ἐνιαχοῦ παρατηρούμεναι προσεθῆκαι ἢ διορθώσεις, τῶν ὁποίων εἶναι γνωστὴ ἡ σπουδαιότης διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ κειμένου.

Ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ δὲν ἐπεδιώχθησαν παρατηρήσεις, εἴτε περὶ τῶν εἰς τὸ κείμενον καὶ τὰς ἐνθυμήσεις μνημονευομένων ἱστορικῶν προσώπων ἢ γεγονότων, εἴτε περὶ τῆς ἐκδόσεως καὶ τῶν διαφόρων παραλλαγῶν τοῦ κειμένου τῶν χειρογράφων, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ προμνημονευθέντος καταλόγου τοῦ καθηγητοῦ κ. Νίκου Ἀ. Βέη καὶ ἄλλων, καθόσον ἡ ἐργασία αὕτη ἐκφεύγει τοῦ κύκλου τῶν ἡμετέρων ἀσχολιῶν· ἀφίνεται τοῦτο εἰς τοὺς εἰδικούς. Σημειοῦται μόνον ἐνταῦθα, ὅτι κώδικές τινες λειτουργικοὶ καὶ ἄλλοι, παρέχοντες ἐνδιαφερούσας παραλλαγὰς καὶ ἀνέκδοτα κείμενα, εἶναι ἄξιοι ἰδιατερας προσοχῆς, ὡς καὶ ἔγγραφα καὶ ἐνθυμήσεις τινές.

Πρὸς εὐκολίαν ἐπεξητήθη ἐνταῦθα ἡ καθ' ὀμάδας παράθεσις τῶν συγγενῶν κατὰ τὴν περιεχομένην ὕλην χειρογράφων (λ. χ. Εὐαγγελίων, λοιπῶν λειτουργικῶν κωδίκων, λόγων κ.λ.π.). Ἡ καθ' ὕλην διαίρεσις αὕτη δὲν δηλοῦται καὶ ἐξωτερικῶς, διὰ τὸ σχετικῶς μικρὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν χειρογράφων καὶ διότι ἡ ἐν λόγῳ ἀρχὴ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ τηρηθῆ ἀκριβῶς, προσκτηθέντων νέων, μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ προκειμένου

καταλόγου, χειρογράφων. Αναφορικῶς πρὸς τὰ ἔγγραφα ἐπεδιώχθη ἡ κατὰ χρονολογικὴν τάξιν κατάταξις.

Ὅμοίως προστίθεται, πρὸς εὐχερῆ χρῆσιν τοῦ καταλόγου, ὅτι ἐντὸς παρενθέσεων ἐτέθησαν αἱ ἀναπτύξεις τῶν παλαιογραφικῶν συντμήσεων καὶ βραχυγραφῶν, ἐντὸς δὲ ὀρθογωνίων ἀγκυλῶν αἱ συμπληρώσεις τῆς γραφῆς τοῦ κειμένου καὶ τῶν σημειωμάτων, ὅπου ὁ κῶδιξ εἶναι ἐλλιπὴς ἢ ἐφθαρμένος· πρὸς δῆλωσιν δὲ τοῦ ὅτι εἰς τὸ κείμενον ὑπάρχει συμπλήμα τι δυσανάγωγστον ἢ χάσμα ἕνεκα φθορᾶς τοῦ κώδικος ἐτέθησαν συνεχεῖς γραμμαί· ἀποσιωπητικὰ ἐτέθησαν πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὅτι τὸ κείμενον συνεχίζεται.

Ὁ ἐν ἀρχῇ ἐκάστου κώδικος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν αὖξοντα ἀριθμὸν τοῦ χειρογράφου κατὰ τὴν σειράν, ἣν κατέχει ἕκαστος ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν χειρογράφων τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου, ὁ δὲ ἐντὸς παρενθέσεων δεξιὰ τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ, δηλοῖ τὸν ἀριθμὸν, ὑφ' ὃν ἔχει καταγραφῆ ἕκαστον χειρόγραφον ἐν τοῖς οἰκείοις εὐρετηρίοις. Ἡ χρῆσις διαφόρου τύπου στοιχείων διὰ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἐν τοῖς κώδιξι συγγραφῶν, διὰ τὸ κείμενον καὶ τὰ σημειώματα εὐκολύνει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ζήτησιν.

Τέλος ἄς μοι ἐπιτραπῆ νὰ ἐκκληρώσω καθῆκον ἐγκάρδιον, ἐκφράζων καὶ ἐντεῦθεν τὰς θεομᾶς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου καὶ σεβαστόν μου καθηγητὴν κ. Γ. Σωτηρίου, διὰ τὴν προθυμίαν, μεθ' ἧς παρέσχεν εἰς ἐμὲ τὴν ἄδειαν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καταλόγου.

Α'

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

I. ΚΩΔΙΚΕΣ

81 (4271)

Περγαμηνή 0.28×0.185 φ. 166 αϊ. IB'.

Εὐαγγέλιον.

Ἀκέφαλον, ἑλλιπές, κολοβόν. Ἀρχή: «ἀπολυμένην ἀλλὰ τὴν βοῶ-
σιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον ἦν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῶν
δώσει» (Ἰωαν. 5' 27). — Τέλος: «μη(νὶ) τ(ῶ) αὐτ)ῶ ἰθ' τοῦ ὄσ(ιον) Δίου καὶ
τῆς ἁγίας μητ)ο(ὸς) μα[κρόνης]».

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος κισσοῦ εἰς δύο στήλας, ὧν
ἐκάστη ἐκ στίχ. 27. Φέρει σημαδόφωνα· ταῦτα ὡς καὶ τὰ ἀπλᾶ ἀρχικὰ
καὶ ἐπίτιτλα, δι' ὧν κοσμεῖται ὁ κῶδιξ διὰ μέλανος ροδίνου.

Ἐν τῇ ῥα σημειοῦνται ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς τὰ ἐθθινὰ καὶ οἱ
ἦχοι. Τὰ φ. 145, 146 καὶ 151 ἀποκεκομμένα ἐν μέρει.

Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσι δύο ἠριθμημένων ὀκταφύλλων τετρα-
δίων· τὸ πρῶτον τετράδιον ἑλλείπει, ἐκ τοῦ δευτέρου ἑλλείπουν φύλλα
τέσσαρα, ὁμοίως τὸ ὄγδοον τετράδιον, ἐκ τοῦ δεκάτου φ. ἕν, τὸ ἑνδέκα-
τον τετράδιον, ἐκ τοῦ δεκάτου ὀγδόου φ. δύο, ἐκ τοῦ εἴκοστοῦ τετάρτου
φ. ἕν καὶ ἐκ τοῦ εἴκοστοῦ πέμπτου φ. δύο.

Ἀστάχωτος. Ἐκ δωρεᾶς Ἀντ. Φλασκάκη.

82 (4270)

Περγαμηνή 0.245×0.182 φ. 35 αϊ. IB'.

Εὐαγγέλιον.

Ἀκέφαλον, ἑλλιπές, κολοβόν. Ἀρχή: «[δ]φθαίμοις πάπιν ἠρώτων
αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν» (Ἰωαν. 9', 15). — Τέλος: «π(άτε)ρ
οὗς δέδωκάς μοι θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κακεῖνοι ὦ[σι]» (Ἰωαν. 15', 24).

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ φαιοῦ μέλανος εἰς δύο στήλας ἐκ
στίχ. 22 ἐκάστη. Φέρει σημαδόφωνα, ἀπλᾶ ἀρχικὰ καὶ ἐπικεφαλίδας διὰ
κινναβάρεως γεγραμμένας. Εἶναι ἱκανῶς ἐφθαρμένοι ὁ κῶδιξ· πολλαχοῦ
οὗτος ἕνεκα φθορῶν ἔχει γραφῇ ἐκ νέου ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς

διὰ ζωηροῦ μέλανος. Ἐνιαχοῦ ἐν τῇ ᾧα σημειοῦνται ὑπὸ ἐπίσης μεταγε-
νεστέρας χειρὸς τὰ ἐωθινὰ καὶ οἱ ἦχοι.

Ἀποτελεῖται ἐξ ἐπτὰ τετραδίων ἀριθμουμένων μεταξὺ τοῦ πέμπτου
καὶ τοῦ δεκάτου ἑβδόμου.

Ἀστάχωτος. Ἐκ δωρεᾶς Ἀντ. Φλασκάκη.

83

Περγαμηνή 0.195×0.145 φ. 177 αἰ. ΙΓ'.

Εὐαγγελιστάριον.

Ἀκέφαλον, ἔλλιπές, κολοβόν: Ἀρχή: «οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν
κλ[ω]εν ἔτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῶ» (Ματθ. η', 20). — Τέ-
λος: «ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλείπη ἡ» (Λουκ. κβ', 32).

1. (φ. 1^α) **Κατὰ Ματθαῖον** (ἀκέφαλον).

2. (φ. 62^α) **Κατὰ Μάρκον** (ἀποκεκομμένη ἢ ἐπιγραφὴ).

(φ. 59^β) Προηγούνται αὐτὰ κεφάλαια τοῦ κατὰ Μάρκον) *Εὐαγγε-
λίου*) μέχρι τοῦ μζ' «Περὶ τῆς τοῦ Πέτρον ἀρνήσεως».

(φ. 108^α) «Τὸ κατὰ Μάρκον εὐαγγέλιον ἔχει στίχους) ,αχ' ἐξεδόθη
δὲ μετὰ χρόνους ι' τῆς χ(ριστο)ῦ ἀναλήψεως».

3. (φ. 110^α) **Κατὰ Λουκᾶν** (ἀκέφαλον). Ἀρχή: τέκ[γ]α καὶ ἀπειθεῖς
ἐν φρονήσει δι[καίων] ἐτοιμάσαι κ(υρί)ω λαὸν κατεσκευασμένον» (Λουκ.
α' 17).

(φ. 108^β) Προηγεῖται «ἐπόθεσις τῶν κεφαλαίων) τοῦ κατὰ λουκᾶν
εὐαγγελίου)» μέχρι τοῦ ξγ' «Περὶ τοῦ ἐρωτήσαντος αὐτὸν πλ(ουσί)ου».

Ἐκαστον Εὐαγγέλιον διαμερεῖται εἰς κεφάλαια καὶ παραγράφους
μετ' ἀναλόγων ἐπιγραφῶν, ἀναγραφομένων διὰ κινναβάρεως ἐν τῇ ᾧα, ἐν
ἧ δηλοῦνται καὶ αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ἀναγινώσκονται περικοπαὶ τοῦ κειμέ-
νου, μετὰ τῶν ἐν χρήσει ἐν τοῖς ἀναγνώσμασιν ἀρχῶν. Ἐνιαχοῦ σημει-
οῦνται παρὰλληλα χωρία. Τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον διαμερεῖται εἰς
κεφ. ξη' καὶ παραγρ. τνε', τό κατὰ Μάρκον εἰς κεφ. μη' καὶ παραγρ.
σλδ', τὸ δὲ κατὰ Λουκᾶν σφύζεται μέχρι τοῦ κεφ. οη' καὶ παραγρ. σογ'
(Λουκ. κβ', 32).

Ἐν φ. 23^α ἐν τῇ ᾧα, ἔνθα Ματθ. ις', 13 ἐντὸς κυκλικῶν σχημά-
των ἀναγινώσκωμεν: «στάσις α' τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) β'», ἐν φ. 59^β ἔνθα τὸ
τέλος τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου «στάσις β' τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) β'», ἐν
φ. 85^α ἔνθα Μάρκ. θ', 14 «στάσις γ' τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) δευτέρας», ἐν φ.
108^α ἔνθα τὸ τέλος τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου «στάσις α' τῆς μ(ε)γ(ά)-
λ(ης) γ'», ἐν φ. 136^β ἔνθα Λουκ. η', 40 «στάσις β' τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) γ'»,
καὶ ἐν φ. 162^β ἔνθα Λουκ. ις', 18 «στάσις γ' τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) γ'».

Ἐν φ. 7^β ἐν τῇ ᾧα ὑπὸ ἐτέρας χειρὸς ἢ προσθήκη: «κ(αὶ) χωλοὶ

περιπατοῦσι» (Ματθ. ια', 5) Ἐν φ. 142^α «εἶπεν, οὐκ οἴδατε οἴου πνεύματος ἐστε [ὑμ]εῖς ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι ἀλλὰ σῶ[σαι]» (Λουκ. θ', 55-56). Ἐν φ. 144^α «πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ καὶ τίς ἐστὶν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἱός καὶ ὃ ἐὰν βούληται ὁ υἱός ἀποκαλύψαι καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς, κατ' ἰδίαν εἶπε» (Λοκ. ι', 22-23). Ἐν φ. 147^α «ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· πῶς δύναται σατανᾶς, σατανᾶν ἐκβάλλειν» (Μαρκ. γ', 23 προστεθειμένον εἰς Λουκ. ια', 15). Ἐν δὲ φ. 154^α «ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα καὶ ὀκτὼ ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πῦργος ἐν τῷ σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς δοκεῖτε ὅτι οὗτοι ὀφείλονται παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἱερουσαλήμ; οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεισθήσονται» (Λκ. ιγ', 4-5).

Ἐν φ. 61^α ἀναγινώσκομεν :

«αρχὴ (=1629) μηνὴ φλεβαρίου στὰς κζ' ἡμερᾶ σαβάτω τζι τέσερης ὥρες της σιμέρας ἔκαμε σισμὸ μεγάλο καὶ φοβερό. το δενδρόν υ κοριφές ἐγγίξασι στι γῆ. καὶ σπήτημα εχαλάσασι πολὰ καὶ ἡ βρύσες ἡ βασιλικές εθολάθήκασι καὶ τὰ πηθάρυα ἀπου ἦχασι κρασί εχηνετονε καὶ ετρομάξε ὁ κόσμος πολὰ».

Ἐν φ. 61 δι' ἑτέρας χειρὸς:

«Ὁ χρόνος ἔνε εἰς τέσερα μέρη δημερησιμένους· εἰς ἄνηξον εἰς καλοκέρι εἰς χιρόπων καὶ εἰς χιμώναν· κέ ἡ ἄνηξις ἔνε ξερη καὶ ιγρὰ ὅσπερ τό αίμα· καὶ το καλοκέρυ ἔνε ζέσσι καὶ ξερη ὅσπερ τες χολές. . .».

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος κίρρου· τὰ ἐν τῇ ᾠα, ἡ στίξις, τὰ παραπεμπτικά σημεῖα καὶ τὰ κεφαλαῖα διὰ κινναβάρεως· ταῦτα ὅμως καταστάντα ἐξίτηλα ἐγράφησαν ἐκ δευτέρου ὑπὸ ἑτέρας χειρὸς καὶ συνεπληρώθησαν.

Ἀποτελεῖται ἐκ τετραδίων ὀκταφύλλων εἴκοσι τριῶν, ἀπὸ τοῦ τρίτου μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου. Ἐλλείπουν τὰ τετράδια πρῶτον, δεύτερον, τοῦ δεκάτου φ. τρία, τοῦ δεκάτου ἑβδόμου φ. δύο καὶ τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου φ. δύο. Τὰ φ. 1 καὶ 172-177 εἶναι ἀπεσπασμένα, τὸ φ. 8 ἐσχισμένον, τῶν δὲ φ. 62 καὶ 110 ἀποκεκομμένον τὸ ἄνω ἥμισυ.

Ἀστάχωτος. Ἀγνώστου προελεύσεως.

84 (6482)

Χάρτης 0.27×0.195 φ. 32 αἰ. ΙΖ'.

Λειτουργία.

(φ. 5^α) ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

(φ. 31^β) «αὕτη ἡ θεία λειτουργία ἐγράφη διὰ χειρὸς μελάνης μοναχῆς ἐν λεοντοπόλει ἐν ἔτει αγγ' (=1603)».

Ἐν φ. 1^β ἀναγινώσκομεν :

«Καὶ τῷ δὲ σὺν τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας ἀναστασίας τῆς φαρμακωλιτρίας ἐκ κόμμης τῆς πολυτίας Μάκρης ἐν ἔτη
αὐμδ' Μαρτίου α'

ὁ γράφας σακελλάριος πα(πα)Μιχαήλος κ(αι) ἐφ' ἡμέριος
πατ(ῆ)ρ καὶ υἱὸς ὑπάρχοντες ἐφ' ἡμέριοι κ(αι) πατριῶται αὐτοὶ ἢ πατρὶς ἡμῶν
ὑπάρχει ἐκ νήσου Λύμνου καὶ ἦλθον εἰς ἔτη αὐκὰ νοεμβρίου ιβ'».

Ἐν φ. 24^β ἐν τῇ ᾧ ὀνόματα διὰ μνημόσυνον, ἐντὸς δὲ ἀρχικοῦ Τ
«Μνήσθητι κύριε μελετίου ἀρχιερέως».

Ἐν φ. 32^β ἢ φήμη :

«αὔξεντιου τοῦ πανιερωτάτου κέ θεοπροβλήτου μητροπολίτου τῆς ἁγιοτάτης μη-
τροπόλεως κιούρας· κάτζουρας ψαθωνίση· τζιβητζή λιμάνι κ(αι) παλεκεσανάδες· πολλὰ
τὰ ἔτη».

ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ παραφύλλῳ διαγεγραμμένα :

«προ αὐτου ἡλιού καὶ γιωργίου παρσκευά φανερωμένη κ(αι) πρεσβυας πολλὰ τὰ
ἔτη».

Ἐν φ. 4^β ὑπάρχει χαλκογραφία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου διεσκευα-
σμένη διὰ χρωμάτων, ἐν δὲ φ. 5^α ἐπίτιτλον μετρίας τέχνης. Ὁ κῶδιξ εἶναι
γεγραμμένος διὰ μαύρου μέλανος, διὰ χρυσοῦ δὲ ἢ στίξις, αἱ ἐπικεφαλίδες
καὶ τὰ ἀρχικά, τινὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἀνεπτυγμένα καὶ ἔγχρωμα. Τὰ φ.
2, 3, 4 ἄγραφα.

Στάχωσης βυρσίνη μὲ ὄρῳίας ἐντύπους διακοσμῆσεις.

Ἐκ δωρεᾶς τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Μάκρῃ ναοῦ τῆς ἁγίας Ἀνα-
στασίας.

85 (6485)

Χάρτης 0.24×0.16 φ. 84 αἰ. ΙΖ'.

Λειτουργία.

1. (φ. 3^α) Ἡ Θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν
Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

2. (φ. 29^α) Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν
Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

3. (φ. 66^α) Ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων.

4. (φ. 81^α) Εὐχ(ῆ) μέλοντ(ος) μεταλ(αβεῖν).

Ἐν φ. 79^α δι' ἐρυνθροῦ μέλανος : «Ἡ παροῦσα μισαγωγία, ἐγράφη
ὑπὸ εὐτελοῦς ἀνθίμου ἱερομονάχου καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες δέομαι τὴν ἡμετέ-
ραν ἀγάπην εὐχεσθαι καὶ μὴ καταράσθε διὰ τὰ σφαλέντα μοι : ἐπὶ ἔτους
ζρμβ' (=1634)».

Ἐν φ. 2^α ἀναγινώσκομεν : νῦν δὲ κωνσταντίνου μοναχοῦ καὶ κατωτέρω : «ἐκ τῶν
τοῦ Θεοκλήτου Δράκου ἀγοράστη γρ : 5 :». (φ. 2^β) ἐν τῇ κάτω ᾧ : «μητ)ροφάνους
ἱερομονάχου δέου τοῦ κρητός» καὶ παραπλευρῶς δι' ἑτέρας χειρός : «τανῦν κ(αι) Καλ-
λίστου Ἱερομο(νά)χ(ου) τοῦ Γλυγοροπούλου καὶ ἡγουμένου».

Ἐν φ. 79^β ὑπάρχουν αἱ ἐνθυμήσεις :

«αχλζ' (=1635): Δεκεμβρίου λ', ἡμέρα δ'ταῖς κγ' ὄραις : ἐρεφουδάρησε τὸ κάρι-
κο τοῦ μοναστηρίου, τοῦ μεγάλου Ἁντωνίου τοῦ βροντοχίου, ὁ πανοσιώτ(α)τ(ος), καὶ
αἰδεσιμώτ(α)τος π(α)τήρ, Κ(ύριος), ἡγούμενος Μ(η)τροφάνης ὁ πλωτίνος τοῦ καὶ πα-
ναιδεσιμωτάτου, καὶ ἐν τιμοῖς ἀρρήστου καὶ υἱοῦ κατὰ πν(εῦ)μα Κυρίου Μ(η)τροφά-
νους τοῦ δέθου καὶ ἡγουμένου, καὶ ἐδιαλέκτηκεν ὁ πανοσιώτ(α)τ(ος) κύρ μ(η)τροφάνης
ὁ δέθος ἀπὸ τὴν ἐν Χ(ριστ)ῷ ἡμῶν ἀδελφώτητα τοῦ ἁγίου μοναστη(ρ)ίου, καὶ ἀπὸ
τοῦς περιφρμους ἐπιτρόπους κύριον, κ(αί) ντοτόρε τὸν μαρονίτα, καὶ ἀουρέλιον σε-
κρετάριον προκατζιάντε καὶ κύριον ἰω(άννην) τὸν χοράντον ὀμπροστὰς εἰς τὸν λαμπη-
ρότατον, καὶ ἀδοροδόκητον δοῦκα, κύριον τζάμππατήστην χρημιάνην καὶ ἔδοκεν του
τὸ ποσέτο τοῦ μοναστηρίου Κ(ύριος) ὁ Γρημιάν(ης)

«αχλε' (-1635) δεκεμβρίου λ^α»

«αχμζ' (=1647) μαρτίου ιθ' ἡμέρ(α) παρασ(κευ)ῆ ὄρα α^η τῆς ἡμέρ(ας)

Ἐκοιμήθ(η) ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Μ(η)τροφάνης ἱερομόναχος βροντοχίου, καὶ ἐν-
ταφιά(σ)θ(η) εἰς τὸν σ(α)υρο μ(ι)χ(αήλ);) εἰς τὰστα(ν)η (;), εἰς τὸ μετόχι τοῦ αὐτοῦ μο-
ναστ(η)ρ(ίου), καὶ ὁ πολυεῦπλαχνος Θε(ὸς) νά τὸν ἀναπαύσ(η) εἰς τὴν βασιλει(αν) τῶν
οὐ(ρα)νῶν».

«αχν' (=1650) ὀκτοβρίου ζ' ὄρ(α) ζ' τῆς νυκτός

Ἐκοιμήθ(η) ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ σίλβεστρος ἱερομόναχος ὁ δέθος κ(αί) ἡγούμενος
τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου κ(αί) ἐνταφιάστη εἰς τὸν ἅγιον Κονσταντῖ(νον)! ἐδῶ εἰς τὸ κά-
στρο ὀμπροστὰς εἰς τὴν εἰκό(να) τοῦ ἁγίου εἰς τὸν τύχο ὁποῦ εἶναι τὸ παράθυ(ο) καὶ
ὁ πολυεῦπλαχνος Θε(ὸς) νά τὸν ἀναπαύσ(η) εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐ(ρα)νῶν».

Ἐν φ. 80^α ἀναγινώσκουμεν :

«Ταύτην τὴν ἱεράν βίβλον, φιλί(ας), μνημοσύνης, καὶ πολλῶν εὐεργεσιῶν ἕνεκα
τοῦ πανοσιωτάτου, κ(αί) παναιδεσιμωτάτου καθηγουμένου Κυρίου μ(η)τροφάνους τοῦ
Δέπου, τῷ καιρῷ τ(ῆς) αὐτοῦ ἡγουμενίας ἤτις κα(τά) τὸ τ(ῆς) Θεανθρωπογονί(ας) αχλε
(=1635) ἔτος τὰ τοῦ μεγάλου ἁντωνίου ἐσπέρια γέγον(ε), ἐξ ὅλης τ(ῆς) ψυχῆς ἔδω(κα)

Βεν(έ)δικτος Ἱερο(μό)ναχος Ἱεροσολυμίτης

ὁ τ(ῆς) μεγ(ά)λ(ης) ἐκκ(λη)σί(ας) μέγ(ας) ἀρχιμανδριτής κ(αί) διδάσκαλος, κ(αί) τ(ῆς)
βασιλικῆς μεγάλης λαύρ(ας) τοῦ βατοπεδίου προηγούμενος».

(φ. 83^α) : «1789 ἀπριλίου 28 : ἡ παροῦσα θεία λειτουργία ἀγωγάστη παρεμοῦ
θεοκλήτου ἱερομονάχου Θράκου, διὰ γροσία : ὁ : ἦτι γρ. πέντε κ(αί) ὅποις ἤθελε
τὴν πάρι χωρὶς τὸ θέλημά μου ἢ κ(αί) μὲ τὸ θέλημά μου κ(αί) δὲν τὴν φέρι ὁποῖσω,
ἄς εἶναι <ἀφωρισμένος> συγχωρημένος».

(φ. 83^β) : «Ἡ παροῦσα βίβλος ἐπαρὰδόθη εἰς τὰς χεῖρας ἐμοῦ κάτωθεν ὑπογεγρα-
μένου ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Κυρίας λουγρέτζιας γληγοροπούλας διὰ χάριν φιλίας, κατὰ
τὸ σωτήριον ἔτος αψνβ' (=1752) ἐν μηνὶ μαρτιω α' : κ(αί) ὁ θεὸς νά τῆς τὸ πλερώση.
Νικόλαος ἀναγνώστης Καλούτζης».

Ἐν (φ. 84^β) ἀναγινώσκονται τὰ κάτωθι ἀπεξεσμένα :

«ε τούτη ἡ φυλαδα ἐνε του παπανεοφίτου κ(αί) οποις τη παρι να εχι τη καταρα
της παναγηας κ(αί) του αγιου Ιωανου τοῦ Θεολόγου».

Ἐὸ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μαύρου μέλανος· αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ
τὰρχικὰ ἄλλα διὰ χρυσοῦ καὶ ἄλλα δι' ἐρυθροῦ. Στίχοι γεγραμμένοι ἐπὶ
ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων 16.

1) Ἡ συνέχεια τῆς ἐνθυμήσεως ἀποκοπεῖσα κατὰ τὴν στάχωσιν τοῦ κώδικος με-
τεγράφη ἐν φ. 80^α.

Ἐν φ. 3^α, 29^α καὶ 66^α φέρει ὁ κῶδιξ καλὰ, εἰς σχῆμα ὀρθογωνίου πλαισίου, ἐπίτιτλα ταῦτα ἀποτελοῦνται ἐκ συμπλεκομένων χρυσῶν ταινιῶν ἐπὶ βάθους κυανοῦ ἢ ἐρυθροῦ· περικλείεται δὲ ἐντὸς τοῦ πλαισίου χρυσοῦν φύλλωμα ἀπλούμενον ἐπὶ τοῦ λευκοῦ ἐδάφους. Φέρει ὁ κῶδιξ καὶ ἐπιμελημένα ἔγχρωμα ἀρχικὰ γράμματα, κοσμούμενα διὰ φυτικῶν θεμάτων.

Στάχωσης βυρσίνη μετὰ ἐντύπων κοσμημάτων.

Ἐκ δωρεᾶς Θεοδώρου Φαρμακοπούλου, πολιτευτοῦ Ναυπλίας.

86 (6483)

Χάρτης 0.208×0.147 φ. 81 αἰ. ΙΖ'.

Λειτουργία.

1. (φ. 4^α) Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἀγί(οις) Π(ατ)ρός Ἰω(άν)νου τοῦ Χρ(υσοστόμου). Ἐντὸς ὀλοσελίδου ἐπιτίτλου.

2. (41^α) Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου.

Ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος παραφύλλου ἀναγινώσκομεν :

«μαρωνῆας μητροπωλητης»

Ἐν φ. 1^β :

«Ἡ παροῦσα λοιτουργικὴ φυλάδα ὑπάρχει τῆς ἐκκλησίας Ἁγίας Ἀναστασίας, τῆς Φαρμακωλιτρίας ἐκ κῶμης Μάκρης

ὁ γράψας ἐφημέριος καὶ πατριώτης τῆς αὐτῆς πατρίδας οἰκονόμος π(απα) Μ(ιχαήλος) κ(αί) ὅποις τῶν ἀδελφῶν ἱερέων ἢ θελλαι τὴν διάβασιν εἶναι ὑπόχρεως νὰ μὲ μνημονεύῃ εἰς τὴν θεϊαν καὶ Ἱερόδαν μυσταγωγίαν.

Μιχαήλου Ἱερέως Δεσπονηῶς πρεσβ(υτέρως) Ματθέου Ἱερομονάχου αωκβ' (=1822) νοεμβρίου : 12 :

καὶ χρηματίας Ἱερεὺς χ(ριστ)ῶ : 45 σαράντα πέντε».

(φ. 28^α) Ἐντὸς ἀρχικοῦ Τ «παγκρατίου ἀρχιερέ[ως]».

(φ. 28^β) ἐν τῇ ῥῶ :

«καὶ μνήσθητι κύριε τῶν κεκοιμημένων δούλων τοῦ Θεοῦ Μιχαήλου ἱερέως δεσπονηῶς πρεσ(βυτέρως) κ(αί) τέκνον Ματθέου ἱερομονάχου Κουκόνως πρεσβ(υ)τ(έρως)».

(φ. 37^β) «ἡ παροῦσα φυλάδα ὑπάρχει τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακωλιτρίας τῆς πόλεως Μάκρης Οἰκονόμος) : π(απα) Μ(ιχαήλος)».

Ἐν φ. 1^β καὶ 2^α σημείωμα νεώτερον. Τὰ φ. 1-3, 38-40 καὶ 31 ἄγραφα. Ὁ κῶδιξ ἐν φ. 4^α καὶ 41^α κοσμεῖται δι' ἐπιτίτλων, ὡς καὶ δι' ἀρχικῶν, τινὰ τῶν ὁποίων ἔγχρωμα. Εἶναι γεγραμμένος διὰ ζωηροῦ μέλανος· αἱ ἐπικεφαλίδες, ἢ στίξεις καὶ τ' ἀρχικὰ εἰς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Χρυσοστόμου χρυσᾶ, ἀπὸ δὲ τοῦ φ. 42 κ. ἔ. ἐρυθρᾶ.

Στάχωσης βυρσίνη μετ' ἐντυπα κοσμημάτων.

Ἐκ δωρεᾶς Ἐπιτροπῆς τοῦ ναοῦ Ἁγίας Ἀναστασίας ἐν Μάκρῃ.

Χάρτης 0.204×0.119 φ. 37 αί. ΙΖ'.

Λειτουργία.

Ἀκέφαλος, ἑλλιπής. Ἀρχή: «*Ἐν εἰρήνῃ τοῦ κυρίου*» δεηθῶμεν. Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης».

1. (φ. 1^α) **Λειτουργία Βασιλείου.**

2. (φ. 37^α) **Εὐχὴ τῶν κολύβων.**

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος ζωηροῦ· αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τὰ κεφαλαῖα δι' ἐρυθροῦ, ροδοχρόου, πορτογαλλιοχρόου, πρασίνου, κιτρίνου καὶ κυανοῦ κοσμεῖται δὲ δι' ὁμοιοχρόμων ἀρχικῶν γραμμμάτων.

Στάχωσις βυρσίνη χρώματος πρασίνου, μετὰ ἐπικεκολλημένων ἀπλῶν ἐντύπων κοσμημάτων· ἐφθαρμένη κατὰ τὴν ράχιν.

Ἐκ δωρεᾶς τῆς ἐν Σίφνῳ Μονῆς τῆς Βούσεως.

87α (5679) ¹⁾

Χάρτης 0.20×0.14 φ. 46 αί. ΙΖ'.

Λειτουργία.

1. (φ. 1^α) **ἡ θεία λειτουργία, τοῦ ἐν ἀγ(λοι)ς π(ατ)ρ(ο)ς ἡμῶν ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.**

2. (φ. 34^β) **Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ἀναγνώστου καὶ ψάλτου.**

3. (φ. 35^β) **Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία ὑποδιακόνου.**

4. (φ. 37^β) **Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία διακόνου.**

5. (φ. 41^β) **Τάξις γινομένη ἐπὶ χειροτονία πρεσβυτέρου.**

Ἐν φ. 24^β ἐπὶ ἀρχικοῦ Γ ἀναγινώσκεται: «*μνήσθητι κυρίου*» μαθαίου ἀρχιερέως».

Ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ κώδικος (φ. 46^β):

«*ἦ μαθαῖος ὁ μυρέων, τῷ πανιερωτάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κυρίῳ κυρίῳ ἰωάσαφ φίλιας καὶ μνημοσύνου χάριν.*»

Ἐν ἔτει ζ'ολα', μηνὶ Μαΐῳ κ' ἰνδ(ικτιό)ος ε' (=1623)

Ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Θάλου.»

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος μαύρου· αἱ ἐπικεφαλίδες, τὰ κεφαλαῖα γράμματα καὶ τὰ διακονικά τοῦ κειμένου διὰ κίναβάρους, ὁ δ' ἐν φ. 1^α τίτλος διὰ χρυσοῦ. Στίχοι γεγραμμένοι ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φ. 17. Ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει τοῦ κώδικος δύο φύλλα ἄγραφα.

Κοσμεῖται ὁ κῶδιξ ἐν ἀρχῇ δι' ὠραίου ἐπιτίτλου εἰς σχῆμα Π μὲ

¹⁾ Ὁ κῶδιξ εἶναι κατατεθειμένος εἰς τὸ Ἑθνικὸν Μουσεῖον τῶν Κοσμητικῶν Ἐργῶν ὑπ' ἀριθμὸν Εὐρετηρίου 913.

διακοσμητικά θέματα μιμούμενα αρχαιότερα πρότυπα φέρει δὲ ὁμοίως ὁ κῶδιξ μεγάλα ἔγχρωμα ἀρχικά γράμματα.

Στάχσις βυρσίνη μὲ θηλυκωτῆρας καὶ χρυσᾶ ἔντυπα κοσμήματα. Ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως τῆς σταχώσεως εἰκονίζεται ἡ Σταύρωσις, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ὁ Μυστικός Δεῖπνος.

Δωρεὰ Εὐθυμίου Πετσάλη, ἱερέως ἐν Σπέτσαις.

88 (121)

Χάρτης 0.25×0.15 φ. 96 αἰ ΙΖ'.

Λειτουργία

1. (φ. 1^α) Ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

2. (φ. 34^α) Ἡ Θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

3. (φ. 78^α) Ἡ Θεία λειτουργία τῶν Προηγιασμένων.

Ἐν φ. 96^α ἀναγινώσκομεν:

«ἔ(ου)ς ἀπὸ ἀδάμ, ζϞϞβ' (=7192), ἀπὸ ἰ(ησοῦ) Χ(ριστοῦ) ἀχπδ' (=1684) πληρώσας εἶπον χ(ριστ)ὲ σοὶ δόξα πρέπει χριστόφορος τλήμ(ων) ἀρετῆς γυμνὸς πάσης Θε(ο)ῦ τὸ δῶρον κ(αὶ) χριστοφόρου πόν(ος): τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν θ(ε)ῶν χάρις δῶρον τὸ παρὸν τοῦ θ(εο)ῦ συνεργεία κ(αὶ) οἱ ἀναγινώτες τ(ὴν) βίβλον ταύτην μηδεὶς γλῶσσαν κηρίσει κ(αὶ) κατάλαλος γένη: παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, ξένοι, ἐδικοὶ κ(αὶ) φίλοι τὸ σφάλμα ἄν κ(αὶ) εἴρητε σιωπῆς λόγον δῶται κ(αὶ) πρὸς ἐμένα τὸν γραφεὺς δῶται φιλ(ι)α(ς) χάριην: τελωθέντος ἐν μη(νὶ) σεπτεβρίω: λ».

Ἐν τῷ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος παραφύλλῳ ὑπάρχει ἀτελὲς σχεδιάσμα ἐπιτίτλου· κάτωθι δέ:

«η παρούσα λη(τ)ουργία ηναι τοῦ παπανικολάου οἰκονῶμου ἀπο χωρίον ἀραχοβα» καὶ σφραγὶς διαμ. 0.016 μ. μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς: «† ΝΙΚΟΛ(Α)Υ Ι(Ε)Ρ(Ε)ΟС».

Ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄψεως τοῦ φ. ὀνόματα διὰ μνημόσυνον.

Ἐν τῷ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος παραφύλλῳ:

«ετοῦτο χαρη το γραφα εγο γιανάκης κολοβελόνης σε τουτο ζητη ηταν ο καταρης κουκκη και ηρηθα κ(αὶ) εγο να κουβειηασομε κ(αὶ) του βρανη το γραφα».

Ὁ κῶδιξ φέρει ἐπίτιτλα μετρίας τέχνης ἐν φ. 1^α, 34^α, 67α, ὡς

καὶ ἀρχικά. Εἶναι γεγραμμένος διὰ μαύρου μέλανος· αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τὰ κεφαλαῖα δι' ἐρυθροῦ. Τὸ φ. 33 ἄγραφον.

Στάχσις βυρσίνη με ἀπλᾶ ἔντυπα κοσμήματα.

Ἐκ δωρεᾶς Εὐγενίου Οἰκονόμου, ἀδελφοῦ τῆς Μονῆς Ὁσίου Λουκᾶ τοῦ Στειριώτου.

89 (4817)

Χάρτης 0.205×0.145 φ. 40 αἱ. ΙΖ'.

Λειτουργία Ἱακώβου.

Ἀκέφαλος, ἔλλιπής, κολοβός. Ἀρχή: «καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ [καὶ] ζωοποιῷ σου πνεύματι νῦν, καὶ αἰεῖ». — Τέλος. «καὶ τὸν κόσμον τοῦτον οἰκοῦντες ἢ ἐκ τοῦ [δ]ιαβόλου ἐπλανήθησαν εἴτε ἐν λόγῳ ἢ».

Φέρει ὁ κώδιξ παλαιὰν κατὰ σελίδας ἀρίθμησιν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς σελ. 7. Τὸ φ. 1 ἀποκεκομμένον ἐν μέρει. Μεταξὺ τῶν φ. 19-20 καὶ 21-22 ἔλλείπει ἀνὰ ἓν φύλλον.

Ἀστάχωτος. Προέρχεται ἐκ τοῦ ἐν Κιμώλῳ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

90 (5575)

Χάρτης 0.208×0.145 φ. 22 αἱ. ΙΖ'.

Λειτουργία Βασιλείου.

Ἀκέφαλος, ἔλλιπής, κολοβός. Ἀρχή: «ὕπερ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου καὶ τῶν μετὰ πίστεως εὐλαβείας καὶ φόβου θεοῦ εἰσιόντων». — Τέλος: «δοδοιοπορούντων, ροσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, μνήσθημι κύριε τῶν».

Ἐν φ. 14^β ἐρυθρόγραφα: «τέλος ἀχθ' (=1689)».

Μεταγενεστέρως τὰ φύλλα τοῦ κώδικος συνερράφησαν ἐσφαλμένως. Οὕτω τὰ φ. 7-10 ἀνήκουν εἰς ἀκολουθίαν Προσκομιδῆς. Ἐκ τοῦ φ. 6^β ἢ συνέχεια εἰς φ. 15^α. Τὰ φ. 11-13 ἀνήκουν εἰς τὸ τέλος. Ἐν φ. 6^β ἀναγινώσκομεν:

«εὐλαβεσάτε κε υδσημοσάτε αγηε κηρηε κηρ παπακηρηακη την ημετεραν ασπαζομεν πασυ μετανηεσ».

Ἐν δὲ φ. 14^β «Θηα λητουργια ὑπαρχη του παπ(α)κυριακι».

Ὁ κώδιξ ἔχει ὑποστῆ ἱκανὰς φθοράς.

Ἀστάχωτος. Ἐκ δωρεᾶς Νικ. Γ. Μυστακίδου.

91 (1732)

Χάρτης 0.215×0.165 φ. 32 αἱ. ΙΘ'.

Λειτουργία.

(φ. 1^α) «*Ἡ θεία λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἱακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ πρώτου Ἱεράρχου τῶν Ἱεροσολύμων.*

Κάτω «Διονυσίου Θεοδόση τῷ αὐξιβ' τῆ κα' Ἰουρίου».

(φ. 28^α) «Τέλος τῆς θείας λειτουργίας... τῷ αὐξιβ' τῆ ις' Ἰουλίου».

(φ. 28^β) **Εὐχὴ εἰς ἀπειλὴν Σεισμοῦ**

(φ. 30^α) **Εὐχὴ ἐτέρα εἰς πληγὴν θανατικοῦ.**

(φ. 31^α) **Προσόμοια** (ἐπὶ σεισμοῦ)

(φ. 31^β) **Ἰδιόμελα** (ἐπὶ σεισμοῦ).

Ἐν φ. 3^α ὑπάρχει ἐπίτιτλον μετὰ τῆς προτομῆς τοῦ Ἰακώβου, εἰς δὲ τὰ φ. 8^α εἰκὼν εἰλητοῦ, φ. 16^α δισκαρίου μετὰ μερίδων, φ. 10^β χειρὸς κρατούσης ἄρτον, 17^α χειρὸς κρατούσης ποτήριον, φ. 18^β περιστεῶς, καὶ 23^β δύο χειρῶν ὑψουσῶν τὸν ἅγιον ἄρτον.

Στάχωσης κοινή. Ἐκ δωρεᾶς Διονυσίου Θεοδόση, ἱερέως.

92 (1733)

Χάρτης 0.205×0.165 φ. 10 αἰ. ΙΘ'.

Διακονικόν.

(φ. 2^α) **Διακονικὸν ἐν ᾧ περιέχεται ἅπανα ἡ τῆς ἱεροδιακονικῆς τάξεως Διάταξις, ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου Λειτουργία.**

Ἐν φ. 1^α εἰκὼν τοῦ Ἰακώβου.

(φ. 10^α) «Τῆ ιε' Ὀκτωβρίου αὐξιβ' ἐν Ζακύνθῳ: ὑπὸ Διονυσίου ἱερέως Θεοδόση».

Στάχωσης κοινή. Ἐκ δωρεᾶς Διονυσίου Θεοδόση, ἱερέως.

93 (1734)

Χάρτης 0.295×0.205 φ. 8 αἰ. ΙΘ'.

Ἀκολουθία.

(φ. 1^α) **Διάταξις τῶν Μουσικῶν, ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, Θεία Λειτουργία.**

(φ. 6^β) **Τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος καὶ Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου. Ἑσπέρας.**

Ἐν φ. 6^α ἀναγινώσκομεν: «τέλος τῷ αὐξιβ', Ὀκτωβρίου ιγ'. ὑπὸ Διονυσίου ἱερέως Θεοδόση».

Τὸ χειρόγραφον εἶναι ἀτελές: τὸ φ. 8 ἄγραφον.

Στάχωσης κοινή. Ἐκ δωρεᾶς Διονυσίου Θεοδόση, ἱερέως.

94 (1735)

Χάρτης 0.295×0.21 φ. 7 αἰ. ΙΘ'.

Ἀκολουθία.

(φ. 1^α) **Διάταξις τῶν Μουσικῶν, ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου Θεία Λειτουργία.**

Ἐν τέλει (φ. 6^α) ἀναγινώσκομεν: «τῆ ἡ' Ὀκτωβρίου αὐξβ' ὑπὸ Διονυσίου Ἱερέως Θεοδόση».

Στάχως κοινή. Ἐκ δωρεᾶς Διονυσίου Θεοδόση, Ἱερέως.

94α (1736)

Χάρτης 0.205 × 0.15 φ. 6 αἱ. ΙΘ'.

Ἀκολουθία.

(φ. 1^α) *Διάταξις τοῦ Ἀναγνώστου ἢ τοῦ Παιδός, ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου Δειτουργίᾳ.*

(φ. 4^α) ἐν τῷ τέλει: «τῷ αὐξβ' Ὀκτωβρίου γ' ὑπὸ Διονυσίου Ἱερέως Θεοδόση».

Τὰ φ. 5 καὶ 6 ἄγραφα.

Στάχως ἀπλῆ. Δωρεὰ Διονυσίου Θεοδόση, Ἱερέως.

95 (162)

Χάρτης 0.158 × 0.11 φ. 21 αἱ. ΙΗ'.

Εὐχολόγιον.

Ἀκέφαλον, ἀτελές. Ἀρχή: «τῆς συνεχοῦσης λύτροσαι ὀδύνης καὶ ἐξέλασον ἀπαυτοῦ πάντα τὰ ενοχλοῦντα αὐτὸν δαιμόνια».

1. (φ. 4^α) [*Εὐχὴ εἰς πάσχοντας ὑπὸ δαιμόνων*]. Ἀκέφαλος.

2. (φ. 6^α) *Εὐχὴ του μακαριωτάτου Κυπριανοῦ.*

Ἀρχή: «Δέσποτα κύριε ὁ ἱατρὸς τοιοσοῦντων καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως ὁ μὴ βουλόμενος εἶναι τὸν ἄνθρωπον νοσηρόν».

3. (φ. 13^β) *Ἀκολουθία εἰς ἐλυνηαζωμενον καὶ εἰς πάσαν πονηρῶν ἄσθένειαν.* Ἐν τῇ εὐχῇ ταύτῃ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑπάρχουσιν ἀκατάληπτοι μαγικαὶ ἐπικλήσεις καὶ μαγικὰ σύμβολα, οἷα ἀπαντῶμεν εἰς μαγικὰς σφραγίδας καὶ περιάπτα.

4. (φ. 16^β) Ἐρμηνεία τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως. Ἀνεπίγραφος.

5. (φ. 19^α) Ἱατρικαὶ συνταγαί.

Τὰ φ. 1, 2, 3, 5^β, 9, 10, 11, 22, 13^α, 15^β, 16^α, 20 καὶ 21 ἄγραφα.

Ἀστάχως. Δωρεὰ Παρθενίου Ρωματζῆ, ἀρχιμανδρίτου, ἐκ Σάμου.

96 (3514)

Χάρτης 0.145 × 0.10 φ. 222 αἱ. ΙΣ'.

Εὐχολόγιον.

Ἀκέφαλον, ἐλλιπές, κολοβόν. Ἀρχή: «σήμερον μ[έλλετε] τῷ χ(ριστ)ῷ τῆς πίστε[ως] ἐκτί[θε]σθαι γραμματεῖον χάρι(η)ς κ(αι) μέλλ[αν] καὶ κάλαμος γίνεται ἡμῖν ἢ συνεί[δη]σις καὶ ἡ γλῶσσα καὶ τὸ σχῆμα». — Τέλος: «σὲ

γὰρ μόνην ἀσφαλῆ, καὶ βεβαίαν ἄγκυραν ἔχομεν κ(αὶ) τὴν σὴν προστασίαν κεκτῆμεθα».

Περιέχονται ἐν αὐτῷ τὰ ἐξῆς :

1. (φ. 1^α) [Ἀπόταξις καὶ σύνταξις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς ἁγίας Παρασκευῆ τοῦ Πάσχα συναγομένων πάντων τῶν κατηχομένων ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ]. Ἰσχυρῶς.

2. (φ. 7^α) . Ὅπως χρῆ δέχεσθε τοὺς ἀπὸ αἰρέσε(ων) τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλη(σί)α προσερχομένους.

3. (φ. 10^α) ρ'. Ὅπως χρῆ ἀναθεματίζειν ἐγγράφ(ως) τ(ὴν) αἵρεσιν αὐτ(ῶν)· τ(ῶν) ἀπὸ μανιχα(ίων) προσιόντ(ων) τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ καθολικ(ῆς) κ(αὶ) ἀποστολικ(ῆς) ἐκκλη(σί)ας.

4. (φ. 20) ρα'. τάξις γινομέ(ν)η ἐπὶ τοῖς ἀπὸ μανιχαί(ων) ἐπιστρέφουσι πρὸς τ(ὴν) καθαρὰν κ(αὶ) ἀληθ(ῆ) πίστι(ν) τ(ῶν) χριστιαν(ῶν).

5. (φ. 24^α) ρβ'. μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου π(α)τριάρχου· διάταξις περὶ τ(ῶν) διαφορῶν τρόπων καὶ ἡλικίας ἐπιστρέφόντων.

6. (φ. 25^α) εὐχ(ῆ) Ἰλασμοῦ εἰς τὸν ἀπὸ ἀρνήσεως ἐπιστρέφοντα πρὸς τὴν ἡμετέραν πίστιν.

7. (φ. 27^α) εὐχ(ῆ) ἄλλη εἰς Ἰλασμόν).

8. (φ. 28^α) εὐχ(ῆ) πρὸς χριστιαν(οὺς) ὑπαχθέντ(ας) ἐθνικῆς πλάνης· ἐπιστρέψαντας δὲ κ(αὶ) τῆς ἐκκλησίας προσδραμόντας.

9. (φ. 29^β) εὐχ(ῆ) ἐπὶ ἀποστατήσαντος παιδὸς κ(αὶ) μαγαρίσαντος καὶ μετανοοῦντος.

10. (φ. 31^α) ργ'. πῶς δεῖ δέχεσθαι τὸν ἐξ ἑβραί(ων) τῆς τῶν χριστιαν(ῶν) πίστει προσερχόμενον.

11. (φ. 33^α) ρδ'. ἐκθεσις ἀκριβεστέρᾳ περὶ τοῦ πῶς δεῖ προσέρχεσθαι τὸν ἐξ ἑβραί(ων) τῆς τ(ῶν) χριστιαν(ῶν) πίστει προσερχόμενον.

12. (φ. 41) ρε'. περὶ μελχεσεδεκιτ(ῶν) τῶν κ(αὶ) θεοδοσιαν(ῶν) κ(αὶ) ἀδιγγάν(ων).

13. (φ. 47^α) ρια'. τάξις γινομέ(ν)η ἐπὶ τοῖς ἀπὸ σαρακην(ῶν) ἐπιστρέφουσιν πρὸς τ(ὴν) καθαρὰν κ(αὶ) ἀληθ(ῆ) πίστιν ἡμῶν τ(ῶν) χριστιαν(ῶν).

Ἐν φ. 56^α ἀναγινώσκειται : «τέλος τ(ῶν) ἐπὶ ἀπὸ αἰρετικ(ῶν) ἐπιστρέφουσιν γινομέ(ν)ων κατηχήσεων».

14. (φ. 56) ριβ'. εὐχ(ῆ) γενομένη εἰς γρύπον κ(αὶ) δύκτια ἀλιέ(ως).

15. (φ. 56) ριγ'. εὐχ(αὶ) λεγόμεναι εἰς κατασκευὴν πλοίου δηλ. ὅτε βούλετ(αι) ἐξελθεῖν πλεῦσαι.

16. (φ. 58^β) ριδ'. εὐχ(ῆ) ἥτις ὀφεί(ει) λέγεσθαι ὅτε αὐθιμ(ε)ρὸν γίνεται ἐκκλησία.

17. (φ. 59^β) ἀκολουθ(ια) τῆς καθιερώσεως τ(ῶν) μελότων καθιερωσθαι θείων να(ῶν).

18. (φ. 98^β) τάξις γινομένη ἐπὶ σαλευθείσης ἀγί(ας) τραπέζης.

19. (φ. 102^β) εὐχαὶ εἰς γυναικα λεχοῦσα.

20. (φ. 103^β) τοῦ δόλου κ(αὶ) θεοφόρου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) κ(αὶ) ὁμολογητοῦ, θεοδώρου ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ στουδίου, ἀκολουθεία κ(αὶ) τύπος, εἰς τὸ σχῆμα τ(ῶν) μοναχ(ῶν). ἀκολουθε(ια) γινομένη εἰς ῥασοφόρον ἡγουν ῥάσο μόνον κ(αὶ) καμηλαύχην.

21. (φ. 106^β) ἀκολουθ(ια) ἐτέρα εἰς ρασοφόρ(ον) γυναικα.

22. (φ. 107) ἀκολουθ(ια) τοῦ μικροῦ σχήματος.

Ἐκ τοῦ φ. 132^α ὧδε γράφησαν τὰ δνόματα τῶν μοναχῶν τὰ μετανομασθέντα κατὰ στοιχεῖον.

23. (φ. 136^β) ἀκολουθ(ια) εἰς κοιμηθέντας μονάζοντας.

24. (φ. 173^β) ρκζ'. ἀκολουθ(ια) εἰς κοσμικοὺς κοιμηθέντας.

25. (φ. 185^β) ἀκολουθ(ια) τοῦ εὐχελαίου τ(ῶν) ζώντων.

Ὁ κώδιξ εἶναι γεγραμμένος ὑπὸ διαφόρων χειρῶν. Ἀποτελεῖται ἐκ τριάντα δικταφύλλων τετραδίων ἑλλιπῶν. Ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ κώδικος εἶναι ἀπεσχισμένα ἑννέα τετράδια. Τὰ φ. 1-102 ἀνήκουν εἰς ἓνα κώδικα, εἰς ἕτερον δὲ τὰ φ. 103 μέχρι τέλους· τὰ φ. 131-137 καὶ 200-203 εἶναι μεταγενέστερα. Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων στίχοι γεγραμμένοι 18· τὰ κεφαλαῖα γράμματα καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ διὰ κινναβάρεως ἢ διὰ μέλανος φαιοῦ.

Στάχσις ἐκ δύο ξυλίνων πινακίδων περικεκαλυμμένων διὰ βύρσου· ἐφθαρμένη κατὰ τὴν ῥάχιν. Ἐπὶ τῶν ἐπικεκολλημένων ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει τοῦ κώδικος παραφύλλων ἀναγράφεται κείμενον ἐκ τῆς Π. Διαθήκης. Δωρεὰ τῆς κοινότητος Ἀγρυῶς. Προέρχεται ἐκ τῆς πλησίον αὐτῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

97 (785)

Χάρτης 0.22×0.145 φ. 331 αἱ. 15'.

Πεντηκοστάριον.

Ἐλλιπές. Τέλος: «τὴν κυρίαν ἡμ(ῶν) κ(αὶ) δέσποιναν θεοτόκον μαρίαν τ(ὴν) ἀειπάρθερον, ἧς ταῖς προσβεί(αις) χ(ριστ)ῆ ὁ θε(ο)ς κ(αὶ) πάντ(ων) τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀγίων σου, ἐλέησον κ(αὶ) σῶσον ἡμᾶς, ὡς μόνος ἀγαθός καὶ φιλάν(θρωπος)». (Ἐκ τοῦ συναξαρίου τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων).

Ἐν φ. 13^α ἐν τῇ ἄνω ᾠᾷ ἀναγινώσκομεν:

«συχροκερη τυ μενη».

Ἐν δὲ φ. 331^β τὰ ἐξῆς δεκαπεντασύλλαβα:

«ἀπό δα(υ)δ κ(αὶ) οἰεσέ κ(αὶ) πν(εύ)μετο)ς αγίου εξάγιος ο (ἰησο)ῦς κ(αὶ) νέα βαση-
λή κ(αὶ) σι φενγκός ἀνατολής κ(αὶ) κύκλος περα δεισιης)

ο γάρ προφητης σωλομός και πανσοφος εκείνος εξήγησε απο θ(εο)ύ μήαν εβδ(ο-μά)δα ναν του χαρηση την τιμήν κ(αι) τήν καλήν σωφήαν».

Κατωτέρω τὸ ἔμμετρον αἴνιγμα :

«καλός η γη επλάστηκα ὅσπερ κε τόν ἀδάμ στη κάμηνο με βάλασι ὅσπερ κε τού-τρῆς πέδας κε ολον τον κόσμον ελευσα εν ὀλι την ζσοί μου κε οταν μου ἴλθε θάνατος να πέσο να [πε]θάνο τινάς κεδένε βρέθηκε να θάψη τα οστά μου».

² Επίσης δέ :

«τωρα θαι λα ναρχηνεισο κ(αι) στηγην μαυρα δάκρηα νά χη(σω) τορα θε λαζωγραφησο και στω πωνο νά [κα]θησω».

ἘΟ κῶδιξ κοσμεῖται ἐνιαχοῦ δι' ἀπλῶν ἐπιτίτλων, ἐσχεδιασμένων διὰ μέλανος καὶ κινναβάρεως, δι' οὗ εἶναι γεγραμμένα καὶ τὰ κεφαλαῖα. Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων στίχοι γεγραμμένοι 22.

Τὸ κείμενον παρουσιάζει ἱκανὰς παραλλαγὰς ἀπὸ τοῦ ἐν χρήσει ἐν-τύπου κειμένου ἐν τῇ διατάξει τῶν ὕμνων, μετὰ προσθηκῶν καὶ ἀφαι-ρέσεων ἐπίσης ἐνιαχοῦ ὑπάρχουσιν ὕμνοι διάφοροι τῶν συνήθων ἐν τοῖς ἐντύποις Πεντηκοσταρίοις.

² Αποτελεῖται ὁ κῶδιξ ἐκ τεσσαράκοντα δύο ὀκταφύλλων τετραδίων, τινὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἑλλιπῆ. Τὰ φ. 1-4 καὶ 313 μέχρι τέλους εἶναι μεταγενέστερα (ΙΖ' αἰῶνος) εἰς ἀντικατάστασιν ἰσαρίθμων ἐκπεσόντων.

Στάχωσις ἐκ δύο παχέων ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ χονδροῦ βαμβακεροῦ ὑφάσματος.

² Ἐκ δωρεᾶς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ἐν Λαμῖα ναοῦ τῆς Δεσποίνης.

98 (4792)

Χάρτης 0.15×0.11 φ. 285 αἰ. ΙΖ'.

Ἐρολόγιον.

² Ἀκέφαλον, ἑλλιπές. Ἄρχή: «[οἱ φοβοῦ]μενοι σε ὄγονταί με καὶ εὐφρανθήσομαι ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.» (Ψαλμ. ρη', 74. Ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μεσονυκτικοῦ τοῦ καθ' ἡμέραν).—Τέλος: «πάλιν ἀνοίξω τὸ στόμα μου. Ἐως νὰ [ἡ]χῆσει τοῦ σι(αυ)ροῦ καθῶς εἶπομ(εν) εἰς τὴν ἀρχήν. τέλος».

² Ἡ διάταξις τῶν περιεχομένων ἔχει ὡς ἑξῆς :

1. (φ. 1^α) **Μεσονυκτικόν** (ἀκέφαλον).

2. (φ. 20^β) **Ἄρχ(ῆ) τοῦ ὄρθρου**.

(φ. 32^β) τὰ εὐλογητάρια, (φ. 33^β) ἐξαποστει(ά)ρι(α) τῆς ὄλης εὐδομάδος (δια-γεγραμμένα), (φ. 35^α) τριαδικά, (φ. 37^β) αἰ ὠδαί, (φ. 48^β) τὸ φωταγώγιον, (φ. 50^β) ἐξαποστειλάρια τῆς ἑβδομάδος(ος).

3. (φ. 55^β) **Γ' Ἀκολουθία τῶν Ἐρωῶν** (ἄνευ ἐπιγραφῆς).

(φ. 55^β) ὠρα πρώτη, (φ. 59^β) μεσῶριον τῆς πρώτης(ης) ὠρας, ὁ ψάλλομεν ἐν τοῖς κελλίοις ἡμῶν, (φ. 62^β) ὠρα γ'. (φ. 66^β) μεσῶριον τῆς τρίτης ὠρας. (φ. 69^β) ὠρα στ', (φ. 73^α) μεσῶριον τῆς στ' ὠρας, (φ. 76^α) τὰ τυπικά (φ. 80^α) [ἡ ἀκολουθία τῆς τραπέζης] (ἄνευ ἐπιγραφῆς), (φ. 83^β) ἐσπέρας εἰσερχόμενοι εἰς τὴν τράπεζαν ψάλλομεν, (φ. 84^β) [ὠρα ἐνάτη] (ἄνευ ἐπιγραφῆς), (φ. 89^α) μεσῶριον τῆς θ' ὠρας.

^οΕν τῷ τέλει τῆς πρώτης ὥρας (φ. 62^β) προστίθεται: «οἱ οὖν βουλόμ(εν)οι σωθῆναι ἐκ τῶν ἰδί(ων) κελλί(ων) οὐκ ἐξέροχ(ται)· ἄλλοι μ(έν) ἐρογοχ(ε)ρω οἱ κ(αὶ) ψαλμοῖς καὶ ἀναγνώσει ἀσχολοῦνται ἄχρι τῆς γ' ὥρας».

^οΕν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐνάτης ὥρας ἔχει γραφῆ: «περὶ δὲ ὥραν τῆς ἐνάτης σημαίνει τὸ μικρὸν καὶ ψάλλομεν αὐτὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ μεσωρίου αὐτῆς ἐν τοῖς κελλίοις ἡμ(ῶν)».

4. (φ. 91^α) **ἄρχῃ τοῦ ἐσπερινοῦ.**

5. (φ. 97^β) **ἄρχῃ τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου.**

^οΕν φ. 120^α ἐν τέλει τοῦ Μ. ^οΑποδείπνου προστίθεται: «ἰστέον ὅτι ποιῶμ(εν) καὶ ἐν τοῖς κελλίοις ἡμ(ῶν) τὸ μικρ(όν) τρισάγ(ιον) ὃ παρελάβομεν παρὰ τῶν ἁγίων π(ατέ)ρων ἡμ(ῶν)». ^οΑκολουθοῦν δὲ εὐχαὶ πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἄγγελον.

^οΕν φ. 121^β ἀναγινώσεται: «^οΑπὸ τότε οὐκ ἔχει τις ἄδειαν ποιεῖν ὕδωρ ἢ συντυχεῖν τι ἀλλ' ἐν φόβῳ θε(ο)ῦ καὶ κατὰ δύναμιν λέγ(ει) τὸ κ(ύρι)ε ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)ὲ εἰς θε(ο)ῦ ἐλέησόν με· καθεύδειν δεῖ ἐν τῷ ψαθίῳ αὐτοῦ ἄχρις οὗ ἀνεγερῆ αὐτὸν ὁ κ(ύρι)ος· καὶ πάλιν ἄρχεσθαι καὶ ψάλλειν ἀπὸ τὸν προγραφεὲν τύπον τοῦ μεσονυχίου ὕμνου καὶ τῶν λοιπῶν».

^οΑπὸ τοῦ φ. 122^α διάφοροι εὐχαί.

6. (φ. 133^β) **^οΑρχ(ῆ) τῆς ἀκαθίστου.**

^οΕν φ. 134^α καὶ 146^α ἔνθα ἡ ἀκολουθία τοῦ ^οΑκαθίστου ἐν τῇ ἄνω ὧα ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς ἔχει γραφῆ «εὐαγγελισμός».

7. (φ. 147^α) **Κανὼν περὶ νήψεως εἰς τ(ὸν) κύ(ριον) ἡμῶν ἰ(ησοῦ)ν χ(ριστό)ν.**

8. (φ. 151^α) **^οΕτερος καν(ὼν) παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπ(ερα)-γ(ιαν) θ(εοτό)κον τοῦ κῦρ θεοφάνους.**

^οΕν φ. 154^ρ «^οχαιρετισμοὶ εἰς τὴν ὑπεραγ(ιαν) θεοτόκον τῇ θεομήτορι πηγῇ προσάγω σοὶ τὸ χαῖρε...» (ἀνεπίγραφοι, ἔλλιπεῖς).

9. (φ. 155^α) **[Μηναῖον τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ]** (ἀκέφαλον· σώζεται ἀπὸ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου).

10. (φ. 212^β) **^οΑρχῃ τῆς Τεσσαρακοστῆς.**

11. (φ. 220^α) **Πεντηκοστάριον.**

12. (φ. 228^β) **^οΑκολουθία περὶ τοῦ γενομένου πειρασμοῦ τῆς νυκτὸς εἰς τὸ ἐνυπνιασθῆναι.**

13. (φ. 232^β) **Περὶ τῶν ἐορτῶν ἐνοῖς ψάλλεται τὸ θ(εὸς) καὶ περὶ μεγάλων ἐορτῶν καὶ μέσω(ν) καὶ μικρῶν.**

14. (φ. 236^β) **[Περὶ] τοῦ πότε οὐ σιχολογ(εῖ)τ(αι) ἢ τιμιωτ(έ)ρ(α).**

15. (φ. 237^β) **^οἘκφρασις ἐν ἐπιτομῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως τῶν ἱεροσολυμ(ιτικῶν) ἁγίων μοναστηρίων.**

^οΑπὸ τοῦ φ. 238^β περιέχονται ἐν τῷ κώδικι Πασχάλιοι κύκλοι ἀρχό-

μενοι ἀπὸ τοῦ ἔτους ζιμγ' ἰνδ. η' (= 1538) μέχρι τοῦ ἔτους ζσο' ἰνδ. ε' (= 1562). Ἔχουν γραφῆ ὑπὸ ἑτέρας χειρὸς.

16. (φ. 242^α) ἡ ἀκολουθ(ία) τῆς ἁγίας μεταλήψεως.

17. (φ. 263^β) αἱ ἀπολύσεις τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ κ(αί) οἱ μα(κα)-
ρ(ισμοὶ) τῶν ἐννατῶν ὠδῶν οὗς λέγ(ει) ὁ ἱερ(εὺς) ἐντὸς τοῦ βήματος
ὄτε οὐ σιυχολογεῖται ἡ τιμιωτέρα.

18. (φ. 270^β) εὐχ(ή) ἐπὶ μνημῶν ἁγίων γινομ(ένων) διὰ δόσεων
κρεῶν οἴνου κ(αί) ἄρτου κ(αί) κολύβων κ(αί) παν(τὸς) εἶδ(ο)υς.

19. (φ. 272^β) Ἀκολουθ(ία) τῶν καταβασίων τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ.

Ἐν φ. 5β ἡ ἐνθύμησις :

*Εἴπω το κτοχει ηναι του αγιου του σακελαριου κ(αί) οπειος της το παρι να
χειει την καταρα της παναγιας κ(αί) του ηοισου χριστου κ(αί) της οδιγιτριας κ(αί) της χρου
εγω ο παπαγηανακης τογραψα κ(αί) να ξερετε πως».

Ἐν φ. 285^β ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς τὸ ἐξῆς σημεῖωμα, τοῦ ὁποίου
ἡ ἀρχὴ ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν δεκαπεντασυλλάβων στίχων :

αρχοντες να γρικεισεται ἄν θ[έ]λεται δαρακει ὁ λικος με τηνάλοπου ηπειαν το φαρ-
μακι εἴπω το τ[ὸ] ρολόγιον ηνε του γιανικαπιου κ(αί) αν - - - οπειος τουτο παρει να χειει
την κατάρα της παναγ[ί]ας κ(αί) του ηοισου χριστου κ(αί) τη - - - οδιγιτριας κ(αί) της
χρισοπειγης - - -

Ὁ κῶδιξ παρουσιάζει ἱκανὰς παραλλαγὰς ἀπὸ τῶν ἐν χρήσει ἐντύ-
πων κειμένων.

Ἀποτελεῖται δ' ἐξ εἴκοσι δύο δεκαεξαφύλλων ἑλλιπῶν ἐν μέρει
τετραδίων· εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος φαιοῦ, τὰ κεφαλαῖα διὰ κιν-
ναβάρεως· ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων στίχοι 18.

Ἐν φ. 92^β 215^α, 260^α εἶναι ἀποτυπωμένη σφραγὶς ἑλλειψοειδῆς
μετὰ θυρεοῦ, ἐν δὲ φ. 93^α, 130^α, 215^α ἑτέρα σφραγὶς ὀκταγωνικὴ φέ-
ρουσα ἄνω σταυρὸν ἰσοσκελῆ καὶ κάτω ΙC ΧC ἀνεστραμμένα. Τὰ φ.
31, 107, 122, 155—160, 164, 171, 187 καὶ 215—217 εἶναι ἀπεσπασμένα.

Στάχωσις ἐκ δύο παχέων ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ
βύρσης· ἐφθαρμένη κατὰ τὴν ράχιν.

Δωρεὰ Ἰωαν. Κ. Βενιέρη, ἐφημερίου τοῦ ἐν Κιμῳλφ ναοῦ τῆς
Χριστοῦ Γεννήσεως.

99 (5521)

Χάρτης 0.155×0.105 φ. 235 αἰ. ΙϚ'.

Ἐβδομαδάριον.

Ἀκέφαλον, ἑλλιπέζ, κολοβόν. Ἀρχή: «[ὑμνήσωμεν λέγοι]τες στήριζον
δοθοδοξία τὴν ἐκκλησίαν σου χ(ριστ)έ· καὶ εἰρήνευσον τὴν ζωὴν ἡμῶν ὡς
ἀγαθὸς καὶ φιλόρθωτος»· (ἐκ τῶν στιχηρῶν τοῦ α' ἤχου τοῦ Μ. Ἐσπε-
ρινοῦ τοῦ Σαββάτου). — Τέλος: «κ(αί) περιεβλέπετο ἰδεῖν [τὴν] τοῦτ(ο) ποιή-
σασαν· ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα κ(αί) τρέμουσα» (Μαρκ. ε', 32).

Περιέχονται ἐν τῷ κῶδικι αἱ ἐξῆς ἀκολουθίαι :

²Εν τῷ τέλει τῆς πρώτης ὥρας (φ. 62^β) προστίθεται: «οἱ οὖν βουλόμ(εν)οι σωθῆναι ἐκ τῶν ἰδί(ων) κελλί(ων) οὐκ ἐξέροχ(ται)· ἄλλοι μ(έν) ἐργοζείρω οἱ κ(αί) ψαλμοῖς καὶ ἀναγνώσει ἀσχολοῦνται ἄχρι τῆς γ' ὥρας».

²Εν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐνάτης ὥρας ἔχει γραφῆ: «περὶ δὲ ὥραν τῆς ἐνάτης σημαίνει τὸ μικρὸν καὶ ψάλλομεν αὐτὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ μεσωρίου αὐτῆς ἐν τοῖς κελλίοις ἡμ(ῶν)».

4. (φ. 91^α) **ἄρχῃ τοῦ ἔσπερινοῦ.**

5. (φ. 97^β) **ἄρχῃ τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου.**

²Εν φ. 120^α ἐν τέλει τοῦ Μ. Ἀποδείπνου προστίθεται: «ἰστέον ὅτι ποιῶμ(εν) καὶ ἐν τοῖς κελλίοις ἡμ(ῶν) τὸ μικρ(όν) τρισάγ(ιον) ὃ παρελάβομεν παρὰ τῶν ἁγίων π(ατέ)ρων ἡμ(ῶν)». Ἀκολουθοῦν δὲ εὐχαὶ πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἄγγελον.

²Εν φ. 121^β ἀναγινώσκεται: «Ἀπὸ τότε οὐκ ἔχει τις ἄδειαν ποιεῖν ὕδωρ ἢ συντυχεῖν τι ἀλλ' ἐν φόβῳ θεοῦ καὶ κατὰ δύναμιν λέγ(ει) τὸ κ(ύρι)ε ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)ὲ νῆε θεοῦ ἐλέησόν με· καθεύδειν δεῖ ἐν τῷ ψιαθίῳ αὐτοῦ ἄχρι οὗ ἀνεγερῆ αὐτὸν ὁ κ(ύρι)ος· καὶ πάλιν ἄρχεσθαι καὶ ψάλλειν ἀπὸ τὸν προγραφεὲν τύπον τοῦ μεσονυχτίου ὕμνου καὶ τῶν λοιπῶν».

²Απὸ τοῦ φ. 122^α διάφοροι εὐχαί.

6. (φ. 133^β) **Ἀρχ(ῆ) τῆς ἀκαθίστου.**

²Εν φ. 134^α καὶ 146^α ἔνθα ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου ἐν τῇ ἄνω ὄρᾳ ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς ἔχει γραφῆ «εὐαγγελισμός».

7. (φ. 147^α) **Κανὼν περὶ νήψεως εἰς τ(ὸν) κύ(ριον) ἡμῶν ἰ(ησοῦ)ν χ(ριστό)ν.**

8. (φ. 151^α) **Ἔτερος καν(ὼν) παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπ(ερα)-γ(ιαν) θ(εοτό)κον τοῦ κῦρ θεοφάνους.**

²Εν φ. 154^ρ «ζαυρετισμοὶ εἰς τὴν ὑπεραγ(ιαν) θ(εοτό)κον τῇ θεομήτορι πηγῇ προσάγω σοὶ τὸ χαῖρε...» (ἀνεπίγραφοι, ἔλλιπεῖς).

9. (φ. 155^α) **[Μηναῖον τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ]** (ἀκέφαλον· σώζεται ἀπὸ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου).

10. (φ. 212^β) **Ἀρχῃ τῆς Τεσσαρακοστῆς.**

11. (φ. 220^α) **Πεντηκοστάριον.**

12. (φ. 228^β) **Ἀκολουθία περὶ τοῦ γενομένου πειρασμοῦ τῆς νυκτὸς εἰς τὸ ἐνυπνιασθῆναι.**

13. (φ. 232^β) **Περὶ τῶν ἐορτῶν ἐνοῖς ψάλλεται τὸ θ(εὸς) καὶ περὶ μεγάλων ἐορτῶν καὶ μέσω(ν) καὶ μικρῶν.**

14. (φ. 236^β) **[Περὶ] τοῦ πότε οὐ σιχολογ(εῖ)τ(αι) ἢ τιμιωτ(έ)ρ(α).**

15. (φ. 237^β) **Ἐκφρασις ἐν ἐπιτομῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως τῶν ἱεροσολυμ(ιτικῶν) ἁγίων μοναστηρίων.**

²Απὸ τοῦ φ. 238^β περιέχονται ἐν τῷ κώδικι Πασχάλιοι κύκλοι ἀρχό-

μενοι ἀπὸ τοῦ ἔτους ζιγ' ἰνδ. η' (= 1538) μέχρι τοῦ ἔτους ζο' ἰνδ. ε' (= 1562). Ἔχουν γραφῆ ὑπὸ ἑτέρας χειρὸς.

16. (φ. 242^α) ἡ ἀκολουθ(ία) τῆς ἁγίας μεταλήψεως.

17. (φ. 263^β) αἱ ἀπολύσεις τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ κ(αὶ) οἱ μα(κα)-
ρ(ισμοὶ) τῶν ἐννατῶν ὠδῶν οὓς λέγ(ει) ὁ ἱερ(εὺς) ἐντός τοῦ βήματος
ὅτε οὐ στιχολογεῖται ἢ τιμιωτέρα.

18. (φ. 270^β) εὐχ(ή) ἐπὶ μνημῶν ἁγίων γινομ(ένων) διὰ δόσεων
κρεῶν οἴνου κ(αὶ) ἄρτου κ(αὶ) κολύβων κ(αὶ) παν(τός) εἴδ(ο)υς.

19. (φ. 272^β) Ἀκολουθ(ία) τῶν καταβασιῶν τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ.

Ἐν φ. 5β ἢ ἐνθύμησις :

*Ετοιω το κτοχει ηναι του αγιου του σακελαριου κ(αὶ) οπειος της το παρι να
εχει την καταρα της παναγιας κ(αὶ) του ηοισου χριστου κ(αὶ) της οδιγτριας κ(αὶ) της χρου
εγω ο παπαγχανακης τογραφα κ(αὶ) να ξερετε πως*.

Ἐν φ. 285^β ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς τὸ ἐξῆς σημεῖωμα, τοῦ ὁποίου
ἡ ἀρχὴ ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν δεκαπεντασυλλάβων στίχων :

αρχοντες να γρικεισεται αν θ[ε]λεται δαρακει ο λικος με τηναλοπου ηπειαν το φαρ-
μακι ετοιω τ[ο] ρολογιον ηνε του γιανικαπιου κ(αὶ) αν --- οπειος τουτο παρει να εχει
την καταρα της παναγ[ια]ς κ(αὶ) του ηοισου χριστου κ(αὶ) τη --- οδιγτριας κ(αὶ) της
χριστοπειγης ---

Ὁ κῶδιξ παρουσιάζει ἰκανὰς παραλλαγὰς ἀπὸ τῶν ἐν χρήσει ἐντύ-
πων κειμένων.

Ἀποτελεῖται δ' ἐξ εἴκοσι δύο δεκαεξαφύλλων ἑλλιπῶν ἐν μέρει
τετραδίων· εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος φαιοῦ, τὰ κεφαλαῖα διὰ κιν-
ναβάρεως· ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων στίχοι 18.

Ἐν φ. 92^β 215^α, 260^α εἶναι ἀποτυπωμένη σφραγὶς ἑλληνοειδῆς
μετὰ θυροῦ, ἐν δὲ φ. 93^α, 130^α, 215^α ἑτέρα σφραγὶς ὀκταγωνικὴ φέ-
ρουσα ἄνω σταυρὸν ἰσοσκελῆ καὶ κάτω IC XC ἀνεστραμμένα. Τὰ φ.
31, 107, 122, 155—160, 164, 171, 187 καὶ 215—217 εἶναι ἀπεσπασμένα.

Στάχωσις ἐκ δύο παχέων ξυλίνων πινακίδων, ἐπενδεδυμένων διὰ
βύρσης· ἐφθαρμένη κατὰ τὴν ὀράχιν.

Λωρεὰ Ἰωαν. Κ. Βενιέρη, ἐφημερίου τοῦ ἐν Κιμῳλφ ναοῦ τῆς
Χριστοῦ Γεννήσεως.

99 (5521)

Χάρτης 0.155×0.105 φ. 235 αἰ. ΙϚ'.

Ἑβδομαδάριον.

Ἀκέφαλον, ἑλλιπέξ, κολοβόν. Ἀρχή: «[ῥιμνήσωμεν λέγοι]τες· στήριξον
ὀρθοδοξίαν τὴν ἐκκλησίαν σου χ(ριστ)έ· καὶ εἰρήνευσον τὴν ζωὴν ἡμῶν ὡς
ἀγαθὸς καὶ φίλάνθρωπος» (ἐκ τῶν στιχηρῶν τοῦ α' ἡχοῦ τοῦ Μ. Ἑσπε-
ρινοῦ τοῦ Σαββάτου). — Τέλος: «κ(αὶ) περιεβλέπετο ἰδεῖν [τὴν] τοῦτ(ο) ποιή-
σασαν ἢ δὲ γυνή φοβηθεῖσα κ(αὶ) τρέμουσα» (Μαρκ. ε', 32).

Περιέχονται ἐν τῷ κῶδικι αἱ ἐξῆς ἀκολουθίαι :

1. (φ. 1^α) [*Ἀκολουθία τοῦ Μ. Ἑσπερινοῦ τοῦ Σαββάτου α. ἤχου*] (ἄκέφαλος).
2. (φ. 3^β) [*Μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς*] (ἄκέφαλον).
3. (φ. 9^β) [*Ὁρθρος τῆς Κυριακῆς*] (ἄνευ ἐπιγραφῆς).
4. (φ. 29^α) *τῆ κυ(ριακῆ) ἐσπέ(ρας), ἀκολουθ(ια) εἰς τοὺς ἀσωμάτους.*
5. (φ. 31^β) *τῆ β' εἰς τὸ(ν) ὄρθρον*
6. (φ. 51^β) *τῆ β' ἐσπέρας ἤχ(ος) β'*
7. (φ. 54^α) *τῆ γ' εἰς τὸ(ν) ὄρθρ(ον) ἤχ(ος) β'*
8. (φ. 73^β) *τῆ γ' ἐσ(πέ)ρ(α)ς ἤχ(ος) δ'*
9. (φ. 76^β) *τῆ δ' εἰς τὸν ὄρθρον ἤχ(ος) β'*
10. (φ. 93) *τῆ δ' ἐσπέρας*
11. (φ. 95^β) *τῆ ε' εἰς τὸ(ν) ὄρθρ(ον) ἤχ(ος) πλ. β'*
12. (φ. 112^α) *τῆ ε' ἐσπέρ(ας)*
13. (φ. 113^β) *τῆ παρα(σκευῆ) εἰς τὸ(ν) ὄρθρ(ον) ἤχ(ος) πλ. δ'*
14. (φ. 137^α) *τῆ παρα(σκευῆ) ἐσπερ(ας) ἤχος β'*
15. (φ. 140^β) *τῷ Σαβ(βάτω) εἰς τὸν ὄρθρ(ον) ἤχ(ος) πλ. δ'*
16. (φ. 160^α) *Ἀρχὴ σὺν θ(ε)ῶ ἁγίω τῶν ἀνονύμ(ων) ἀκολουθιῶν ψαλλόμεναι εἰς ἓνα κ(αὶ) εἰς πολλοὺς κ(α)τ(ὰ) τάξιν ἁγίους.*

α' (φ. 180^α) ἀκολουθία εἰς ἓνα προφήτην, β' (φ. 163^β) εἰς δύο καὶ πολλοὺς προφήτας, γ' (φ. 166^β) ἀκολουθία εἰς ἓνα ἀπόστολον, δ' (φ. 170^β) ἀκολουθία εἰς δύο κ(αὶ) πολλοὺς ἀποστόλους, ε' (φ. 173^α) ἀκολουθία εἰς ἓνα ἱεράρχην, στ' (φ. 177^α) ἀκολουθία εἰς δύο καὶ πολλοὺς ἱεράρχ(α)ς, ζ' (φ. 179^β) ἀκολουθία εἰς ἓνα ἱερομάρτυρα, η' (φ. 183^α) ἀκολουθία εἰς δύο κ(αὶ) πολλοὺς ἱερομ(ά)ρ(τυρα)ς, θ' (φ. 186^β) ἀκολουθία εἰς ἓνα ὄσιον, ι' (φ. 190^α) ἀκολουθία εἰς δύο κ(αὶ) πολλοὺς ὄσιους, ια' (φ. 193^β) ἀκολουθία εἰς ἓνα μάρτυρα, ιβ' (φ. 197^α) ἀκολουθία εἰς δύο καὶ πολλοὺς μάρτυρ(α)ς, ιγ' (φ. 200^β) ἀκολουθία εἰς ἓνα ὀσιομ(ά)ρ(τυρα), ιδ' (φ. 203^β) ἀκολουθία εἰς δύο καὶ πολλοὺς ὀσιομ(ά)ρ(τυρα)ς, ιε' (φ. 206^β) ἀκολουθία εἰς μί(αν) μάρτυρα γυναῖκα, ις' (φ. 210^β) ἀκολουθία εἰς δύο κ(αὶ) πολλὰς γυναῖκ(α)ς μ(ά)ρ(τυρα)ς, ιζ' (φ. 214^α) ἀκολουθία εἰς μί(αν) ὄσιαν γυναῖκα, ιη' (φ. 217^β) ἀκολουθία εἰς δύο κ(αὶ) πολλὰς ὀσί(α)ς γυναῖκ(α)ς, ιθ' (φ. 220^β) ἀκολουθία εἰς μί(αν) ὀσιομάρτ(ι)ρα γυναῖκα, κ' (φ. 224^β) ἀκολουθία εἰς δύο κ(αὶ) πολλὰς ὀσιομάρτ(υρα)ς γυναῖκες, κα' (φ. 228^α) εἰς προφήτας ἀποστολοεὐαγγέλια εἰς διαφόρους ἁγίους.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐπικεκολλημένῳ ἐπὶ τῆς πινακίδος τῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν :

επουτη η υδαμαδαρη ηνε του
παπαουακημη (=Ἰωακείμη)

κατωτέρω δὲ δ° ἑτέρας χειρός :

δοῦκα κ(αὶ) διμητροῦ αχς' (=1606).

Τὰ φ. 1, 2-6 καὶ 88 εἶναι ἀποκεκομμένα.

Ἀποτελεῖται ὁ κώδιξ ἐκ τριάκοντα ὀκταφύλλων τετραδίων. Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων γεγραμμένοι στίχοι 16· τὰ κεφαλαῖα, αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ ἡ στίξις διὰ κινναβύρεως.

Στάχωσις ἐκ δύο ξυλίνων παχέων πινακίδων, περικεκαλυμμένων διὰ βύρσης· ἐφθαρμένη κατὰ τὴν ράχιν.

Ἐκ δωρεᾶς Κωνσταντίνου Ζαχαρίου, ἱερέως ἐν Σκοπέλω.

100 (2217)

Χάρτης 0.26×0.185 φ. 39 αἰ. ΙϚ'.

Ἀκολουθία.

Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Σπυριδωνος.

(φ. 1^α) Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ, (φ. 4^α) τοῦ μεγάλου ἑσπερινοῦ, (φ. 9^β) τοῦ ὄρθρου, (φ. 19^β) συναξάριον τοῦ ἁγ. Σπυριδωνος (φ. 20^β) συναξάριον τοῦ ἁλ. ξάνδρου Ἱεροσολύμων, (φ. 27^α) μακαριστά(ια) ψαλλόμενα εἰς τὸν μέγαν σπυρίδωνα, (φ. 35^α) προσόμοια στιχηρά ψαλλόμενα εἰς τὴν προσκύνῃσιν τῆς εἰκόνης τοῦ ἁγ(ίου) εἰς τὸν ἀσπασμόν.

Ἐν φύλλῳ 36^α ἀναγινώσκομεν:

«Θ(εο)ῦ τὸ δ(ῶ)ρ(ον) θ(ύτου) καὶ τά(χα), κ(αὶ) εὐτελ(οῦς) ἰω(άννου), ἄμ(αρ)τ(ω)λ(οῦ) κ(αὶ) ἀν(α)ξ(ί)ου, τοῦ κ(υ)ν(η)γοῦ π(ό)ν(ος)».

Ἡ σημείωσις αὕτη τοῦ βιβλιογράφου ἐπαναλαμβάνεται ἄνευ τῶν συντμήσεων καὶ τῶν βραχυγραφιῶν ἐν φ. 37^β.

Ἐν φ. 9^α ἐν τῇ ᾧα διορθοῦται ὑπὸ χειρὸς μεταγενεστέρης τὸ ἐν τῷ κειμένῳ: «καὶ ὄφρις χροσοῦν(αι) τῇ σῆ προσευχῇ καὶ ἀγγέλους ὅτε ἐβούλου σὺλ-λειτουργοῦντας ἔσχες», διὰ τῶν συνήθων ἐκ τοῖς ἐντύποις μνηαίοις: «καὶ οφην εἰς χροσουν μετέβαλες καὶ ἐν το μελτην ταις αγηες σου ευχαις ἀγγε-λους εσχες σηλιτουρουντασι ιεροτατε».

Ἐν φ. 17^α ἐν τῇ ᾧα: «τῇ προσευχῇ σου, κ(αὶ) τυφλοὺς ὀματοσ(ας)» ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κειμένῳ: «ἀνέστησας νεκροὺς τῇ προσευχῇ σου καὶ παρέστη-σας ζῶντας».

Ἐν φ. 18^β ἐν τῇ κάτω ᾧα προστίθεται: «ἕτερον κοντάκιον. Τῆς Τριά-δος γέγονας, σεπτὸν κειμήλιον π(ά)τερ' καὶ αὐτὴν ἐτόνωσας, πᾶσι τοῖς ἐν-καίᾳ ἴσον γὰρ π(α)τρί τὸν λόγον ἀνακηρύξας...» Ἐν τῷ κειμένῳ ὑπάρχει: «Τῷ πόθῳ τρωθεῖς...»

Ἐν φ. 29^α ἡ ἐνθύμησις:

«1817 νανουαριου. 5. ελαβε τον χορισμα ο ευγενίς κ. σπιρακοίς στελαματος με την αρχοντησα του την θηγατερα του λουκα του παγονι στοχαζομενι εκοι να παρι τον κ. νικολι του δελαπορτα υος του πετρου ελαβε κ(αὶ) παλι ψωμη μεσα απο το σπιτη εκοινο εγω παυλος γεναδης εγραψα».

(φ. 37^β) «1753 νανουαριου: 3: εσοθηκε ο μακαριτης ο κυρ αβραμιος αρχιεπι-σκοπος ο μελισινος υμερα κηριακι».

Ἐν φ. 39^α ὑπὸ μεταγενεστέρης χειρὸς ἔχει γραφῆ τὸ «ὦ θαύματος φρικτοῦ...» μετὰ μουσικῶν σημείων.

(φ. 39^β) «η παρ(οῦσα) --- εφερωθήκαι --- σπιριδωναν καὶ ωπηως τιναιξινωσι νὰ εχη την γκατα[ρα] των ωσιων και θαιωφορων παταιρων».

Ἀναφέρονται ἐν τῷ κώδικι οἱ ἐξῆς ἐκκλησιαστικοὶ πόηται:

Βύζας, (φ. 6^α, 11^β), **Θεοφάνης Νικαίας** (φ. 12^α, 25^β), **Ἰωάννης**

Δαμασκηνός (φ. 11^β), **Ἰωάσαφ** (φ. 4^β), **Μέγας Σακελλάριος ὁ Μελιτινιώτης** (φ. 12^β, 35^α), **Στουδίτης** (φ. 8^α), **Ἐμμανουήλ Χρυσάφης** (φ. 1^α, 1^α, 2^α, 3^α, 5^α, 5^β, 8^α, 8^β, 14^β, 26^α, 27^α). Ἐν φ. 7^α φέρεται ὁ τελευταῖος οὗτος ὡς **Ἐμμανουήλ Χρυσολωρᾶς Δούκας ὁ Χρυσάφης**.

Ἐκ τῶν ἀποσπασθέντων ἀποτελεῖται ἐκ πέντε ὀκταφύλλων τετραδίων, ἠριθμημένων ἐν τῇ κάτω ᾧ· εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος φαιοῦ τὰ ἀρχικά, αἱ ἐπικεφαλίδες κλπ. διὰ ροδοχρόου. Ἐπιβιβασθῆναι βιβλιογράφος μμεῖται γραφὴν παλαιότεραν. Τὰ φ. 1, 2, 3 ἐφθαρμομένα κάτω.

Ἄσταχτος. Ἐκ δωρεᾶς τῶν κληρονόμων τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν Γερμανοῦ Καλλιγᾶ.

101 (6484)

Χάρτης 0.203×0.147 φ. 24 αἰ. ΙΖ'.

Ἀκολουθία.

(φ. 1^α) **Μηνὶ Ιουλίῳ ζ' μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Κυριακῆς.**

(φ. 1^α) ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ, (φ. 8^α) τοῦ ὄρθρου.

Ἐν τῷ παραφύλλῳ τῷ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ κώδικος ἀναγινώσκομεν: «1760 ἀπριλί(ου) 23 ἐδιορθώθη παρὰ τῶν πανιερωτάτων καὶ θεοπροβλήτων (μητρο-)πολυτόν, ὅτε, χαλαπίων κυρ γενάδιων, καὶ νεα καισαρίας κυρ δοσίθεον, καὶ ἐθεορήθη μεθ' ἐπιμελείας ὑπ' αὐτῶν».

Ἐκ τῆς κώδιξ φέρει ὠραίαν γραφὴν. Εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος ἀμαυροῦ, τὰ κεφαλαῖα καὶ αἱ ἐπικεφαλίδες δι' ἐρυθροῦ. Ὡς παρὰ φύλλα χρησιμεύουν φύλλα ἐξ ἑτέρου κώδικος μετὰ τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας.

Στάχσις βυρσίνη μετὰ ὠραίων ἐντύπων φυτικῶν διακοσμῆσθαι.

Ἐκ δωρεᾶς τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Μάκρῃ ναοῦ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας.

102 (5048)

Χάρτης 0.215×0.155 φ. 32 αἰ. ΙΗ'.

Ἀκολουθία.

1. (φ. 1^α) **μηνὶ σεπτεμβρίου κδ' μνήμην ἐπιτελούμεν τοῦ φρικτοῦ θαῦματος τῆς εἰπερευλογημένης δεσπίνης ἡμῶν θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας γεγονότος ἐν το πανσεπτο ναῶ των μηριτιδίων ἐν τινησω κυθήρων ὅτε τὸν παρᾶλυτον ἤγειρε.**

Ἐν φ. 14^α τὸ συναξάριον ἱκανῶς διάφορον τοῦ συνήθους.

Ἀρχή: «Ἐὐρισκόμενος εἰς ταύτην τὴν νήσον τὸν κυθίων ἕνας εἰρημότητος λεγόμενος μηριτία· ὁλως δασομένος ἀπο μηριτίας...».

Ἐν φ. 32^α ἀναγινώσκομεν ἐρυθρόγραφα: «εἰς 1770 μινὼς μαίου κ η παρούσα φιλιάδα τῆς εἰπεραγίας δεσπίνης ημῶν θεοτόκου καὶ παρθένου μαρίας τίς ἐπονομαζομένης μηριτιδιοτισσας ἐκ τισ νίσου κυθήρων εἰπάροχη καμου του ταπινού παπ(ᾶ) ιακοβου ἀπέρο[γη] (;) [ἐκ τῆς] νίσου ἐπονομαζομένης

τίνος καὶ ὅπιος τιν ἀποξενόσι ἀπο τὰς χεῖρας μου χωρὴς το θελιμά μου να ἐχῆ την κατάραν τίς παναγίας τις μηριτιδιότισας καὶ εμοῦ του ἀμαροτλοῦ εγράφη εἰς κυδονές: 1770 κατὰ μίνα μάϊος».

Μετὰ τοῦ κώδικος εἶναι συννεσταχωμένη ἔντυπος «²Ἀκολουθία τοῦ Ἐξοδιαστικοῦ τῶν ἱερέων ἥπερ ἔκπαλαι χρῶνται αἱ τῆς Κερκύρας Ἐκκλησίαι... Ἐνετίτησιν 1691 παρὰ Νικολάω τῷ Σάρφ».

²Ἐκ δωρεᾶς τῆς ἐν Μυκόνῳ Μονῆς τῆς Τουρλιανῆς.

103 (5522)

Χάρτης 0.198 X 0.148 φ. 56 αἱ. ΙΖ'.

Ἀκολουθία.

Ὁ Κώδιξ ἀκέφαλος, ἀτελής. Ἀρχή: «²Ἀρρήτως τὸν χ(ριστὸ)ν συλλας βοῦσα παρθένε ἐγέννησας ἡμῖν ὡς αὐτὸς εἶδε μόνος, καὶ πάλιν ἔμεινας ὡπερ εἷς πρὸ συλλήψεως...». — Τέλος: «τὸν δὲ γε ὁμότροπον καὶ διάδοχον τῆς ἱερωῶς σου ἀναστροφῆς, τῷ μακροῦ μὲν χρόνῳ μετὰ σέ τῇ δὲ πολιᾷ εὐθὺς μετὰ σέ τοὺς τε αὐτοῦ νιούς, σοῦ δὲ ἐγγόνους, ἀνδρεῖ».

1. (φ. 1^α) [**Ἀκολουθία Ἁγίου Διονυσίου τοῦ νέου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ὄρει ἀσκήσαντος**]. (Ἀκέφαλος).

(φ. 9^α) **τὸ συναξάριον.**

Ἀρχή: «οὗτος ὁ ὄσιος π(ατ)ήρ ἡμῶν διονύσιος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους ἱερεμίου π(ατ)ριάρχου κωνσταντινουπόλεως· ἔτος τὸ σ(ωτή)ριον χιλιοστῶ πεντακοσιαστῶ ὁ ὁποῖος ἦτον γέννημα κ(αὶ) θρέμμα ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν φαναρίου, ἐκ χώρας σθλάτενας λεγομένης».

2. (φ. 26^α) **Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν νικολάου ἀρχιεπισκόπου μύρων τῆς λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. εὐ(λ)ό(γῃσιν).**

Ἀρχή: «Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἀνὴρ τις ἐν τῇ λυκίᾳ τούτομα ἰωσήφ· δίκαιος, ἄμεμπτος, θεοσεβής...».

(φ. 28) **θαῦμα γενόμενον παρὰ τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἀρχιερέαρχου καὶ θαυματουργοῦ νικολάου περὶ τοῦ δένδρου.**

Ἀρχή: «Ἐγένετο ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις· οἷς ὁ μακάριος νικόλαος τὰς θαυματουργείας ἐπιτελῶν ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς...».

(φ. 35^α) **ἕτερον θαῦμα τοῦ ἀγίου νικολάου.**

Ἀρχή: «Εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν ἦτον τις ἄν(θρωπος), καὶ εἶχε ἐπιθυμίαν καὶ πολλὴν ἀγάπην εἰς τὸν μέγαν ἐν ἱεράρχαις νικόλαον· κ(αὶ) περιβόητον καὶ θαυμαστήν ἐπετέλει αὐτῷ καὶ μεγάλην ἑορτήν...».

(φ. 39^α) **ἕτερον θαῦμα.**

Ἀρχή: «Καὶ ἄλλον θαῦμα ἀκούσατε ὅπου ἔγινεν ἀπὸ τὸν ἅγιον νικόλαον εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν παράδοξον καὶ σιμὰ εἰς τοὺς πολλοὺς ἄπιστον· ἦτον ἕνας πτωχὸς παιγνιώτης ὅπου ἔπεξε τὸ λαβοῦτον...».

3. (φ. 47^α) τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἀνδρέου κρήτης· ἐγκώμιον εἰς τὸν ἐν ἀγίοις π(ατέρ)α ἡμῶν καὶ θαυματουργὸν νικόλαον, ἀρχιεπίσκοπον μύρων τῆς λυκίας, εὐ(λ)ό(γησον).

Ἀρχή: «Ἄν(θρωπ)ε τοῦ θ(ε)οῦ καὶ πιστὲ θεράπον, καὶ οἰκονόμῃ τῶν αὐτοῦ μυστηρίων καὶ ἄνερ ἐπιθυμῶν τῶν τοῦ πν(εύματος) δέχου τὸν παρ' ἡμῶν σοι προσαγόμενον λόγον ὡς δῶρον...».

Ἐν φ. 25^β ἀναγινώσκομεν:

«εἰσὶν ἐπισημασθέντες ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ἱερομονάχου καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες συγγνωτέ μοι ἔνεκεν τ(ῶν) πολλῶν σφαλμάτων: ἐν ἔτει αχ'χ'ζ' ἐν μηνὶ φεβρουαρίῳ κγ'η' διὰ συνδρομῆς δὲ καὶ ἐξόδου ἐπιγραφῆς ἢ ἀκολουθίας αὐτῆς τοῦ ὁσίου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμ(ῶν) διονυσίου παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχ(οις) κυρίου κυ(ρί)ου μακαρίου, καὶ ἁγίου προηγουμένου τῆς σεβασμίας καὶ ἱεραῶς μονῆς τῆς ὀνομαζομένης σορβίας καὶ ἀφιερώθη εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν διὰ μνημόσυνον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· ἦτοι τοῦ ἁγίου νικολάου: αχ'χ'ζ': (=1697)».

Ἐν φ. 26^α ἐν τῇ ἄνω ᾧ εἶναι γεγραμμένα:

«1693 εν μινὶ ἠονίου ετουτο το χαρτη ηναι το π(α)πα γ(ρη)γ(ό)ρι(;)»

Ἐκ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ δύο μερῶν: τὸ πρῶτον μέρος μέχρι τοῦ φ. 25 ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν ὀκταφύλλων τετραδίων καὶ ἐνὸς ἔτι φύλλου. Τὰ τετράδια ταῦτα ἀριθμοῦνται ἐν τῇ ἄνω ᾧ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει ἕκαστον: τὸ ἐν τῷ κώδικι πρῶτον τετράδιον φέρει τὸν ἀριθμὸν δ'. Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ κώδικος ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων τετραδίων, ἀριθμουμένων ἄνω, ἐκ χάριτος ἐτέρας ποιότητος καὶ διὰ μέλανος βαθυτέρου γεγραμμένων· ἀνήκει δὲ τοῦτο εἰς ἕτερον κώδικα κατὰ τι παλαιότερον τοῦ πρώτου.

Στάχσις βυρσίνη μετ' ἐντύπων κοσμημάτων ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ὄψεως τῆς σταχώσεως εἰκονίζεται ἐν τῷ μέσῳ ἢ Ἀνάστασις (εἰς Ἄδου Κάθοδος), εἰς δὲ τὰς γωνίας οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταί.

Δωρεὰ Κωνσταντίνου Ζαχαριάδου ἐκ Σκοπέλου.

104 (6195)

Χάρτης 0.202×0.15 φ. 39 αἰ. ΙΖ'.

Ἀκολουθία.

Ἐκ κῶδιξ ἀκέφαλος καὶ κολοβός. Ἀρχή: «πρὸς οὐρανόν. Χαῖρε τὸ τῶν ἀγγέλων πολυθρόλλητον θαῦμα». — Τέλος: «Καὶ ἦτον ὁ ἅγιος θαμμένος εἰς τὴν γῆν χρόνους χιλίους πεντακοσίους καὶ τὸ ἅγιόν του λείψανον ποσῶς δὲν ἐσυντρίβει καθὼς λέγει καὶ ὁ προφήτης δα(υ)ὶδ· φυλάσσει κ(ύρι)ος πάντα».

1. (φ. 2^α) [Ἐκ κῶδιξ ἀκέφαλος] (ἀκέφαλος).

2. (φ. 15^β) Οἴκοι κδ' εἰς τὴν δημοσίον καὶ ζωοποιὸν καὶ ἀδιάρητον τριάδα, τὴν τοῦ Θεοῦ κοσμοποιῶν περιέχοντες καὶ μέχρι τῆς καθ' ἡμᾶς ἄκρας αὐτοῦ συγκαταβάσεως περαιούμενοι.

3. (φ. 29^α) *τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν βουκόλου ἀρχιεπισκόπου σμύρνης. φεβρουαρίῳ Ϛ', κανῶν.*

4. (φ. 37^α) *Συναξάριον.*

Ἀρχή: «Οὗτος ἀπὸ μικρόθεν καθαρίσας καὶ τηρήσας τὸν ἑαυτὸν του ἀγνὸν ἔγινε δοχεῖον τοῦ ἁγίου πνεύματος...».

(φ. 38^α) *Περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου.*

Ἀρχή: «Ἰστέον ὅτι εἰς τοὺς χιλίους ἑξακοσίους πενήντα πέντε ἦλθα εἰς τὴν σμύρνην, καὶ ἐπάγενα ὀλημέρα εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου...».

Ἐν φ. 1^α ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς εἶναι γεγραμμένα ἰατροσόφια: «Αὔγουστος. τον αυγούστον μινα τρογε πράγματα ξινᾶ καὶ νά μι τρος σεσκλα...» κλπ. Συνεχίζονται μέχρι τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου.

Ἐν φ. 11^α καὶ 25β ἐντὸς ἀρχικοῦ Τ: «Λεοντίου Ἱερομονάχου».

Ὁ κώδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος μαύρου· αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τὰ κεφαλαῖα ἐρυθρά· κοσμεῖται δὲ δι' ἐπιτίτλων καὶ μεγάλων ἐγχρωμῶν ἀρχικῶν γραμμῶν μὲ διάφορα ζωϊκὰ καὶ φυτικὰ θέματα. Ἐν τῷ παραφύλλῳ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ κώδικος ἐγχρωμος σταυρὸς.

Στάχσις παλαιὰ βυρσίνη μὲ ἀπλᾶς ἐντύπους διακοσμήσεις.

Ἐκ δωρεᾶς Εὐσταθίου Κ. Φλώρου, ἱερέως Κυπαρισσίας.

105 (4863)

Χάρτης 0.215×0.095 φ. 4 αἱ ΙΗ'.

Μεγαλυνάρια.

1. (φ. 1^β) *Μεγαλυνάρια τῶν Χριστοῦ Γέννων.*

2. (φ. 2^β) *Μεγαλυνάρια εἰς τὴν περιτομὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

3. (φ. 3^α) *Μεγαλυνάρια εἰς τὰ Ἅγια Θεοφάνια.*

Ἐν φ. 1^α καὶ 4β ὀνόματα διὰ μνημόσυνον.

Ἐν φ. 4^α ἀναγινώσκομεν:

«πρόθεσι τοῦ θεολόγου καὶ οπησ το παρι νά εχη την καταρα λόγου»

«Ἐτούτω τὸ χαρτὴ ἦναι τῆς παναγίας τοῦ οἰκονόμου σάρδι».

Ἐκ τοῦ ἐν Κιμῶλφ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

106 (4886)

Χάρτης 0.22×0.155 φ. 23 αἱ ΙΖ'.

1. (φ. 1^β) *Δαυὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος ἐν τῷ μεγάλῳ ἔσπερινῷ μετὰ τὸν προοιμιακόν.*

2. (φ. 2^β) *Ὁ πολυέλεος.*

3. (φ. 4^α) *Ἐκλογή, τῆ κυριακῆ τῆς ἀποκρέω, καὶ τῆς ἀποτυρώσεως.*

4. (φ. 5^α) *Τοῦ σοφωτάτου νικηφόρου βλεμμύδους Ἐκλογῆ, ἐκ*

της δαβιτικῆς βοίβλου συλλεγεῖσα, κ(αι) τεθεισα ἀρμοζόντως ἐκάστη ἑορτῇ τοῦ χρόνου ὅλου.

Τὸ φ. 23^α ἄγραφον. Ἐν φ. 23^β ὑπάρχουν πράξεις ἀριθμητικαὶ καὶ κατωτέρω :

«αὐτῷ ὅπου εἶναι ἐδῶ γραμμένο εἶναι λαθος καὶ τὸ ἔγραψε ὁ κύρ σαρπάνος», «ἀφνερόθη τὸ παρὸν ἐν τῷ πανσέπτω ναῶ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν παρασκευῆς εἰς κῶμην λεγομέ[νην] καλαρίτες.

ἔτη αφ:θ μαρτίου ιη».

Ἐστιάχωτος. Δωρεὰ Εὐφροσύνης Ρώτα ἐκ τοῦ ἐν Σερίφω ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

107 (5579)

Χάρτης 0.147×0.10 φ. 161 αἰ. ΙΖ'.

Μουσικὸς κῶδιξ ποικίλου περιεχομένου.

Ἐκέφαλος, ἔλλιπής, κολοβός.

Ἐναφέρονται ἐν αὐτῷ οἱ ἐξῆς μελογράφοι :

Ἐθανάσιος Πατριάρχης : φ. 122^α . Ἐντώνιος : φ. 111^α , 113^α , 115^α , 120^β . Ἐρσένιος : φ. 138^β . Γαζῆς : φ. 80^α . Γερμανὸς Νέων Πατρῶν : φ. 81^β , 106^α , 134^β . Κλαδάς : φ. 100^α . Κουκουζέλης : φ. 133^β . Καρύκης : φ. 137^β . Μανουὴλ Γούτας : φ. 125^α . Μελχισεδέκ : φ. 84^α . Μπαλάσιος : φ. 121^β , 123^β , 131^β . Πέτρος : φ. 91^β , 101^α , 107^β , 124^α , 141^α . Ἐν φ. 128^β , 144^β , 148^α φέρει οὗτος τὴν γνωστὴν προσωνυμίαν Μπερεκέτης. Παναγιώτης : φ. 146^α . Χρυσάφης : φ. 115^β , 117^β , 119^α , 125^β , 126^β . Χρυσάφης ὁ Νέος : φ. 78^α , 105^α , 110^α , 111^β , 113^β , 119^α , 125^β , 126^β .

Ἐν φ. 1^β ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν ἡχῶν.

Ἐν φ. 2^α ἐρυσθόγραφα τὰ ἐξῆς ἔμμετρα : «αρξου χεῖρ μου ἀγαθὴ γράφε γράμματα καλὰ νὰ μὴ δαρθῆς κ(αι) μαλωθῆς κ(αι) ματανωθῆς»

Ἐπίσης μεταγενεστέρα σημείωσις τοῦ Ν. Γ. Μυστακίδου, ἀποδίδοντος τὸ χειρόγραφον εἰς τὸν Ἀρχιερεὰ Ἰωσήφ ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Οἰκονόμων ἐκ Δροβιάνης.

Ἐν (φ. 3^β) Ἐ ἐνθύμησις :

•1812 Ἰανουαρίου α

Ἰδοῦ σημηῶνω δια τό θανατικόν ἀπου ἔγηνε εἰς τὴν κωνσταντινούπολιν ἕως Ἰουλίου 15 ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἦτον ὁμως μετὰ ἰουλίου 15 ἀρχισεν φοβερά κ(αι) ἀπόθινισκαν τὴν ἡμέρα ἀπὸ χ(ίλιου) ὁμοίως ἀνίξε κ(αι) εἰς τὰ χωρία τῆς θροσκῆς κ(αι) ἀφανίσθη ὁ κόσμος καὶ ἕως τὴν σημερον νοέμβριου 22 εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν εὐρίσεται ὅλον εἰς τὸ ἐναντίον πηγῆν μάλιστα ὅπου εἶναι κ(αι) χιομόνας ἄραγες ἀν φθάσι το καλοκέρου τι θέλι γένει οὐαὶ εἰς ἐμεῖς ὅπου ἐβρέθημεν εἰς τὸν τόπον εταῦτον. ὁ γράφας πα(πα)διμήτριος ἀπο δροβισιν - - »

Ἐν φ. 161β ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς ἔχει γραφῆ:

•Εἰρομένοι σιν ἐμόν με διακονον εἶναι ἀληθῶς:

Κτήτορα φημὴ τέως μητροφάνην <παῖσιον> ἱερόν».

Τὸ «μητροφάνην» ἀποσβεσθὲν ἔχει ἀντικατασταθῆ διὰ τοῦ «παῖσιον».

Ἐν τέλει τοῦ κώδικος εἶναι προστεθειμένα ὑπὸ τοῦ Ν. Γ. Μυστακίδου δύο φύλλα, περὶ τῆς ἐν Δροβιάνῃ ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἐν οἷς ἀναφέρονται οἱ ἐξῆς μουσικοδιδάσκαλοι:

1. **Δοσθεος Ἱερομόναχος.**

2. **Κωνσταντῖνος Πάνος**, λογιώτατος τῷ 1821.

3. **Μαργαρίτης Παπαχρήστου**, ἐκδουὸς τῷ 1851 ἐν Κωνσταντινουπόλει Γραμματικῆν.

4. **Ἀθανάσιος Πρωτοπαπᾶς.**

5. **Δημήτριος Τάτσης.**

Ὁ κῶδιξ εἶναι πολλαγῶς ἐφθαρμένος. Ἀποτελεῖται ἐξ εἴκοσι τεσσάρων ἑλλιπῶν ὀκταφύλλων τετραδίων, γεγραμμένων διὰ ἐρυθροῦ καὶ μαύρου μέλανος εἰς 11 διπλοῦς ἐπὶ ἐκάστης ὕψεως τῶν φύλλων στίχους. Τὰ φ. 11, 12, 13, περιέχοντα θεωρίαν τῶν μουσικῶν σημαδίων, εἶναι παρένθετα.

Ἀστάχωτος. Ἐκ δωρεᾶς Ν. Γ. Μυστακίδου ἐκ Δροβιάνης τῆς Ἡπείρου.

108 (5574)

Χάρτης 0.255×0.095 φ. 4 αἰ. ΙΘ'.

Θεωρία τῆς μουσικῆς.

Ἐν φ. 1α ὑπάρχει σχηματικὴ παράστασις τῆς μουσικῆς κλίμακος, κάτωθεν τῆς βάσεως τῆς ὁποίας ὑπάρχει ἡ χρονολογία: «1831 ἀπριλίου 6».

Ἐπὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ παραφύλλου σημείωσις τοῦ Ν. Γ. Μυστακίδου, ἀποδίδοντος τὸ χειρόγραφον εἰς Ἀθανάσιον Πρωτοπαπᾶν ἐκ Δροβιάνης τῆς Ἡπείρου.

Ἐκ δωρεᾶς Ν. Γ. Μυστακίδου, ἐκ Δροβιάνης τῆς Ἡπείρου.

109 (5524)

Χάρτης 0.15×0.105 φ. 195 αἰ. ΙΣ'.

Νομικόν.

Ἀκέφαλον, κολοβόν. Ἀρχή: [κανό]να τοῦ μεγάλου βασιλείου καὶ τὸν ξς' τῶν ἀγίων ἀποστόλ(ων): ὁ τὸν χ(ριστὸν) ἀρησάμενος ζωὴς ἀνάγκης...». — Τέλος: «ὅταν μὲν εἶναι ἡ συγγένεια ἐξ αἵματο(ς) καὶ γένους ἑνός, ὁ ἕνας ἄν(θρωπος) φυσικὰ λέγεται(αι) ἕνας· ὅταν δὲ ἀπὸ συμπεθερίας, ἤγουν...».

(φ. 183α) **Εὐχὴ συγχωρητικὴ λεγομένη παρὰ ἀρχιερέως ἢ πν(ευ-**

ματ)ικου π(ατρ)ός, προς τον μέλλοντα μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων και
θειῶν τοῦ χ(ριστο)ῦ μυστηρί(ων).

(φ. 188^α) *περὶ τ(ῶν) βαθμῶν· οἱ βαθμοὶ τοῦ γάμου οἱ ὁ[ποιοὶ
συ]μβάλουν· εἰς πόσους βαθμούς γίνονται τὰ συνοικέσια κ(αι) εἰς
πόσους ἐμποδίζονται κ(αι) δὲν γίνονται.*

Ἐλλείπει καθ' ὕλην διαίρεσις τοῦ περιεχομένου, ἐνιαχοῦ δὲ μόνον
διακρίνεται τοιαύτη· εἶναι καταφανῆς ἢ ἐξ ἐτέρων συλλογῶν κανόνων
ἄτακτος παραλαβῆς.

Ἀποτελεῖται ὁ κῶδιξ ἐξ εἴκοσι πέντε ὀκταφύλλων τετραδίων· ἐπὶ
ἐκάστης ἐπιφανείας τῶν φύλλων στίχοι 14· εἶναι δὲ γεγραμμένος διὰ μέ-
λανος ἀνοικτοῦ χρώματος με ἐλευθέραν, λεπτήν και καθαράν γραφήν.

Τὰ φ. 177-187 εἶναι ἐκ χάρτου κατωτέρας ποιότητος, τὰ δὲ φ. 188
μέχρι τέλους φέρουν διάφορον γραφήν τῆς αὐτῆς ἐποχῆς.

Τὸ πρῶτον και τὸ τελευταῖον τετράδιον ἀπεσπασμένα· ὁ κῶδιξ εἶναι
τιλφόβρωτος και ἐφθαρμένος ὑπὸ τῆς ὑγρασίας.

Ἄσταχτος. Ἐκ δωρεᾶς Κων. Ζαχαρίου, ἱερέως ἐν Σκοπέλω.

110 (4862)

Χάρτης 0.155×0.105 φ. 39 αἰ. ΙϚ'.

Νομοκάνων.

Ἀκέφαλος, ἔλλιπής, κολοβός. Ἀρχή: «ἐκράτησε τ(ὴν) κοινωσί(αν)
και - - ἀφ' ἑαυτοῦ του ἢ ἐξ ἐτέρου πν(ευμα)τικοῦ μετροῦνται κ(αι) αὐτοὶ
οἱ χρό(νοι) εἰς τὸν κανόνα...».—Τέλος: «δεόμεθα και παρακαλοῦμεν, τὴν ψυ-
χὴν τοῦ δούλου σου τοῦ δ(εῖνος), παντὸς δεσμοῦ λύσον· πάσης κατάρ(ας)»

Διασφύζονται ἐν τῷ κώδικι παράγραφοι ἀπὸ τῆς ιδ' (φ. 5^α) μέχρι
τῆς σκε' (φ. 35β).

(φ. 37^α κ. ἐ.) [*Εὐχαὶ λεγόμεναι εἰς τὸν μέλλοντα μεταλαβεῖν*].
Ἄνευ ἐπιγραφῆς.

Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φ. στίχοι 17, γεγραμμένοι διὰ μέλανος ζωη-
ροῦ· τ' ἀρχικὰ φαιά. Ὁ κῶδιξ εἶναι τιλφόβρωτος και ἐφθαρμένος.

Στάχωσης ἀπλή βυρσίνη.

Ἐκ δωρεᾶς Δημ. Σακελλαρίου Ἀφεντάκη ἐκ τοῦ ἐν Κιμώλω ναοῦ
τῆς Κοιμήσεως.

111 (5577)

Χάρτης 0.205×0.155 φ. 18 αἰ. ΙΖ'.

Νομοκάνων.

Ἀκέφαλος, ἔλλιπής, κολοβός. Ἀρχή: «...ην κακί(ας) ἀντίδοπον, κατά
τὸ μέτρον τ(ῆς) ἐγκρατείας ζεῖν αὐτοῖς, κ(αι)... τοῦ χρόνου τ(ῆς) μετανοί(ας)
ἐλάττωσον».—Τέλος: «εἰ μὲν ἐξ ἀμελεί(ας) τοῦ κατέχοντος συνέβη, ἐπὶ πλέον
ὁ τοιοῦτος κολασθήσεται(αι) κ(αι) ἀργία ρητῶν».

Ἀστάχωτος. Ἐκ τῆς Μονῆς Βανίστης Δροπόλεως. Δωρεὰ Νικ. Γ. Μυστακίδου.

112 (135)

Χάρτης 0.23×0.185 φ. 8 α. ΙΗ'.

Προφητεία Ἀγαθαγγέλου.

Ἀρχή: «Προφητεία τοῦ μακαρίου ἀγαθαγγέλου ἱερομονάχου τῆς μοναστικῆς πολιτείας τοῦ μεγάλου βασιλείου γενομένη ἐν μεσήρῃ τῆς σικελίας ἐν τῷ τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν ἀσπθ' ἔτει καθὼς αὐτῷ ἐκ θεοῦ ἀπεκαλύφθη ἡ τις μετὰ ταῦτα ἐν μεδιολάνῳ ἐν τῷ ἀφρθ' ἔτει ἐδόθη εἰς φῶς παρὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου πατρὸς κ(αὶ) ἱερομονάχου τῆς τοῦ ἁγίου βενεδίκτου τάξεως ἰακώβου τοῦ παλαιοτάτου [νῦν δὲ] ἐρμηρευθεῖσα ἐκ τῆς ἰταλικῆς διαλέκτου εἰς τὴν πεζὴν φράσιν [παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου ταπεινοῦ ἀρχιμανδρότου, ἦτοι χοροεπισκόπου πολυανῆς κ(αὶ) βαρδαρῶν κ(αὶ) μὴν κ(αὶ) τοῖς ἐν ληψία ὀρθοδόξων ἐκκλησίας ἐπόπτου κ(αὶ) --- θεοκλήτου τοῦ κ(αὶ) πολυείδου]...».—Τέλος: «φάλλοντες ἐπὶ τῆς γῆς ἐν αἰθέρι, κ(αὶ) ἐπὶ τῶν ὕδατων ἅγιος ὁ θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος ἐλέησον ἡμᾶς». Τὰ ἐντὸς [ ] εἶναι παρένθετα καὶ ἐν τῇ ὄψι γεγραμμένα.

Τὸ κείμενον μετὰ διορθώσεων ἐν ἀρχῇ καὶ σχολίων διαιρεῖται εἰς δέκα κεφάλαια.

Ἀστάχωτος. Δωρεὰ Γεωργίου Κλάδου.

113 (2099)

Χάρτης 0.15×0.105 φ. 312 αἰ. ΙϚ'.

Γεροντικόν.

Ἀκέφαλον, ἔλλιπές, κολοβόν. Ἀρχή: «[ἐ]περχομενον----- χι----- ἐπι πρόσωπον π-'- -μίας κοκου ἦτον και --- ἐπέκει τί μέλλεις ποι...».—Τέλος: «τῇ ποιήσῃται ἐν τῇ [φ]οικτῇ ἐκείνῃ ὧρα ὅταν τὸ κριτήριο καθήσῃ καὶ ἀνεοχθῶσιν αὶ βίβλοι ἄς νῦν ἐβδεδύσεσθαι, ποῦ φύγεται, ποῦ κανθήσεσθαι, ποῦ φύγεται ἀπὸ».

1. (φ. 1^α) **Δόγος** (ἀκέφαλος).

Τέλος. «ὅτι τῷ κ(ρῖ)ω ἡμῶν ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)ῶ πρέπει δό(ξα) τημὴ κ(αὶ) προσκύνῃσι· νῦν καὶ αἰεὶ κ(αὶ) εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν».

2. (φ. 13^α) «Ἡ πίστις μὴ(τη)ρ ἔστι παντός ἔργου ἀγαθοῦ καὶ δι' αὐτῆς κτᾶται τις τὰς ἐπαγγελίας τοῦ δεσπότου καὶ σ(ωτῆ)ρ(ο)ς ἡμῶν θ(εο)ῦ καθὼς γέγραπται χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστήσαι...». Ἐν φ. 15^α διακόπτεται τὸ κείμενον ἐπαναλαμβάνομενον ἐξ ἀρχῆς ἐν φ. 189^α.

3. (φ. 15^β) «Μακάριος ὅς γέγονεν ελεύθερος ἐν κ(ρῖ)ω, ἀπὸ πάντων τῶν γηίνων πραγμ(ά)των τοῦ ματαίου βίου τούτου...».—Τέλος: «ἐξέλθω μετὰ χαρᾶς εἰς τὴν σὴν ἀπάντησιν δοξάζων καὶ εὐλογῶν σε μετὰ πάντων τῶν ἁγίων καὶ δικαίων εἰς τοὺς εἰῶνας ἀμήν».

4. (φ. 69^α) **λόγος τοῦ αὐτοῦ παραινετικός.**

^{Ἀρχή:} «Πρόσεχε σε αὐτῇ ᾧ νεότης ποθοῦσα ἀσκῦσαι, μήποτε παρέλθωσιν αἱ ἡμέραι σου ἐν τῷ μετεωρισμῷ...». ^{Τέλος:} «ἐν τῷ φωτι τῷ ανακλαλεῖτω ἐν τι χαρὰ τῇ ἀχειράτω ἐν τῇ ζωῇ τη αἰωνίω καὶ ἀθανάτω, κατὰ τοὺς καμάτους».

5. (φ. 79^α) «Ἔργον μοναχοῦ, ἀνάγνωσις καὶ μελέτη τῶν θεῶν γραφῶν». (^{Ἀκολουθοῦν} διάφορα ἀσκητικά).

^{Τέλος:} «καὶ ἀσφάλισαι τὴν καρδίαν σου· μὴ κολῆσαι τὸν ἀδελφόν σου ἐπι ἀναχωρεῖ ἀπο σοῦ το πνεῦμα τὸ ἅγιον».

6. (φ. 150^α) **Τοῦ αὐτοῦ λόγος κατανεκτικός.**

^{Ἀρχή:} «Ἐν μία τῶν ἡμερῶν ὄρθρου ἀναστῆς, ἐπορευόμεν ἐγὼ σὺν τοῖς δύο ἀδελφοῖς, ἔξωθεν τῆς πόλεως ἐδέσσης εὐλογημένης καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου εἰς τὸν οὐρανόν...».—^{Τέλος:} «φεῖσαι φεῖσαι κ(ύρι)ε εὐσπλαγχε χ(ρι)στ(ε) σ(ωτ)ήρ υἱὲ μονογενὲς τοῦ ἀγρίου δούλου σου ἵνα μὴ ἐκεῖ εὐρεθῶ ἔμπροσθεν τοῦ σοῦ βήματος».

7. (φ. 157^α) **Τοῦ αὐτοῦ περὶ φόβου ψυχῆς.**

^{Ἀρχή:} «Ἐγὼ ἐφορᾶμι ἁμαρτωλὸς χαῖνος καὶ ράθυμος εἰς ἀγῶνα πνευματικόν· πλὴν λέγω ἑμὴν ἀγωνισαί φιλόθεοι ἀδελφοί μου...».—^{Τέλος:} «καὶ πρόσδεξαι τῆς δεήσεώς μου τα ρήματα ἴδες χ(ρι)στ(ε) σ(ωτ)ήρ πηγὰς δακρῶν μου· καὶ συντόματα καὶ στεναγμοῖς ὅτι σου ἐστὶν ἡ δοξα ἀμήν».

8. (φ. 163^α) **Τοῦ αὐτοῦ ἠπομονητικός(ς).**

^{Ἀρχή:} «Καὶ πῶς ὁ μὲν πολεμούμενος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ διὰ ποικίλων τε παθῶν καὶ πειρασμῶν, πρὸς φεύγει διὰ προσευχῆς τῷ θεῷ...».—^{Τέλος:} «μετανόησον ψυχὴ ταλείπω ἵνα μὴ κατασχευθῆς ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βείματος τοῦ χ(ρι)στοῦ».

9. (φ. 189^α) **Παράνεσις ἀπὸ μετάρσεως τόπου εἰς τόπον.**

^{Ἀρχή:} «Ἡ πίστις, μὴ(τη)ρ ἐστὶ παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ· καὶ δι' αὐτῆς κτᾶται τις τὰς ἐπαγγελίας τοῦ δεσπότου καὶ σ(ωτ)ήρ(ο)ς ἡμῶν...». ^{Τέλος:} «τοῦ δουλεύειν αὐτῷ πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν».

10. (φ. 210^α) **Περὶ τοῦ ἁγίου ἀντωνίου.**

^{Ἀρχή:} «Ὁ ἅγιος ἀβὰς ἀντώνιος καθεζόμενος ποτὲ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἐκη-
δια γέγονε πολλῇ σκοτιῶσει λογισμῶν καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν θεόν...».—^{Τέλος:} «ἢ ὅσας σταγόνας πίνγει εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, ὀφείλει θαρρεῖν τοῖς γέρονσιν ἰδεῖ ἄρα οὐ παταίει ἐν αὐτοῖς».

11. (φ. 228^α) **Περὶ τοῦ ἀββᾶ ἄρσενίου.**

^{Ἀρχή:} «Ὁ ἀββᾶς ἄρσένιος ἔτι ὢν ἐν τῷ παλατίῳ, εὐξάτο τῷ θεῷ λέγων κ(ύρι)ε ὀδύγησόν με πῶς σωθῶ...».—^{Τέλος:} «κατέλιπε δὲ μοι τὸν χιτῶνα αὐτοῦ τὸν δεομάτινον καὶ τρίχινον καμήσιν λευκὸν καὶ σανδάλια σεβένινα καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος ἐφόρεσα αὐτοῦ ἵνα εὐλογηθῶ».

12. (φ. 259^β) **Τοῦ ἐν ἁγίοις (πιατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἰωάννου ἀρχιεπι-**

σκόπου κονστανήνου πόλεως του χρυσοστόμου. π(ά)ερ εὐ(λόγησον).

Ἀρχή: «Αἰὲ μὲν μνημοεύειν θεοῦ καλόν· καὶ πάντ' καλόν· καὶ τὶ ἂν γένοιτ' αὐτοῦ κάλλιον· ἢ γὰρ ἡ τῶν κομιμάτων αὐτοῦ μνήμη παράκλησιν παρέχει...» (κολοβός).

Ἐν φ. 55α ἐν τῇ κάτω ὥα ὑπὸ μεταγενεστέρως χειρὸς ἢ συνταγῆ:

διὰ τονῶζλά ἐπαρης γαροφθα, κ(αί) στήψη, κ(αί) γιρόπιζα κ(αί) νούσλοχόρη, κ(αί) τρέψης ης χαβάνη κ(αί) πληνῆς τὰ γουληὰ σου μη ξηδη, κ(αί) πασπάλησε τὸ γιενῆ (φ. 78 β) «Κάτω σταρβανίτικο».

(φ. 125 β) «1764 : μαῖου : 10 Εφάνησε εἰς τὸν ουρανόν οςσάν αστέρα κ(αί) οσάν πήρ· κ(αί) ἔρχονταν ἀπο τοῦ σαλονικίου, τα μερους βροντοντα πολι κ(αί) επάγι κατου ἡ γι που το μερος : ἀναστάσις παριζου ἀπο γούρα».

Ἐν φ. 154α εἶναι ἀποτυπωμένη δις σφραγὶς (0.011×0.009 μ.) φέρουσα εἰς τρεῖς στίχους τὴν ἐπιγραφὴν: «ΓΗΑΝΗ ΠΑΠΑΡΙΖΟ 1747», ἄνω δ' ἐντὸς κύκλου μικρὸν ἰσοσκελῆ σταυρόν.

Ἐν φ. 188β ἐν τῇ κάτω ὥα ἀναγινώσκομεν:

«ἔτούτο τὸ πατερικό - - - ινε τοῦ παπα ποφλλια - - - πο της μήλους».

Ἐν φ. 232β καὶ 233α ἡ ἐνθύμησις:

«ἔ ὄντας ηρθι ω αγιος βισαριος σιι γουρα κ(αί) εὐγικαν ης τα χορια και τονε πιραν η αρβανιτις και εγριβαν διου σακουλις ετος 1759 και εφεγει κ(αί) επιγι ης το μνημα του κ(αί) δεν τους ἔδουσαν τους αρβανιτις τιποτα».

(φ. 233 β) «Αναστασις του παπ(α)ριζου, μορφητζι. ἀπο χοριον Γουρα γραφας»

Ἐομοίως: «ἔ κονσταντῆς ὡς του παπαριζου μορφητζι ἀπο χωριον γουρα ετος 1759 σεπτεμβριου: 9».

(φ. 273 β) [Γ]ιω(άννης) παπαραφαῖλ ὀνομαζομαινος - - - ουρας».

Ἐν φ. 305β ἐν τῇ ὥα λαϊκὸν μεταγενέστερον κόσμημα ἐσχεδιασμένον διὰ μελάνης: ἐπὶ βλαστοῦ φέροντος τρεῖς ρόδακας καὶ ἐκατέρωθεν σταφυλὴν καὶ τολύπην, διασταυροῦνται λόγχη καὶ ὄφις· ἄνω ἐπικάθηται πτηνόν. Παρηλλαγμένον τὸ κόσμημα ἐπαναλαμβάνεται ἐν φ. 265β καὶ 273β.

Ἐὸ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ τεσσαράκοντα καὶ ἐνὸς ἐλλιπῶν ὀκταφύλων τετραδίων· φέρει διαφόρους γραφὰς μεθ' ἀπλῶν, ἐνιαχοῦ ἐρυθροβαφῶν, ἐπιτίτλων καὶ ὁμοίων ἀρχικῶν· ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φ. στίχοι γεγραμμένοι 13.

Ἐὸ κῶδιξ εἶναι ἀστάχωτος καὶ ἱκανῶς ἐφθαρμένος. Δωρεὰ Νικ. Γιαννοπούλου ἐξ Ἀλμυροῦ,

114 (869)

Χάρτης 0.205×0.155 φ. 113 αἰ. ΙΖ'.

Λόγοι.

πς β ἐβδς

Ἐὸ κῶδιξ ἀκέφαλος, ἐλλιπής, κολοβός. Ἀρχή: «ὡς μὴ δὲ ἄξιον παρὰ θεοῦ ὀνομάζε(ται) καθὰ κ(αί) διὰ τοῦ προφήτου λέγει οὐ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου ἀπόλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἡχου.

τοῦ δὲ ὀνόματος μνημονεύει τοῦ πένητος...».—Τέλος : «χοριστοὶ δὲ ἐλέγοντο καὶ οἱ ἱερεῖς κ(αὶ) οἱ βασιλεῖς. ὠἐχρῶντο γὰρ τῷ ἀγίῳ ἐλαίῳ ἀπὸ τοῦ κέρατος τοῦ ἐπιπιθε».

1. (φ. 1α) [Λόγος εἰς τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχὸν Δάζαρον(;)] (ἀκέφαλος).

2. (φ. 4β) κυριακῆ ς' τοῦ Λουκᾶ :

Ἀρχή : «Ὡσπερ τὰ σώματα ἡμῶν αἱ χρονικαὶ τῆς γῆς καρποφορία κ(αὶ) αἱ κατάλληλοι καὶ διάφοροι τροφαὶ στηρίζουσι κ(αὶ) λυπαίνουσιν, οὕτω κ(αὶ) τὰς ψυχὰς ἡμῶν οἱ πνευματικοὶ διατρέφουσι λόγοι...».

3. (φ. 14α) κυριακῆ ζ' τοῦ λουκᾶ :

Ἀρχή : «Καὶ μεγάλη πολλακὶς ἀνάγκη, κ(αὶ) σφοδροτάτη θλίψις, οικονομεῖν οἶδε κ(αὶ) προτρέπειν τοὺς ἀν(θρώπ)ους πρὸς πίστιν κ(αὶ) μνήμην θεο)ῦ...».

4. (φ. 22α) κυριακῆ η' τοῦ λουκᾶ κατὰ ὑπερηφάν(ων) :

Ἀρχή : «Μέγα πρὸς ἀρετὴν ἐμπόδιον ἢ ὑπερηφανία καὶ ἡ ἔπαρσις κ(αὶ) εὐκόλως ἀπατᾷ ἑαυτ(όν), ὃ μὴ ὄν, κ(αὶ) εἶναι λογιζόμενος...».

5. (φ. 33α) κυριακῆ θ' τοῦ λουκᾶ περὶ πλεονεξίας :

Ἀρχή : «Ἡ πλεονεξία μέγα τοῖς ἀν(θρώπ)οις κακ(όν) καὶ οὐδὲν αὐτῆς ὑπάρχει δεινότερον τὴν γὰρ ἡμερωτάτην τῶν ἀν(θρώπ)ων φύσιν, θηρίων παντός ἀγριωτέραν...».

6. (φ. 42β) κυριακῆ ι' τοῦ λουκᾶ) περὶ τοῦ διδάσκειν διὰ παντός :

Ἀρχή : «Ὁ κ(ύριος)ς ἡμῶν καὶ θεός, διεξάγων τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, κ(αὶ) πολυτρόπως παιδεύ(ων) ὡς πλέον τούτου ἐπιμελούμενος τῶν ἄλλων ἀν(θρώπ)ων πρότερον...».

7. (φ. 52α) κυριακῆ ια' τοῦ λουκᾶ :

Ἀρχή : «Ὁ μακάριος καὶ εὐαγγελιστῆς λουκᾶς, προστίθησιν ἡμῖν σήμερον διὰ παραβολῆς, τὴν τῶν εὐαγγελικ(ῶν) ρημάτων διδασκαλίαν, καθὼς ὁ ἅγιος δα(ν)ιδ προεῖπεν...».

8. (φ. 63α) κυριακῆ ιβ' τοῦ λουκᾶ :

Ἀρχή : «Πολλοὺς κ(αὶ) διαφόρους τρόπους ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός, εἰς τὸ κατεργάζεσθαι τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, εἷς δὲ τρόπος καὶ πρῶτος, ἡ εὐχαριστία...».

9. (φ. 72β) κυριακῆ ιγ' τοῦ λουκᾶ :

Ἀρχή : «Ὡσπερ ἐξ ἀδδηφαγί(ας) γίνεται φλεγμονή· ἐκ δὲ τῆς φλεγμονῆς τίκεται πυρετός· εἶτα θάνατος ἐκείθεν πολλακὶς, οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων...».

10. (φ. 82β) κυριακῆ ιδ' τοῦ λουκᾶ) : *ιαλατ*

Ἀρχή : «Ἡλιος δικαιοσύνης ἐστὶν ὁ χ(ριστ)ός καθὼς γέγραπται πᾶσιν ἀπλῶς ἐπιλάμπων, τὰς ἀκτῖνας τ(ῆ)ς ἀπ.οῦ ἀγαθότητος· ἡ δὲ ψυχὴ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀν(θρώπ)ων...».

11. (φ. 91α) κυριακῆ ιε' τοῦ λουκᾶ :

² Αρχή: «Πᾶσα μὲν ἀδικία καὶ ἀρπαγὴ καὶ) πλεονεξία, κακὴ φιλό-
θεσις· ὁ δὲ τελώνης ἀνυπέροβλητον εἶδος ἐστί, πλεονεξίας...».

12. (φ. 102^β) **κυριακῆ τῶν πρὸ π(ατό)ρων :**

² Αρχή: «Οἱ παλαιοὶ ἐκεῖτοι καὶ) πρὸ τοῦ νόμου θεοῦ ἄνδρες, οὐ διὰ
γραμμάτων καὶ) βιβλίων ἐδιδάσκοντο· ἀλλὰ καθαρὰν ἔχοντες...».

13. (φ. 112^β) **κυριακῆ πρὸ τῆς χ(ριστο)ῦ γεννήσεως :**

² Αρχή: «Ὁ θεὸς ἀπόστολος καὶ) εὐαγγελιστὴς ματθαῖος, πρῶτος πάν-
των τῶν ἄλλ(ων) εὐαγγελιστῶν...».

Ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ δώδεκα δεκαφύλλων τετραδίων, φέρει ὠραίαν
διὰ ζωηροῦ μέλανος γραφήν, ἐφ' ἐκάστης δὲ ὄψεως τῶν φ. στίχους γε-
γραμμένους 21. Αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τ' ἀρχικά διὰ κινναβάρους. ²Ενια-
χοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ παρατηροῦνται διορθώσεις τοῦ κειμένου. ²Ἐκ τοῦ πρώτου
τετραδίου ἐλλείπουν φύλλα ὀκτώ· τὰ φ. 1, 2 καὶ 113 ἀπεσπασμένα.

²Ἀστάχωτος. Δωρεὰ ²Ἀγαθαγγέλου Λουκά, μοναχοῦ Μονῆς Δομποῦ.

115 (2215)

Χάρτης 0.195×0.137 φ. 163 αἰ. ΙΗ'.

²Ἐκκλησιαστικοὶ Λόγοι.

Ὁ κῶδιξ ἑλλιπὴς καὶ ἀτελής.

1. (φ. 1^α) **Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν ²Ἰωάννου τοῦ χρυσοστό-
μου εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας θ(εοτό)κου: λογ(ος) ζ:**

2. (φ. 10^α) **²Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου εἰς τὴν ἀγία γέννησιν
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χ(ριστοῦ):**

2^α (φ. 14^α) **Πίναξ τοῦ παρόντος. Ὅμιλία ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀγίας
καὶ τεσσαρακοστῆς, συλεχθὲν παρὰ θεοδώριτου ἐπισκόπου κύρου: καὶ
τινῶν ἄλλ(ων) συγγραφέων:**

3. (φ. 15^α) **Τῆ δευτέρᾳ τῆς α' εβδομάδος τῶν ἀγίων νησιῶν λό-
γος διδασκαλικός: ἐκ διαφόρον βιβλίον εὐλόγ(ησον) π(άτε)ρ.**

² Αρχή: «Ἐφθασε καὶ) τοῦ τῶν πνευματικῶν ἀγίωνων ἀρχή· ἡ
κατὰ τῶν δαιμόνων νίκη, ἡ πάροπλος...».

4. (φ. 18^α) **Τῆ δ' τῆς α' εβδομάδος, λόγος ἐκ πολλῶν συγγρα-
μάτων, βαὶ ὕς τὴν ἀποδεβάτοσιν τοῦ χρόνου: εὐλ(όγησον) π(άτε)ρ.**

² Αρχή: «Νηστεύοντες ἀδελφοὶ σωματικῶς νηστεύσωμεν...».

5. (φ. 21^β) **Τῷ σαββάτῳ α' τῶν ἀγίων νησιῶν καὶ ὕς τὸ θαῦμα
τοῦ μεγαλομάρτυρος θεοδώρου περὶ τῶν κολύβων εὐλόγησον π(ά)τερ.**

² Αρχή: «Ὡς πολὺ τὸ πλήθος τῆς χριστότιτός σου καὶ) ε...».

6. (φ. 29^β) **τῆ β τῆς β' εβδομάδος λόγος συλλεγόμενος ἐκ πολ-
πῆς ἀνεργκῆν».**

Ὁ κῶδιξ δὲν δεικνύει καλὴν γραφήν. Ἐν φ. 14^α, 18^α καὶ 21^β
κοσμεῖται δι' ἀπλῶν ἐπιτίτων. Τὰ φ. 159, 160, 161 καὶ 162 ἄγραφα

Ἀστάχωτος. Ἐκ δωρεᾶς κληρονόμων τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Γερμανοῦ Καλλιγᾶ.

116 (5525)

Χάρτης 0.215×0.16 φ. 77 αἰ. ΙΗ΄.

1. (φ. 1^α) **Συνεσίου ἐπισκόπου κυρήνης ἐπιστολαί· νικάνδρω.**

Ἀρχή: «Παῖδας ἐγὼ λόγους ἐγεννησάμην, τοὺς μὲν, ἀπὸ τῆς σεμονο-
τάτης φιλοσοφίας...».

2. (φ. 71β) **Νεόφυτος ἱεροδιάκονος Ἀθανασίω.**

Ἀρχή: «Ἐκομησάμην τὸ πρὸς ἐμέ σου ἀδελφικὸν γράμμα· τὸ δὲ γε
σὸν μέρος, καὶ τοὺς γραφικὸν καλάμους, ἀνωότερον γὰρ τοῦ δέοντος
ἀφεθέριτες...». Τέλος: «ἦπερ μὴ τῆς τοῦ Σαμίου ἐχεμυθίης ἐπιπλέον, ἦπε
ἐχρῆν ἦδειν αὐτὸν ἀνεχόμενον. αἰρετ'. Γαμιλιῶνος γ' μεσοῦντος...».

3. (φ. 72β) **Παράρτημα.**

Ἀρχή: «Ὅτι δὲ καὶ αἱ τοῦ μέσου παρεκτροπαί, τῆς κατὰ τὴν ἀρετὴν
μωυμίας...».

Ἐν φ. 73^α ἀναγινώσκομεν: «Παρεθέμην ὧδε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ δι-
δασκάλου ὡς ἐξήγησιν τῆς 75 ἐπιστολῆς τοῦ Συνεσίου, καὶ τῆς ἐν τῇ 140^η
τετρακτύος τῶν ἀρετῶν ποιουμένην ὑπόθεσιν, ἣν φαίνεται ἀπὸ τῆς ἐν τῷ
Ἀθω σχολῆς πρὸς Ἀθανάσιον τὸν Πάριον ἐπιστείλας· ἐν ἣ ἀποδύεται
καὶ πρὸς τινα Διαμάντην Σμυρναῖον ἐρμηνεύειν κακῆριν τῆς τετρακτύος
τῶν ἀρετῶν ἐξηγηροχότα, δι' ἣν οὐκ ἀκριβῶς ἔχουσαν, καὶ ὑπομνημα-
τιστὴν ἀδάμαντα αὐτὸν περὶ τὰ μέσα τῆς ἐπιστολῆς εἰρωνικῶς ὀνομάζει,
ἀγροῶν ἄρα, ὡς ἔμμελε καὶ αὐτὸς αὐτοῦ κατειρωνεύσεσθαι, ἐφ' οἷς τότε,
ἄλλων κατειρωνᾶτο».

4. (φ. 73^α) **ἐπισημεύσεις** (περιέχει σχόλια εἰς τὰς ἐπιστολάς Συνεσίου).

5. (φ. 75^α) **παροράματα καὶ ἐπιδιορθώσεις ἐν τῷ κειμένῳ.**

6. (φ. 76^α) Ἀκέφαλον. Ἀρχή: «Φαντασία τις. Μεμφίτος Νικάρχου θυ-
γάτηρ συνέταξε πρὸ Ὀμήρου τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον καὶ τὴν περὶ Ὀδυσσεΐας
διήγησιν...». Τέλος: «Προτύλαια δ' αὐτῆς καθ' Ἰωάννην Κλίμακος ἀσχολία
πραγματ(ων) τῶν τε ἀναγκαίων καὶ μὴ ξίφος νηπίου ἐγχειρίζει οὐ δεῖ, οὕτω
καὶ ἄφρονι ἄρχειν».

Ἐπ' ὀνόματι τοῦ Συνεσίου φέρονται 156 ἐπιστολαί, καθ' ἣν περί-
που σειρὰν εὐρίσκονται παρὰ Migne, διαφέρονται ὅμως ἐνιαχοῦ κατὰ
τὴν ἀρίθμησιν. Ἡ ἐν Migne ἐπιγραφομένη «Τρωΐλω», ἐν τῷ χειρογράφῳ
(φ. 52^α, ἐπιστολὴ 119^η) φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Τρωφῶν». Ἡ ὡς 156^η
φερομένη παρὰ Migne ἐλλείπει. Αἱ ἐπιστολαί 5 καὶ 11 δὲν ἀριθμοῦνται·
ὁ ἀριθμὸς 131 ἐπαναλαμβάνεται εἰς τὴν 132^{αν} ἐπιστολὴν. Αἱ τέσσαρες
πρῶται ἐπιστολαί φέρουσιν ἐν τῷ κειμένῳ σχόλια. Ἐν φ. 10^α ἐν τῇ
ἔξω ὡς σχῆμα τοῦ ἐν τῇ 15^η ἐπιστολῇ περιγραφομένου ὑδροσκοπίου,
ἐν δὲ φ. 72β σχηματικὴ παραβολὴ τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν.

Ὁ κῶδιξ ἐπιμελῶς γεγραμμένος φέρει παλαιὰν κατὰ σελίδα ἀριθμῆσιν μέχρι τοῦ φ. 73α .

Ἄνευ σταχόσεως. Ἐκ δωρεᾶς Κωνσταντίνου Ζαχαρίου, ἱερέως ἐν Σκοπέλω.

117 (5487)

Χάρτης 0.125×0.095 φ. 256 αἰ. ΙΔ'.

Πατερικόν.

Ἄκέφαλον, ἔλλιπές, κολοβόν.

Ἀρχή: «ἴππου· τῇ ἐξ[ελθούσῃ ἐκ τοῦ στό]ματος αὐτοῦ (Ἀποκαλ. ιθ', 21)...». Τέλος: «πληρώσας αὐτήν, σήλας».

1. (φ. 1α) [Ἀποκάλυψις]. Ἄκέφαλος.

2. (φ. 11α) Περὶ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ μεγάλου χρυσοστόμου.

Ἀρχή: «Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ τρισμάκαρος καὶ τρισολβίου π(ατ)ρὸς ἡμῶν καὶ φωστῆρος Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου γέγονεν...».

3. (φ. 22α) Ἀποφθέγματα τῶν ἁγίων π(ατέ)ρων.

Ἀρχή: «Ἐρωτήθη ὁ ἄββᾶς ἡσαΐας, τί ἐστὶ φιλαργυρία, καὶ ἀπεκρίθη τὸ μὴ πιστεῦσαι τῷ θ[ε]ῷ ὅτι ποιεῖται σου πρόνοιαν...».

4. (φ. 27α) τοῦ ἐν ἁγ(ίοις) π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν ἀθανασίου τοῦ μεγάλου· λόγος περὶ κατανύξεως πρὸς τὸν μακάριον ἀντίχον.

Ἀρχή: «Ἄκουσον τέκνον καὶ μᾶλλον φοβοῦ κ(ύριον)...».

5. (φ. 35β) Καν(ὼν) ιε' τοῦ ἁγ(ίου) Πέτρου ἀρ(χι)επισκόπου Ἀλεξανδρ(είας) καὶ μάρτυρος· ἐκ τοῦ εἰς τὸ πάσχα λόγου αὐτοῦ.

6. (φ. 36α) τοῦ ἁγ(ίου) ἐπιφανίου ἐκ τοῦ περὶ πίστεως λόγου ἐν τοῖς παναρίοις.

Ἀρχή: «Συνάξεις δὲ ἐπιτελούμεναι, ταχθεῖσαι εἰσὶν ἀπὸ τῶν ἁγίων ποστόλων· τετράδι δὲ καὶ παρασκευῆ νηστεία ἐστὶν ὥρας ἐνάτης...».

7. (φ. 37β) ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἄββᾶ παῖσλου.

Ἀρχή: «Ἦλθε ποτὲ πρὸς τὸν ἱερὸν παῖσιον τίς τῶν γερόντων Ἰωάννης ὀνόματι ὃς ἐν τῇ ἐρήμῳ πολλὰς ἡμέρας...».

8. (φ. 63α) κεφάλαια πάνυ ὠφέλιμα· ἐκλεχθέντα ἀπὸ διαφόρων βιβλίων· ἐξαιρέτως δέ, τοῦ ἁγ(ίου) Ἰω(άννου) τοῦ χρ(υσοστόμου), παρὰ τοῦ ὀσιωτάτου π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν κυροῦ Ἰσαὰκ τοῦ ἀναχωρητοῦ· πρόλογος τοῦ ἄββᾶ Ἰσαὰκ.

Ἀρχή: «Δύο ὁδοί, ἀγαπητοὶ πρὸ προσώπου ἡμῶν· ποῖαι...».

9. (φ. 126β) τοῦ ἐν ἁγίοις π(ατ)ρ(ὸ)ς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου νύσσης· λόγος πρὸς τοὺς ἀπίοντας εἰς τὰ ἱεροσόλυμα.

Ἀρχή: «Ἐπειδήπερ ἠρώτησας ὃ φλε διὰ τοῦ γραμμανος, ὠήθην περὶ πάντων σοι καθεξῆς ἀποκρίνεσθαι...».

10. (φ. 136α) ρήματα ἁγίων γερόντων καὶ παραινέσεις ἁγίων πατέρων) εἰς προκοπὴν τελειότητος.

¹Αρχή: «¹Ἡρώτησέ τις τὸν ἀββᾶν ἀντώνιον λέγων· τί φυλάξας, τῷ θ(ε)ω εὐαρεστήσω· καὶ ἀποκριθεὶς ὁ γέρον· εἶπεν...».

11. (φ. 193α) ¹Ἐπιστολὴ ποντίου πιλάτ(ου) πρὸς(ς) βασιλέα τιβερίου περὶ τοῦ κ(υρίου) υ(ἡμ(ῶν)) ἰ(ησοῦ) χ(ριστοῦ) ἢ ἧς ἢ ἐπιγραφὴ ἔχει οὕ(ως)· ἀναφορὰ ποντίου πιλάτου ἡγεμόνος τῆς ἰουδαί(ας) πεμφθεῖσα τιβερῶ καίσαρι εἰς ῥωμανί(αν) κρατίστ(ω) σεβαστῷ φοβερῷ θειοτ(ά)τ(ω) αὐγούστω.

¹Αρχή: «Πιλᾶτος πόντιος ὁ τ(ῆν) ἀνατολικ(ῆν) διέπων ἀρχ(ῆν), μὴ νύσει κέχρημ(αι) πρὸς(ς) τ(ῆν) εὐσέβειάν σου...».

12. (φ. 198α) ¹Ἀντίγραμμα καίσαρο(ς) πρὸς(ς) πιλάτον πόντι(ον) κατηγορικ(ῆν) δοῦς τὴν ἀπόφασ(ιν) κούρσορα ῥαχαὰβ κ(αὶ) στρατιώ(τας) σὺν αὐτῷ δισχιλί(ους) τὸν ἀριθμόν.

¹Αρχή: «¹Ἐπειδὴ περ βίαιον κ(αὶ) ἀδικί(ας) μεσι(ὸν) κατεψηφίση θύρατον ἰ(ησοῦ) τοῦ ναζωραίου».

13. (φ. 202α) ἐν τῷ γεροντικῷ.

¹Αρχή: «Εἶπε γέρον· ὅτι οὐδεὶς ψεύδει(αι), εἰ μὴ οἱ ἐπαινοῦντ(ες) με κ(αὶ) μακαρίζοντές με».

14. (φ. 232α) βίος καὶ πολιτεία τοῦ δόσιου π(ατ)ρ(ὸς) ἡμ(ῶν) Μακαρίου τοῦ εὐρεθέντος ἀπὸ εἴκοσι μηλίων τοῦ παραδείσου· εὐ(λ)ό(γησον) δέσποτ(α).

¹Αρχή: «Παρακαλοῦμεν ἡμεῖς οἱ ταπεινοὶ μοναχοί: θεόφιλος καὶ σέργιος κ(αὶ) εὐγένιος πάντας τοὺς δόσιους π(ατέ)ρας κ(αὶ) ἀδελφοὺς ἀκοῦσαι».

15. (φ. 256β) [Διήγη]σις περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ [να]οῦ τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ ἐκκλη[σίας] τῆς ἐπονομαζομένης, ἀγί(ας) [Σοφί]ας τῆς ἐν τῇ λαμπρᾷ κων(σταντι)νουπόλει νέα ρώμη.

¹Ἐν φ. 1β: Καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει ἐμοῦ νικηφόρου ἱερομονάχου [ἐξ ἐγίνης νήσσου. ¹Ἐν φ. 231β: τῶν μ(έν) εὐτυχούν(των) πάν(τες) ἄν(θρωπ)οι φίλοι τῶν δὲ δισχιλούντ(ων) αὐδαστ(ὸς) ὁ γυνή(τωρ)· κατωτέρω δέ: «ὅπιος ἦναι ἠικονόμος;» ἐτοῦτι δὲ φελᾷ.

Μεταξὺ τῶν φ. 2 καὶ 3 ἔχει ἐκπέσει ἐν περιέχον τὸ ¹Ἀποκ. κ', 7-13. ¹Ἐκ τοῦ φ. 6β ἡ συνέχεια ἐν φ. 9α. Τὰ φ. 7 καὶ 8 περιέχουν τὸ ¹Ἀποκ. ιγ', 10-18', 4. Τὸ φ. 20 ὀλίγον μεταγενέστερον εἰς ἀντικατάστασιν ἐκπεσόντος, ὡς καὶ τὰ φ. 149 καὶ 150 ἅτινα εἶναι ἄγραφα. Τὰ φ. 1, 2 καὶ 3 ἐφθαρμομένα ἐν μέρει, τὰ φ. 88 καὶ 174 ἀποκεκομμένα.

Ὁ κῶδιξ φέρει ὠραίαν γραφὴν διὰ μέλανος φαιοῦ· αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τὰ ἀπλᾶ ἀρχικὰ διὰ κινναβάρεως. ¹Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φ. στίχοι γεγραμμένοι 17.

Στάχσις βυρσίνη, μετ' ἀρχαιοπρεπῶν ἐντύπων διακοσμῆσεων. ¹Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος ἐπιφανείας τῆς σταχώσεως ὑπάρχει ἔλλειψοειδῆς ἔντυπος σφραγίς (0.027×0.022 μ.) φέρουσα τὴν παρᾶ-

στασιν λέοντος καὶ κύκλω τὴν δυσδιάκριτον ἐπιγραφὴν: «ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΣΑΡΩΚΟΝΧΑΒΧ».

Ἐκ δωρεᾶς Γ. Κ. Μπέτσου.

118 (468)

Χάρτης 0.215 × 0.145 φ. 23 Αἰ. ΙϚ'.

Ἄσκητικόν.

Ἀκέφαλον, κολοβόν. Ἀρχή: «...εἶδον γὰρ ἄνδρας συλῆσαι πορευθέν-
τ(ας) καὶ τὸν μὲν θ(εό)ν, οὐκ ἐφοβήθησαν· κινῶν δὲ φρονούντων τῷ τόπω,
ἀκούσαντες εὐθέως ὑπέστρεψαν...». Τέλος: «...ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θα-
νάτῳ μετάνοια, οὐδὲ ἐξομολόγησις, ἵνα μὴ ἀκούσωμεν τῆς ὀδυνηρᾶς ἐκείνης
φωνῆς τοῦ...».

2. (φ. 21^α) **ἐτέρα ἐκλογὴ ἀπὸ τοῦ ἀρχιεπιστολιτικοῦ μιχαήλ:**

Ἀρχή: «Ἄγγελον ἔχειν ὀδηγὸν πιστούμ(ε)θ(α) ἀγαπητοί, πᾶς πιστὸς
ἄν(θρώπ)ος, ὡς φησὶν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις ὁ κ(ύρι)ος, μὴ καταφρονήσητε...».

Τὸ πρῶτον μέρος διαιρεῖται εἰς ῥ' παραγράφους, ἀρχομένας ἀπὸ τῆς
ιγ'. Ὁ κῶδιξ ἀποτελούμενος ἐκ τῶν τετραδίων ζ. η' καὶ θ' εἶναι γε-
γραμμένος διὰ μέλανος ζωροῦ· τὰ κεφαλαῖα καὶ αἱ ἐπικεφαλίδες διὰ
κίτρινου. Ἐπὶ ἐκάστης ὕψους τῶν φ. στίχοι 22.

Ἀστάχωτος. Ἐκ δωρεᾶς Κωνσταντίνου Δ. Κρουστάλλη, Ἡπειρώτου.

119 (467)

Χάρτης 0.215 × 0.145 φ. 64 Αἰ. ΙϚ'.

1. (φ. 1^α) **Ἀρχὴ σὺν θ(ε)ῶ λέξη(κοῦ) κ(α)τ(ὰ) στοίχων τοῦ
ἀγίου Κυρίλλου π(α)τριάρχου Ἀλεξανδρίας.**

Ἀρχή: «Ἄπτοῦς, προσητούς, Ἀβέβηλον, καθαρὸν. Ἀβληχρή, ἀσθενῆ.
Ἀβραμαῖοι, οἱ γέροντες διὰ τὸ πολίον, ἢ διὰ τὸ φρόνημα...».

2. (φ. 52^α) **λέξεις ἐγκείμεναι τοῖς ἀγίοις εὐαγγέλοις ἐν τῷ κατα
Ματθαίῳ εὐαγγέλιῳ τῶν καταστίχων (βίβλος τέταρτος).**

Ἀρχή: «Βαρθολωμαῖος, υἱὸς κρημάσας, ὕδατα, Βηθσαυδᾶ, οἶκος ἐπι-
σιτισμοῦ. Βαριωνά, υἱὸς περιστεράς...».

3. (φ. 53^α) **Λέξεις ἐγκείμεναι ἐκ τοῦ κ(α)τ(ὰ) ἰω(άννη)ν εὐαγγε-
λιου ἀποστολικαί:**

Ἀρχή: «Ἀίνῶν, πηγῆ δυνάμεως. γαλιλαία, ἀποκάλυψις. ἢ μετοικισμός...».

4. (φ. 53^α) **Λέξεις τ(ῶν) πράξε(ων).**

Ἀρχή: «Ἀτιμήδα, τὴν εθμύν. Ἀσμένως, προθύμως, ὑπέδωσθαι, ἐπα-
λήσαι(ο)...».

5. (φ. 54^α) **λέξεις ἀποστολικαί.**

Ἀρχή: «Ἀφορισμένως, ἐκλελεγμένος, διακεκριμένος, Ἀδιαλείπτως,
διηρεπῶς, πάντοτε ἀεὶ...».

6. (φ. 57^α) **Λέξεις τῆς Χ(ριστο)ῦ γεννήσεως κ(αί) τ(ῶν) φώτ(ων) και τῆς ἀγία[ς...].**

²Αρχή: «Ἀφεγγεῖς, μὴ ἔχοντας φέγγους, ἢ φῶς, Ἐπεγροφης, ἡριθ-μῆθης. Ἐπαύγασμα, ἀκτίς ἡλίου...».

7. (φ. 58^β) **Λέξεις τῶν παροιμιῶν ἦτοι τοῦ σολομῶντος.**

²Αρχή: «Σύρξ, ἐν ταῖς γρα(φ)αῖς τὸ ἐπιθυ(μη)τι(κόν) τ(ῆς) ψυχῆς λέ-γεται. Βλέφαρα, παρὰ τὸν νοῦν, ἐνεργήματα, οἱ λογισμοὶ τοῦ νοῦ...».

8. (φ. 59^β) **λέξεις τ(οῦ) ρν' ψαλμ(οῦ) τοῦ ψαλτηρίου.**

²Αρχή: [Ἀ]ἰνεῖτε τὸν ὄντα ἦτοι τὸν κ(ύριο)ν. τὸ γ ἀλληλοῦ(ια;) αἰνεῖται σημαί(νει) κ(αί) ἐρμηνεύει, βάτω, ἀπορεύω...».

9. (φ. 63^β) **[Ἐ]τοιμολογικ(όν) (;).**

Τέλος: «...ἢ τοῦ ἄλλα ἐκ τοῦ ἀπάτου τινάσσεσθαι... θεοῦ ἄλλας τινασ-σόμενον. Σαραφέντ(α) γ...».

²Εν φ. 19^β ἀναγινώσκομεν: θλα ναυγο ἐλανάυδο. σὸ γιαλὴ ἀόρο νὰ σε πάρο ἐγὼ ἄλος, νὰ σε θέτο ὅπου ναύρο.

Μεταξὺ τῶν φ. 9 καὶ 10 ἔχουσιν ἐκπέπει φύλλα τινὰ περιέχοντα τὸ τέλος τοῦ Α καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Β στοιχείου, μεταξὺ δὲ τῶν φ. 29 καὶ 30 ἔχει ἐκπέσει ἓν περιέχον τὸ τέλος τοῦ Α καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Μ. Τὰ φ. 58—64 ἐφθαρμένα κατὰ τὸ ἥμισυ, τὸ δὲ φ. 65 ἀποκεκομμένον.

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος ἀμανροῦ, αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ τὸ πρῶτον γράμμα τῶν ἐρμηνευομένων λέξεων διὰ κινναβάρεως. Ἐφ' ἐκά-στης δὲ ὄψεως τῶν φύλλων ὑπάρχουσι συνήθως στίχοι γεγραμμένοι 24. Ἐν φ. 1 καὶ 53 κοσμεῖται ὁ κῶδιξ δι' ἀπλῶν ἐπιτίτλων διὰ μέλανος καὶ κινναβάρεως κατεσκευασμένων.

²Ἀστάχωτος. Ἐκ δωρεᾶς Κωνσταντίνου Α. Κρυστάλλη.

120 (5587)

Χάρτης 0.215×0.165 φ. 42 αἰ. ΙΗ'.

Προσκυνητάριον.

«**Προσκυνητά(ρι)ον. συν θεῷ ἀγίῳ περιέχον καταλεπτὸς ὅλα τα ιερά κ(αί) σεβάσματα προσκυνήματα τῆς ἀγίας πόλεος ἰ(ερουσα)λήμ κ(αί) πάσης παλεστίνης τότε ἔσω κ(αί) ἔξω. ὁποῦ ἐπερπάτησεν ὁ κ(ύριος)ς ἡμῶν ἰ(ησοῦ)ς χ(ριστὸ)ς. τῆς ἀναγινώσκουσιν ἐν κ(υρι)ῷ τῷ θεῷ ἰμῶν χάριν».**

²Αρχή: «Ἀκούσεται θεοσαυβοῖς κ(αί) φοιτῶχριστῆ χριστηανὶ τέκνα ἐν κ(υρι)ῷφ...». Ἐν τέλει τοῦ κώδικος (φ. 42^α) ἀναγινώσκομεν τὰ ἑξῆς ἔμ-μετρα:

Και δια να γινόσκατε πῶθεν ἐτεληόθη
ἐτοῦτο το ποῦμα κ(αί) εἶς πάντας ἐπεδοδι.

Εἷς λαύρα δια την θαῦμα στήν κ(αί) τήν ἀξιημένην
τοῦ ἁγίου σάβα τοῦ σεπιτοῦ τήν καιχαρομένην.

Ἐτήται δὲ ἐν το ἴκο σας ἐλάβετε εὐλογίαν

ἀπο την ἱερουσαλήν την πόλην την ἁγίαν.

Οσι τῶ ἀναγινώσκατε μάλον κ(αί) το διεῖγάστε

ὄμος των κ(ύριο)ν της βασιλίας νᾶσαι.

Και δια τούτω το ληπόν αἰῶνος δόξης

τρισιπόστατον αἰῶνα τοῦ ἑῶνος.

Ἐτήται καὶ περι ἐμοῦ λῆσιν ἁμαρτημάτων

ὅπως να λάβωμεν ἄφρων ἐκατὸν ἐμὸν πεισμάτων.

Ἐν φ. 1^α ἐν τῇ ἄνω ὄα ἀναγινώσκομεν : γριγώριος ηερομόναχος
πωριότης προσκυνο, ἐν δὲ φ. 42^β : 1751 βελβοριου 13.

Ἀναγράφονται εὐχαὶ τοῦ γράφοντος εἰς τοὺς ἁγίους τόπους καὶ
διάφορα πρόσωπα, εἰς τὰ ὅποια μέλλει νὰ γράψῃ ἐπιστολάς.

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος δι' ἁμανροῦ μελανος, τὰ ἀρχικὰ καὶ αἱ
ἐπικεφαλίδες δι' ἐρυθροῦ. Κοσμεῖται διὰ πολλῶν εἰκόνων τῶν περιγρα-
φομένων προσκυνημάτων, ὡς καὶ τινων εἰκονογραφικῶν θεμάτων, ἐσχε-
διασμένων διὰ μέλανος.

Στάχσις βυρσίνη μεθ' ἀπλῶν ἐντύπων διακοσμήσεων. Προέρχεται
ἐξ ἀγορᾶς.

121 (4291)

Χάρτης 0.155×0.105 φ. 32 αἱ. IZ'.

Προσκυνητάριον.

Ἐλλιπές, κολοβόν.

1. (φ. 1^β). **Προσκυνητάριον σὺν θ(ε)ῶ ἁγῖω τῆς ἁγίας πόλεως
Ἱ(ερουσα)λήμ. τοῖς ἀναγινώσκουσιν χαίρειν ἐν κ(υρ)ίῳ τῶ θ(εῶ) ἡμόν.**

Ἀρχή: «Ἀκούσεται πάντες, οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί, ἄνδρες τε κ(αί)
γυναῖκες...».

2. (φ. 29^α) **τί νὰ κάνει ὁ χριστιανὸς διὰ νὰ σωθῇ :**

Ἀρχή: «Νὰ ἀγαπῶ τὸν θ(εὸ)ν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς κ(αί) τῆς δυνάμεως...».

Τέλος: «... ἤγουν εἰς ἐκείνους ὅπου δὲν πείθοντ(αι) κ(αί) δὲν πιστεύουσι
τὰ λογία του κ(αί) μᾶς λέγει ὅτι...».

Ἐν φ. 28^α ὑπάρχει ἔμμετρος ἐκ δέκα καὶ ὀκτὸ στίχων δῆλωσις, ὅτι
ὁ κῶδιξ ἐγράφη ἐν τῇ λαύρα τοῦ Ἁγίου Σάββα (προβλ. ἀριθ. 120) ἐν
τέλει ἀναγινώσκομεν : χειρ Δαγ[ι]λ μοναχ[ο]ῦ.

Ὁ κῶδιξ γεγραμμένος διὰ μέλανος φαιοῦ φέρει ὠραίαν, ἀρχαιότρο-
πον γραφήν, πλὴν τῶν φ. 29^α καὶ ἐξῆς, ἅτινα φέρουσι τὴν κοινήν
τοῦ IZ' αἰῶνος. Αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τὰ κεφαλαῖα γράμματα ἐρυθρά.

Ὁ κώδιξ κοσμεῖται διὰ πλείστων ὠραίων ἐγχρόμων εἰκόνων τῶν περιγραφομένων προσκνημάτων καὶ ὁμοίων ἀρχικῶν γραμμμάτων.

Ἀστάχωτος. Προέροχεται ἐκ δωρεᾶς τοῦ Πενταπόλεως Νεκταρίου.

122 (321)

Χάρτης 0.21×0.15 φ. 30 αἰ. ΙΗ'.

Στεφάνου Ἀλεξανδρέως πράξεις.

1. (φ. 1^α) **Στεφάνου Ἀλεξανδρέως, οἰκουμενικοῦ, φιλοσόφου καὶ διδασκάλου πράξης πρώτη**

Ἀρχή: «Θεὸν τὸν πάντων ἀγαθῶν αἴτιον κ(αἰ) Βασιλέα τῶν ὄλλων...».

2. (φ. 3^β) **Τοῦ αὐτοῦ πράξης Β.**

Ἀρχή: «Τὸ τῶν ἀριθμῶν συγκεῖμενον πληθὺς, ἐκ μιᾶς τῆς ἀτόμου κ(αἰ) φυσικῆς μονάδος τὴν ὑπαρξὴν ἔχει...».

3. (φ. 7^α) **Τοῦ αὐτοῦ Ἐπιστολὴ πρὸς Θεόδωρον.**

Ἀρχή: «Περὶ τοῦ Ἄρχου γνῶθῃ ὡς πολλοὺς γεωροῦς ἀγνώστοκς ἔχει εἰμὴ τούτους ἐκβρῆλεις ἔξω...».

4. (φ. 7^β) **Τοῦ αὐτοῦ πράξης τρίτη.**

Ἀρχή: «Πῶς διοργανοῦνται, κ(αἰ) πῶς ἐν ταῦτῳ τὰ θεῖα μόρια ἐκκαθαρόμενα ἀνίπταται...».

5. (φ. 13^α) **Τοῦ αὐτοῦ στεφάνου πράξης πέμπτη.**

Ἀρχή: «Τίς μακάριος κ(αἰ) σιγήσει τὰ ῥήματα τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ...».

6. (φ. 15^β) **Στεφάνου Ἀλεξανδρέως κ(αἰ) φιλοσόφου Ἐπιτομή.**

Ἀρχή: «Ἐννέα Γράμματα ἔχω, τετρασύλλαβος ἡμὴ Νόειμη. αἱ τρεῖς αἰ πρώται δύο Γράμματα ἔχουσιν ἐκάστη...».

7. φ. 19^β) **Πράξης.**

Ἀρχή: «νίτρον Μαρία ἀμονιακόν...».

8. (φ. 24^α) **Συνεσίου φιλοσόφου Πρὸς Διόσκουρον Εἰς Βιβλίον Δημοκρίτου ὀμιλίας, Διοσκόρου τοῦ Μεγάλου σαράπιδος τοῦ ἐν Ἀλεξανδρεῖα Θεοῦ εὐδοκοῦντος Συνέσιος χαῖριν.**

Ἀρχή: «Τῆς πεμφθῆσεις μοι ἐπιστολῆς παρὰ σοῦ περὶ τῆς θείας Δημοκρίτου Βίβλου οὐκ ἀμελέστερον ἔχων ἀλλὰ σπουδῆ...».

9. (φ. 30^α) **Ἐξήγησις τοῦ φυσικοῦ Σώματος.**

Ἀρχή: «Σῶμα Πνῦμα καὶ Ψυχή...».

Ὁ κώδιξ ἐν φ. 15^β, 19^α, 19^β καὶ 29^β φέρει διαφοροὺς τύπους ἀλχημιστικῶν παρασκευῶν καὶ μαγικὰ σύμβολα.

Στάχωσις κοινὴ νεωτέρα. Ἐκ τῆς βιβλιοθήκης Κωνσταντίνου Νικοδήμου, ναυάρχου.

1. (φ. 1^α) **Τῷ λαμπροτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ αὐθέντῃ κυρίῳ λοδοίκῳ τῷ Κουρκολίῳ Δανζέῳ.**

Ἀρχή: «Ένας πετεινὸς ὁποῦ ἐστάθη μὴνύτωρ πρὸς τὸν πέτρον, προσπεύτει εἰς ἕναν λοδοῖκον, διὰ τὰ τοῦ δώση εἶδησιν...».

Ἐν τέλει (φ. 2^ο) ἀναγινώσκομεν «... δέομαι ὅμως γὰ προσδεχθῆ τὸ σεβας τῆς καρδίας μου ὁποῦ φανερόνεται ἀπὸ Ἰανούας. Ἰανονα(ρίου) δ' ἀχξγ' τῆς ὑμετέρας λαμπρότητος εὐδιάθετος ταπεινός, καὶ ὑπήκοος δοῦλος Ἰωάννης Γρηγόριος λέτι».

2. (φ. 2^β) **Πρὸς τὸν ἀναγινώσκοντα μὲ ὑποπτον γνώμην.**

Ἀρχή: «Ἄν πιστεύης πῶς σοῦ γράφω διὰ τὰ δικαιοσύνη...».

3. (φ. 3^α) **Σαφήνισις.**

Ἀρχή: «Ὁ Πέτρος ἀκολουθεῖ τὸν χ(ριστὸ)ν εἰς τὴν ἀλήνη...».

4. (φ. 3^β) **Ἐγκώμιον λεγόμενον εὐλόγιον εἰς τὸν βασιλέα τῆς γαλλίας.**

Ἀρχή: «Ζήτω ἡ ἀθανασία ἐκείνου τοῦ Γαλλοῦ, ὁποῦ διὰ τὰ εἶναι διάδοχος τόσων μοναρχῶν...».

5. (φ. 4^α) **Ἡ πρεσβεῖα τοῦ Γαλλοῦ. Πανηγυρικὸς λόγος. Ἰωάννου γρηγορίου τοῦ λέτι, εἰς τὸ κείμενον τοῦ τατὰ Ἰω(άνν)ην Κεφ: ιηον: στιχ. κς: Πάλιν οὖν ἤρρησατο ὁ πέτρος καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.**

Ἀρχή: «Ἀπὸ ταῖς ἐνορίαις τῆς Ἰουδαί(ας) ἦτον ἀφανισμένος ἐκεῖ(ν)ος ὁ ἥλιος, ὁποῦ τοὺς σωματικὸν μόνον ὀφθαλμοὺς φωταυγίζει...».

Ἐν φ. 21^α ἀναγινώσκομεν: «Μεταφράσθει ἀπὸ τὸ λατινικὸν εἰς τὸ γραικόν, παρὰ τοῦ σοφω(τά)του κῆρ Ἰωάννου σιάι ἱερομονάχ(ου), καὶ διὰ χειρὸς ἐγράφει μαχαῖλ γραμματικῶ τοῦ βυζαντίου. καὶ ἐδόθη τῷ ἐνδοξοτάτῳ καὶ εὐγενεστάτῳ ἄρχοντι παχαρνίκῳ, κυρίῳ κυρίῳ σερβάντῳ τῷ καντακουζινῳ. ἀφδ' σεπιεμ(β)ρ(ίου) α:».

6. (φ. 23^α) **Περὶ τῶν πέντε διαφορῶν, καὶ πρῶτον περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα.**

Ἀρχή: «Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα εἶναι ἡ πρώτη διαφορὰ ὁποῦ ἔχωμεν μὲ τοὺς δυτικούς...».

7. (φ. 40^α) **Περὶ τῆς δευτέρας διαφορᾶς.**

Ἀρχή: «Δογματίζει ἡ καθολικὴ ἐκκλησία πῶς τὸ πν(εῦ)μα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται...».

8. (φ. 47^α) **Περὶ τῆς τρίτης διαφορᾶς.**

Ἀρχή: «Ἐἰς τὸ ἄχραντον καὶ φρικτὸν μυστήριον τῆς θεί(ας) εὐχαριστεί(ας)».

9. (φ. 49^α) **Περὶ τῆς τετάρτης καὶ πέμπτης διαφορᾶς.**

Ἐρχή: «Εἰς ἓνα καὶ μόνον κερ(άλαι)ον ἐγὼ περιγράφω κ(αί) τὰς δύο ταύτας διαφοράς...».

Ἐν φ. 55^α ἀναμνύσκειται: «Ἐγράφει τὸ παρὸν δι' ἐπιταγῆς τοῦ ἐνδοξοτάτου, κ(αί) πανευγενεστάτου ἄρχοντος παχαρνίκου, κυρίου σεοβάνου τοῦ κλεινοῦ παντακουζηνοῦ, διὰ χειρὸς μαχαλῆ γραμματικοῦ τοῦ βυζαντίου: ,αρδ' δεκεμ(β)ρ(ίου) ιθ' Ἐπὶ τῆς ᾧας ἐνίστε ὑπάρχουσι σχόλια.

Ἐκ τῆς κωδικοῦ φέρει κοινὴν γραφὴν διὰ μέλανος ἀμαυροῦ· τινὲς ἐπικεφαλίδες καὶ ἀρχικὰ ἐρυθρά. Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων στίχοι γεγραμμένοι 21. Τὰ φύλλα 21^β, 22 καὶ 55^β ἄγραφα.

Στάχως ἀπλῆ. Ἐκ δωρεᾶς Κωνσταντίνου Ζαχαριάδου, ἱερέως ἐν Σκοπέλῳ.

124

Χάρτης 0.33×0.22 φ. 82 αἰ. ΙΗ'.

Κωδὶξ ἀλληλογραφίας.

Ἀκέφαλος, ἔλλιπής, κολοβός. Ἐρχή: «... ἀπὸ τὰ ὅπια δεν πρεπι να μου ἀπερονάται εμενα εἰς τὸν λογαριασμόν μου τῆσιν χασούρα διὰ τὰ ἀσπρα μου στέκονται αὐτοῦ...».

Περιέχονται ἀντίγραφα ἐνδιαφεροῦσων ἐμπορικῶν ἐπιστολῶν τῶν ἐτῶν 1785-1789, αἱ ὅποια ἐστάλησαν ἐκ Τήνου, Τρογέστης καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν κέντρων, ἀναφέρονται δὲ εἰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Ἀντωνίου Νάζου. Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τινες εἶναι Ἰταλικαί.

Ἐξολόγος οὗτος κωδὶξ εἶναι λίαν ἐφθαρμένος καὶ ἀστάχωτος.

125 (2364)

Χάρτης 0.315×0.21 φ. 16 αἰ. ΙΘ'.

Τετράδιον περιέχον ἀγιογραφικὰ δοκίμια.

Ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσιν αἱ ἐξῆς παραστάσεις:

1. (φ. 1^α) «Ὁ Ἰωσήφ ἔφυγε τὴν μουσαρὰν προᾶξιν εἰς ἣν ἐβιάζετο παρὰ τῆς αἰγυπτίας».
2. (φ. 1^α) «Πόρνη ἢ ἀλλήσασα τὸν κύριον μῦρον».
3. (φ. 1^β) Δύο σκηναὶ μετὰ παραστάσεως γυναικὸς περιθαλπούσης γέροντα κατὰκειτον (ἄνευ ἐπιγραφῶν).
4. (φ. 2^α) «Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων».
5. (φ. 1^α) «Περὶ τῆς ξηρανθείσεως συκῆς».
6. (φ. 2^β) «Ἡ σταύρωσις τοῦ χριστοῦ».
7. (φ. 3^α) «Ὁ ἐνταφιασμός τοῦ χριστοῦ καὶ ὁ θρῆνος τῆς θ(εο)τόκου».
8. (φ. 3^β) «Ἡ ἀποκαθήλωσις τοῦ χριστοῦ».

9. (φ. 4^α) «*ἡ ἀνάστασις τοῦ χριστοῦ*».
  10. (φ. 4^β) «*ὁ κατακλεισμός*».
  11. (φ. 5^α) «*ἡ ἀνάληψις τοῦ χριστοῦ*».
  12. (φ. 5^β) «*Μοναχὸς τῆς Δύσεως εἰκονίζεται δις ἀναγινώσκων ἔμπροσθεν ἀναλογίου* (ἄνευ ἐπιγραφῆς).
  13. (φ. 6^α) «*Ἡ Δευτέρα παρουσία* (ἄνευ ἐπιγραφῆς). Ἐν τῷ κέντρῳ ἄνωθεν τοῦ θρόνου τοῦ Χριστοῦ ἡ ἐπιγραφή: «*ἀσυνώσατε τὸν θρόνον, χαλάσε τὸ θέατρον ἰδοὺ τετέλεσθαι τὸ κριτήριον ὡς ἡ δίκη ἔλαβε πέρασ*».
  14. (φ. 6^β) «*ὁ νῶε μεθυσθεὶς ἐκ τοῦ οἴνου ἐγνυμώθη*».
  15. (φ. 7^α) «*κυριακὴ τῶν μυροφόρων*».
  16. (φ. 7^β) «*ὁ Ἰωσήφ πωλέμενος τοῖς ἰσραηλίταις ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του*».
  17. (φ. 7^β) «*ἔνδεκα ἀδελφοὶ βγάζον τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν λάκον*».
  18. (φ. 8^α) «*ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ὢν ἔστη ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἠπώρων ἅπαντες ἐπὶ τῇ συναίσει καὶ ταῖς ἀποκρισεῖν αὐτοῦ*».
  19. (φ. 8^β) «*ὁ βαλαάμ φανερόνι τὰ βασίλια τὸν βαλαάμ*».
  20. (φ. 8^β) «*ὁ βαλαάμ ἀπερχόμενος καταρασθῆναι τοὺς ἔβραλους κωλύεται ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου*».
  21. (φ. 9^α) «*κυριακὴ τοῦ παραλύτου*».
  22. (φ. 9^β) «*ἡ σύλληψις τῆς ἀγίας ἄννης*».
  23. (φ. 10^α) «*Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐν τῷ ναῶ* (ἄνευ ἐπιγραφῆς).
  24. (φ. 10^β) «*ἡ μεταμόρφωσις τοῦ χριστοῦ*».
  25. (φ. 11^α) «*τὰ εἰσόδια τῆς θ(εοτόκ)ου*».
  26. (φ. 11^β) «*ὁ περιπεσὼν εἰς τοὺς ληστὰς*».
  27. (φ. 12^α) «*κυριακὴ τῆς σαμαρείτης*».
  28. (φ. 12^β) «*ἡ γέννησις τῆς θεοτόκου*».
  29. (φ. 13^α) «*ἡ θυσία τοῦ ἀβραάμ*».
  30. (φ. 13^β) «*ἡ κἀθοδος τοῦ ἁγίου πνεύματος*».
  31. (φ. 14^α) «*ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς θεοτόκου*».
  32. (φ. 14^β) «*Εἰκὼν γυναικὸς* (ἄνευ ἐπιγραφῆς).
  33. (φ. 15^α) «*ἡ ὑπαπαντὴ τοῦ χριστοῦ*».
  34. (φ. 15^β) Ἐγχρωμος σπουδὴ παιδικῆς κεφαλῆς καὶ χειρὸς (Χριστοῦ) κάτω «*ὁ Μωϋσῆς κτυπήσας τῷ γρόθῳ τὸν αἰγύπτιον καὶ θανατώσας αὐτὸν ἔκρουφεν ὑπὸ τὴν ψάμμιον μὴ ὑποφέρων βλέπειν τὸν ἰσραῆλιν ὑπ' αὐτοῦ θλιβόμενον*».
  35. (φ. 16^α) «*ἡ γέννησις τοῦ χρ(ιστοῦ)*».
  36. (φ. 16^β) «*ἡ κλίμαξ ἦν εἶδεν ὁ Ἰακώβ ἐν χαρᾷ φεύγων τὴν ὁργὴν τοῦ ἀδελφοῦ Ἡσαΐ*», παραπλεύρως δὲ «*ἡ πάλη τοῦ Ἰωκὼβ μετὰ τοῦ θεοῦ*».
- Εἰς τὰς εἰκόνας αἱ γραμμαὶ ἔχουσιν ἐκτελεσθῆ κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ μελάνης, αἱ δὲ σκιαὶ διὰ μολυβδίδος. Εἰς ὀλίγας γίνεται χρῆσις ἐρυθροῦ

μέλανος. Εἰς τὸ φ. 15β δύο ἔγχρωμοι σπουδαί. Τὰ φύλλα 13,14,15 καὶ 16 ἀπεσπασμένα.

Ἀστάχωτος. Προέρχεται ἐκ Τυρνάβου. Δωρεὰ Ἐλευθερίου Καστροῦ, ἀρχιμανδρίτου.

126 (5572)

Χάρτης 0.665×0.485 Φύλλον αἰ. ΙΘ'.

Κατάλογος τῶν ἐπισκόπων ὁποῦ ἐστάθισαν εἰς τὴν νήσον τῆς Κεφαλινῆς ἀρχιόντας ἀπὸ τοὺς χιλίους τετρακοσίον πενήντα 1450.

Ἀρχή: «Πρότος ὁποῦ ἔγρηει Ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλινῆς, Ζακύνθου καὶ Ἡθάκης ἦτον Γεράσιμος Λουβέροδος...».

Ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἐπισκόπων μέχρι τοῦ ἔτους 1842 μετὰ συντόμου βιογραφίας ἐκάστου καὶ ἱστορικῶν ὑπομνήσεων.

Οὔτω περὶ τοῦ ὡς 18ου φερομένου ἐπισκόπου Τιμοθέου Τυπάλδου (χειροτονηθέντος ἐν ἔτει 1684) λέγεται, ὅτι «αὐτὸς ἐστάθη ὁ πρότος ὁποῦ ἐφόρεσε τὴν Μήτηρα μετὰ τὴν ἀδιαν τοῦ Σενάτου». Ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας δὲ τοῦ ὡς 23ου φερομένου Σωφρονίου Κουτσούβαλη ἐκ Ζακύνθου (χειροτονηθέντος ἐν ἔτει 1750) ἀναφέρεται: «... Καὶ πάλην εἰς τοὺς 1777: ἦλθε νέος Ἀπόστολος ὀνοματῆ Κοσμάς, αὐτὸς ἀπερᾶσαι καὶ εἰς τὰ τρία Νησία, Κεφαλινία, Ζάκυνθω καὶ Κέριζοι: εἰς μὲν τὴν Κεφαλινίαν τὸν ἐδέκτικαν ὡς ἀπόστολον, εἰς δὲ τὴν Ζάκυνθω αὐτοῖ τὸν ἐδίωξαν καὶ τὸν ἔβρισαν, ἔβρισκόμενος ἔκει καὶ ὁ παρὸν Ἀρχιερεὺς Κουτούβαλης».

Εἰς δύο στήλας. Ἐκ δωρεᾶς Ἡλίας Τσιτσέλη.

127 (2494) ¹⁾

Περγαμηνή 2.10×0.137 Εἰλητάριον αἰ. ΙΑ'.

Εὐχαὶ τῆς Μεταλήψεως.

Ἀρχή: «τῶν μετανοούντων καὶ σὺ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχω σου π(α)ρί...».

Τέλος: «... τὴν σὴν δέχοιο μ(η)τέροα καὶ παρθ(έ)νον, καὶ οὕτως προσέλθω κ(αί) μετὰ τρό(μ)ου) λάβω:»

Εἰλητάριον ἀποτελούμενον ἐκ τριῶν τεμαχίων ἢ ἀρχὴ ἔλλειπει. Εἶναι γεγραμμένον διὰ μέλανος φαιοῦ, αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τ² ἀρχικὰ διὰ κινναβάρεως.

---

¹⁾ Ἡ ὑπ' ἀριθ. 5 (2494) (Δελ. Χρ. Ἀρχ. Ἐταιρ. Γ', 6.55) ἐν εἰληταρίῳ λειτουργία τῶν προσηγιασμένων, προερχομένη ἐκ δωρεᾶς τῆς Μονῆς Δουσίκου, ἐν τῷ Γενικῷ Εὐρετηρίῳ τῆς Συλλογῆς τῆς Χρ. Ἀρχ. Ἐταιρείας φέρει ἀριθ. 2219.

Τὸ εἰλητάριον φέρει καίε παραλαγὰς ἀπὸ τῶν συνήθων εὐχῶν τῆς Μεταλήψεως.

Ἐκ δωρεᾶς Δρακοπούλου.

128 (2220)

Μεμβράνη 0.72×0.25 Εἰλητάριον αἰ. ΙΕ'.

Πασχάλιον.

Πλήν τῶν διαφόρων κύκλων ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν μετὰ τοῦ Πάσχα συνδεομένων ἑορτῶν περιέχεται σύντομος χρονογραφία ἀπὸ Ἀδάμ μέχρι τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἔτος τῆς ὀρίζεται τὸ ,αφς', ἐπίσης δὲ πίνακες περὶ τῶν ἐπτὰ Οἰκουμετικῶν Συνόδων.

Ἐπὶ κεφαλῆς ἀναγινώσκομεν τὸ ἐξῆς ἔμμετρον:

ἄς τον ξέρη πᾶσα κτίσις τί ἐγέννησ(εν) ἢ φύσις.

ν' ἀποσώσ(η) τὸ πασχάλ(ω) καὶ ἑωθινὰ καὶ ἡχους βάλει.

Καὶ ἡ χρεία τῶν ἀνθρώπων μοῦ ἐγέννησ(ε) τ(ὸν) τρόπον
κόπον δυνατὸν νὰ βάλω [τὸ] γυ[ατο;]δὸν τ(ῶν) ἄλλω[ν].

Τὸ τριώδη δὲν ἀφίνω κ(αὶ) τὴν τέχνην νὰ συμζούνω)

ἀλλὰ μᾶλλον ν' ἀποσώσω ὄλλ' ἐκεῖνα νὰ πληρῶσω.

τὰ ζητὰ ἢ ἐκκλησία μὲ σπουδὴν μεγάλην χρείαν

νὰ κατέχουν οἱ παπάδες τὰ ὅπου εἶναι χρεΐ(αις) μεγάλαις.

ἢ ἐκκλησία πολλὰ τοὺς βιάζει πᾶσα εἷς τε νὰ σπουδάξει

ὅμως πᾶσα αὐτὴ ἔχει τρία πράγματα μετέχει.

ἀπόκρε(ω) μὲ τὴν πασχάλ(αν) δὲν φέρνω ἄλλην ὁμιλεί(αν).

ἔστι δὲ κ(αὶ) ἡ νηστεία ἀποστόλ(ων) γὰρ ἡ θεία

ἔχει κύκλ(ους) φεγκαρίου λέγω ἐστὶ κ(αὶ) τοῦ ἡλίου

κ(αὶ) θεμέλιον σελήν(ης) πρέπ(ει) γοῦν νὰ μὴν τ' ἀφίσ(ουν)

κ(αὶ) τὸ νομικὸν τὰ φάσκα κάτω τρις ἔχουν πάσχ(α)

ὥστε στέκ(ει) ὁ κόσμος τρέχει τὸ πασχάλην ἀμετέχ(ει).

Ἐπὶ τῆς ὀπισθεν ἐπιφανείας ὑπάρχουν ἐσχεδιασμένα τρεῖς ἀνοικταὶ παλάμαι μετὰ ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων τῶν πρὸς καθορισμὸν τοῦ πασχαλίου ὑπολογισμῶν.

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος ἀμαυροῦ καὶ κινναβάρεως εἰς δέκα ἕξ στήλας, ὑποδιαιρουμένας εἰς μικρὰ τετράγωνα («σπήτια»). Προέρχεται δὲ ἐκ τῆς Μονῆς Δουσίκου.

129 (2221)

Χάρτης 1.02×0.32 Εἰλητάριον αἰ. ΙΓ'.

Πασχάλιον ἀπλούστερον τοῦ προηγουμένου. Εἶναι γεγραμμένον εἰς δώδεκα στήλας διὰ μέλανος ἀμαυροῦ καὶ ἐρυθροῦ.

Ἀποκεκομμένον ἄνω, ἐνθα διασφύζονται τὰ ἕζη τῶν χρονολογιῶν ζζηγ' (=1590) καὶ ζζηθ' (=1561).

Ἐκ δωρεᾶς τῆς Μονῆς Δουσίκου.

130 (729)

Χάρτης 0.60×0.42 Εἰλητάριον αἰ. ΙΖ'.

Ἴερά Προσκομιδή.

Ἀρχή: «Εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῆς πανυπεράγνου δ(εσπίν)ης ἡμῶν θ(εοτό)κου καὶ ἀειπαρθένου μαρίας...».

Εἰς δύο στήλας. Ἐπὶ κεφαλῆς ὑπάρχουν ἐξωγραφημένα τρία ἐγκόλπια· εἰς τὸ μεσαῖον ἐγκόλπιον εἶναι ἐσχεδιασμένη ἡ παράστασις ἀγίου ποτηρίου, τὸ ἀριστερὸν φέρει τὴν παράστασιν τοῦ προσθίου μέρους πτηνοῦ κρατοῦντος διὰ τοῦ ράμφου ἄρτον, τὸ δὲ ἀριστερὸν τὴν προτομὴν ἀγγέλου.

Ἅ οὗ χάρτης εἶναι ἐπικεκολλημένος ἐπὶ χονδροῦ βαμβακεροῦ ὑφάσματος. Ἐν μέρει ἐφθαρμένος.

Προέρχεται ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἐν Τρικκάλους ναοῦ τῆς ἀγίας Μαρίνης.

131

Περγαμηνή 0.275×0.205 φ. 175 αἰ. ΙΒ'.

Πραξαπόστολος.

Ἀκέφαλος, ἑλληπτής. Ἀρχή: «ἰ(ερουσα)λήμ κ(αι) ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ καϊάφαν κ(αι) ἰωάννην» (Πραξ. δ', 6).

Ἐπὶ ἀπλᾷ ἐπίτιτλα αἱ ἐπιγραφαί; (φ. 46α) Ἀρχ(ή) τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς. (φ. 57β) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς. (φ. 67β) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς φιλιππισίους ἐπιστολῆς. (φ. 73α) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς κολοσσαεῖς ἐπιστολῆς. (φ. 77β) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς πρώτ(ης) ἐπιστολῆς. (φ. 82β) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς θεσσαλονικεῖς δευτέρ(ας) ἐπιστολῆς. (φ. 85β) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς τιμόθεον πρώτ(ης) ἐπιστολ(ῆς). (φ. 88α) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς τιμόθεον δευτέρ(ας) ἐπιστολῆς. (φ. 91α) ἀρχ(ή) τῆς πρὸς ἐβραίους ἐπιστολῆς. (φ. 97α) [Καθολικῆς Ἐπι]στολῆς ἰακώβου. (φ. 103α) Λευτέρ(ας) καθολικῆς ἐπιστολῆς Πέτρου. (φ. 111β) Καθολικῆς ἐπιστολῆς Ἰούδα. (φ. 113β) Πρ(ὸς) ἐβραίους. (φ. 120α) Σύνοψις καὶ ὑποτύπωσις τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ τῆς ἐν λειτουργίας καὶ λοιπ(αῖς) ἐκκλησιαστικ(αῖς) ἀκολουθία[ι]ς. ἢ(γουν) ἀπὸ ἀρχ(ῆς) τοῦ σептемβρίου μηνὸς(ς) μέχρι αὐγούστου ὅλου κ(αι) τὰ ἔξω τούτων κατὰ προσθ(εῖς).

Ἅ κῶδιξ εἶναι γραμμένος διὰ μέλανος κίρροῦ εἰς δύο, ὀριζομένας διὰ καθέτων γραμμῶν, στήλας. Στίχοι 27. Τὰ γράμματα ἄπτονται κατὰ τὸ ἄνω μέρος τῶν ἐπὶ τῆς ἐχετρίχου ἐπιφανείας τῶν φύλλων κεχαραγμένων γραμμῶν. Ἅ κῶδιξ μέχρι τοῦ φ. 100 φέρει σημαδόφωνα ροδίνου χρώματος, δι' οὗ εἶναι γεγραμμένα τὰ ἀρχικὰ καὶ αἱ ἐπικεφαλίδες. Ἀπο-

τελείται ἐκ τετραδίων ὀκταφύλλων εἴκοσι πέντε περίπου, ὧν τινα ἔλλιπῃ, ἠριθμημένα μέχρι τοῦ ιε' ἐν ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει ἕκαστον ἐν τῇ κάτω ὥα. Ἐλλείπουσιν μεταξὺ τῶν φ. 2-3 φύλλον ἕν, 18-19 ὀκτώ, 19-20 ἕν, 25-26 ἕν, 31-32 ἕν, 32-33 ἕν, 33-34 ἕν, 62-63 ἕν, 63-64 ἕν, 86-87 δύο, 89-90 ἕν, 91-92 δύο, 94-95 ἕν, 97-98 ἕν, 99-100 ἕτ, 101-102 ἕν, 104-105 δύο, 106-107 ἕν, 110-111 ἕν, 117-118 ἱκανά, 122-123 ἕν, 142-143 ἕν, 145-146 ὀκτώ, 151-152 δύο, 152-153 δύο, 168-169 δύο, 169-170 ἕν. Τὰ φύλλα 1 καὶ 20 ἀποκεκομμένα ἐν μέρει τὰ 100 καὶ 103 ἀπεσπασμένα, τὰ 9, 101 καὶ 102 ἀπεσχισμένα ἐν μέρει. Τὸ φ. 119β ἄγραφον, διὰ μεταγενεστέρως δὲ χειρὸς ἔχουσιν γραφῇ «τὰ προκειμένα τῆς ὅλης ἑβδομάδος».

Ἐν τῇ κάτω ὥα τοῦ φ. 83α ἔχει προστεθῆ εἰς τὸ κείμενον ὑπὸ τοῦ βιβλιογράφου τὸ ἀρχῆθεν ἔλλειπον τμήμα ἐκ τῆς Β' Θεσσαλ. β', 1 τοῦ ἀναγνώσματος τῆς γ' τῆς ε' ἑβδομάδος. Φ. 84α ἐν τῇ κάτω ὥα «† ω χ(ριστ)έ βοῦθησο τῶν δούλων σου Γεωργίου». Ἐν φ. 168α κάτω διὰ μέλανος ζωηροῦ: «† ἐπὶ ἔτη ζ λ^ωα (=1522) ἰν(δικτιόνος) ια' ἡλθα ἐγὼ νήφος ἱερομό(να)χος τάχ(α) κ(αὶ) πν(ευματ)ικὸς ἀπε τ(ῆν) πελοπονησο μην(ι) ὀκτω(βρίω) κβ'».

Στάχως ἐφθαρμένη. Ἐκ δωρεᾶς τοῦ Μητροπολίτου Φιλοδελφείας Χρυσοστόμου.

132

Χάρτης 0.213×0.155 φ. 234 αἰ. ΙΣ'.

Πράξεις καὶ ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων.

Ἀκέφαλος, ἔλλιπής, κολοβός.

Ἀρχή: «ὄραμα καταβαῖνον σκεῦος τί ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρον ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐ(ρα)νοῦ» (Πράξ. ια', 5 κ. ἕ.).

1. (φ. 1α) [**Πράξεις Ἀποστόλων**], Ἀκέφαλος. Κεφάλαια 50.
2. (φ. 42α) **Καθολικὴ ἐπιστολὴ Ἰακώβου**. Κεφάλαια 8.
3. (φ. 48α) **Πέτρου καθολικ(ῆ) πρώτη ἐπιστολή**. Κεφάλαια 7.
4. (φ. 54β) **Πέτρου καθολικὴ δευτέρα ἐπιστολή**. Κεφάλαια 5.
5. (φ. 60α) [**Ἰωάννου, καθολικὴ ἐπιστολὴ πρώτη**]. Ἀκέφαλος (ἀρχ. β', 2), κολοβός (τέλ. ε', 20).
6. (φ. 66α) [**Ἰωάννου ἐπιστολὴ καθολικὴ τρίτη**]. Ἀκέφαλος (ἀρχὴ στ. 8).
7. (φ. 67α) **Ἰούδα καθολικὴ ἐπιστολή**. Κολοβὴ (τέλ. στ. 12).
8. (φ. 70α) [**Παύλου ἐπιστολὴ πρὸς Ῥωμαίους**]. Ἀκέφαλος (ἀρχ. α', 17), κεφάλαια 45.

Ἐν φ. 77β οἱ στίχ. ζ', 13-14 ἔχουσιν προστεθῆ μεταγενεστέρως. Ἐν τέλει ἀναγινώσκειται: «† ἐγράφη διὰ φοίβης ἀπὸ κορινθοῦ στίχ(οι) Ϟκ'».

9. (φ. 93α) **πρὸς κορινθίους ἐπιστολὴ πρώτη τοῦ ἀγίου** ἀποστόλου

παύλου. Κεφ. 47. Ἐν τέλει ἀναγινώσκεται «στίχ(οι) ωσό. ἐγρ(άφη) ἀπὸ ἐφέσου διὰ στεφανῶ φουρτουνάτου ἀχαϊκοῦ καὶ τιμοθέου».

10. (φ. 116β) πρὸς κορινθίους δευτέρα ἐπιστολή. Κεφάλαια 31. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ φιλίππων, διὰ τίτου βαρνάβα καὶ λουκᾶ. στίχ(οι) φ'γ'».

11. (φ. 143β) ἡ πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή. Κεφάλαια 17. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ ρώμης στίχ(οι) τ'γβ'».

12. (φ. 152β) πρὸς ἐφεσίους ἐπιστολή. Κεφάλαια 21. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ ρώμης διὰ τυχινοῦ στίχ(οι) τιβ'».

13. (φ. 162^α) πρὸς φιλιππισίους ἐπιστολή. Κεφάλαια 14. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπο ρώμης δι' ἐπαφραδίτου στιχ. ση'».

14. (φ. 168β) πρὸς κολοσσαεῖς ἐπιστολή. Κεφάλαια 12. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ ρώμης διὰ τυχινοῦ κ(αί) ὀνησίμου».

15. (φ. 175β) πρὸς θεσσαλονικεῖς ἐπιστολή πρώτη. Κεφάλαια 12. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ ἀθηρῶν στίχ(οι) ρ'γ'».

16. (φ. 182^α) πρὸς θεσσαλονικεῖς β' ἐπιστολή. Κεφάλαια 5. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ ρώμης στίχ(οι) ρς'».

17. (φ. 185β) πρὸς τιμόθεον πρώτη ἐπιστολή. Κεφάλαια 15. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ λαοδικείας μητροπόλεως φρυγίας τῆς καπαταϊανῆς στίχ. σλ'».

18. (φ. 192β) πρὸς τιμόθεον δευτέρα ἐπιστολή. Κεφάλαια 10. Ἐν τέλει: «[ἐ]γρ(άφη) ἀπὸ ρώμης στίχ. ροβ'».

19. (φ. 198^α) πρὸς τίτον ἐπιστολή. Κεφάλαια 4. Ἐν τέλει: ἐγρ(άφη) ἀπὸ νικοπόλεως στίχ(οι) γ'ζ'».

20. (201^α) πρὸς[ε] φηλήμονα ἐπιστολή. Κεφάλαιον 1. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ ρώμης διὰ ὀνησίμου».

21. (φ. 203β) πρὸς ἐβραίους ἐπιστολή: Κεφάλαια 38. Ἐν τέλει: «ἐγρ(άφη) ἀπὸ ἰταλίας διὰ τιμοθέου στίχοι ψν'».

Ἐκάστης ἐπιστολῆς προηγεῖται βραχεῖα «ἐπόθεσις», τῆς πρὸς Ἐβραίους δὲ ἐπιστολῆς προηγῶνται δύο τοιαῦται.

Ἐν (φ. 224^α) Δίλωσις ἀκριβῆς τῶν καθ' ἐκάστην) ἡμέρ(αν) κεφαλ(αίων) τοῦ ἀποστ(ό)λι(ου) τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ ἀρχομένου ἀπὸ τῆς μ(ε)γ(ά)λ(ης) κυρ(ιακῆς).

Ἐν φ. 228^α ἐρυθρόγραφα: «† ἐγράφει ἐν ἔτει ζκ' (ἐπὶ) νε(μήσει) α' σεπτε(μβριῶ) κγ'» (=1511).

22. (φ. 229^α) Μηρολόγιον μετὰ δηλώσεως τῶν περικοπῶν.

23. (φ. 231^α) Πασχάλιον. Εἰς δύο στήλας.

Τὸ κείμενον διαιρεῖται εἰς κεφάλαια σημειούμενα διὰ κινναβάρεως ἐν τῇ ὄσῃ, ἐν ἣ σημειοῦνται ὡσαύτως αἱ περικοπαὶ αἱ ἐπ' ἐκκλησίας ἀναγνωσκόμεναι μετὰ τῶν κοινωνικῶν.

Ἐν φ. 66^α ἀναγινώσκεται: «ἀρξῶν χεῖρ μου ἀγαθῆ γράφων Γράμματα καλλὰ νὰ μιν δαρθῆς κ(αί) μαλοθῆς κ(αί) εἰς τον φαλαγκ(α) βαλθῆς κ(αί) ὕστερον μεταροεῖς», ἐπαναλαμβάνομενον ἐν φ. 81^α.

Ἐν φ. 69β κεῖται: «ὁ Μιχαήλος ποτὲ δανιὴλ υἱὸς ἔγραφα ταῦτα». Ἐν δὲ φ. 26α ἐν τῇ κάτω ᾠα: «τῷ 1839 δεκεμβρίου 25, ἐμβικα εἰς ἐπιτροπὴν τὸν γκαζελίδων τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ κατὰ Δράμμαν δηλαδὴ εἰς τοσαντικὴ ἐμέλι κ(αί) με συμφονίαν τιαύτην ὅτι εἰς ὅσον καιρῶν καὶ αν ἦθελα καθισει ἀπὸ ἐκατῶν γρόσια τον καθ' ἕκαστον μίναν, καὶ ἂν τυχον ἐξ ἐναντίας πάλιν καὶ δὲν ἦθελα περισσώτερων ξανακαθίσω καὶ ἦθελα πληροθεῖ παρὰ τοῦ ἐνδοξωτάτου ἀλλῖ ἀγά».

Ἐν φ. 161β ἐρυθρόγραφος ὁ κατωτέρω κρυπτογραφικὸς ἀλφάβητος μετὰ τῆς ἀντιστοίχου κλειδός:

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
θ η ζ ς ε γ β α π ο ν μ λ κ ρ ω ψ χ ρ υ τ σ

Ἐν φ. 105α καὶ δὴ ἐν τῇ ᾠα κεῖται: «Ἄρχῆς καλῆς κάλαμον εἶναι καὶ τέλος ὀρθῶς δοκοῦσιν αἱ ὥραι τον γραμμῶτων - - - (ὑπογραφί)».

Μεταξὺ τῶν φ. 8-9, 14-15, 32-33, 45-46, 51-52, 59-60 ἐλλείπουσιν ἀνὰ ἓν φύλλον, μετὰ τῶν φ. 65-66 δύο, 67-68, 69-70, 91-92, 92-93, 214-215, 230-231 ἀνὰ ἓν. Τὰ φύλλα 134β, 223β καὶ 228β ἄγραφα. Ἐν τῇ ᾠα ἐνιαχοῦ ἀπαντῶσι προςθῆκαι εἰς τὸ κείμενον.

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος ἀμαυροῦ, τ' ἀρχικά, αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ ἀπλᾶ τινα ἐπίτιπλα διὰ κινναβάρεως. Ἐφ' ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων στίχοι 21. Στάχσις ἐκ δύο ξυλίνων πινακίδων.

Ἐκ δωρεᾶς τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Χρισσοστόμου.

133

Χάρτης 0.29×0.215 φ. 161 αἱ. ΙΕ'.

Συναξάριον.

1. (φ. 1α) Μὴν Μάρτιος-2. (φ. 32α) Μὴν Ἀπρίλιος-3. (φ. 57β) Μὴν Μάϊος-4. (φ. 82α) Μὴν Ἰούνιος-5. (φ. 108α) Μὴν Ἰούλιος-6. (φ. 130α) Μὴν Αὔγουστος.

Ὁ κῶδιξ, γεγραμμένος εἰς δύο στήλας διὰ μέλανος φαιοῦ καὶ κινναβάρεως, ἀποτελεῖται ἐκ τετραδίων δεκαφύλλων 20. Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φ. στίχοι 33. Ἐν φ. 161β, ὅπερ κατὰ μέγα μέρος εἶναι ἀπεσχισμένον ἀναγινώσκειται: **αιον συναξάριον. Διὰ [χειρὸς] δοσιθεοῦ μ(η)ροπολίτου] . . . α ιούλλιος φέρων δεκά(την) ,ς]μη^{ον} ἔτος (=1440).** Ἀκολουθεῖ δ' ἐπίγραμμα ἐκ δέκα ἐλλιπῶν στίχων.

Πρὸς τὰ ἔσω τῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ κώδικος πινακίδος τῆς σταχώσεως ἀναγινώσκειται: † **αθανασιος ὑερεὺς σακαιλάρῆος ἐν ετι ξοβ (7272—1764),**

Στάχσις ἐκ δύο ξυλίνων πινακίδων, περικεκαλυμμένων διὰ βύρσης μετὰ ἀπλῶν ἐντύπων κοσμημάτων.

Ἐκ δωρεᾶς τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Χρισσοστόμου.

134 (6819)

Χάρτης 0.205×0.14 φ. 43 αϊ. ΙΓ'.

Λειτουργία.

Ὁ κῶδιξ εἶναι ἑλλιπής καὶ κολοβός.

1. (φ. 1α) Ἐκλογὴ τῆς Προθέσεως.

2. (φ. 3α) Ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸ)ς ἡμῶ(ν) Ἰω(άν-νου) τοῦ Χρ(υσοστόμου).

3. (φ. 30β) Ἐκλογὴ εἰς διαφόρους περιστάσεις.

Ἐν φ. 2α ἐν τῇ κάτω ὄψι: «μνίσθητι κύριε τὴν ψυχὴν, τοῦ δούλου τοῦ θ(εο)ῦ Ἰω(άννου) μπάνκου».

Ὁ κῶδιξ ἐν φ. 3α κοσμεῖται διὰ γραμμικοῦ ἐπιτίτλου ἐρυθροῦ, ἐν δὲ φ. 6β φέρει κεφαλὴν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ὄψι. Μεταξὺ τῶν φ. 13-14 ἑλλείπουσι φύλλα δύο.

Ὁ κῶδιξ ἔχει γραφῇ διὰ μέλανος φαιοῦ καὶ κινναβάρεως, φέρει δὲ παλαιὰν ἀριθμῆσιν κατὰ τετράδια καὶ ὁμοίαν κατὰ φύλλα ἐσφαλμένην. Στίχοι ἐφ' ἐκάστης ὄψεως τῶν φ. 13.

Στάχσις δερματίνη ἐφθαρμένη. Ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἀρχιμανδρίτου Συμεῶνος Μιτατάκη.

135 (6485)

Χάρτης 0.222×0.162 φ. 62 αϊ. ΙΗ'.

Λειτουργία.

1. (φ. 1α) Ἐκλογὴ τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸ)ς ἡμῶ(ν) Ἰω(άννου) τοῦ Χρ(υσοστόμου).

2. (φ. 21α) Ἐκλογὴ τῆς θείας λειτουργίας τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸ)ς ἡμῶ(ν) Βασιλείου τοῦ μεγάλου.

3. (φ. 44α) Ἐκλογὴ τῶν προηγιασμένων.

4. (φ. 56α) Τοῦ ἐν ἁγίοις π(α)τρ(ὸ)ς ἡμῶ(ν) Ἰω(άννου), ἀρχιεπισκόπου, κωνσταντινίου πόλεως τοῦ Χρ(υσοστόμου). Λόγος παραινετικός, τῇ ἀγία καὶ μεγ(ά)λ(η) ε'. Πρὸς τοὺς μέλλοντας κοινωνῆσαι.

Ἀρχή: «Ἀγαπημένοι μου ἀδελφοὶ καὶ ποθεινότατοι, ὅσοι ἐμαζώχητε σήμερον...».

5. (φ. 58α) Ἐκλογὴ εἰς τὸ εὐλογῆσαι ἐδέσματα κρεῶν.

Ἀρχή: «Ἐπίσκειμαι κύριε ἰ(ησο)ῦ χ(ριστ)ῆ εἰς τὰ ἐδέσματα...».

6. (φ. 58α) Ἐκλογὴ ἐτέρα, εἰς τὸ εὐλογῆσαι τυρὸν κ(αὶ) ὠᾱ.

Ἀρχή: «Ἀέσποτα κύριε ὁ θ(εὸ)ς . . . ὁ κτίστης κ(αὶ) δημιουργός...».

7. (φ. 59α) Ἐκλογὴ τῆς ἀποστολοευαγγελίας.

8. (φ. 60α) Αἱ ἀπολύσεις τῶν δεσποτικῶν ἐορτῶν κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν.

³Εν φ. 55^α ἐν τῇ κάτω ᾠα: «*χεῖρ τοῦ ἁμαρτωλοῦ θύτου Ἰωάννου*»· κάτωθεν δὲ διαγεγραμμένα: «*Ἰουνίου. λ. 'αψκ'*». ³Εν δὲ φ. 61β: «*σὺ δ' δι' ἔλθων τὴν δέλιτ' αὐτὴν θύτα τοῦ κ(υρῖο)υ μέμνησο κάμου γραφαντος τῇ θεία λειτουργία. Χεῖρα ἁμαρτωλοῦ Ἰω(άν)ου Ἱερῆως*».

³Εν φ. 62 ὀνόματα διὰ μνημόσυνον.

³Ο κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος ἁμαυροῦ, τ' ἀρχικά δὲ γράμματα, αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ αἱ ἐκφωνήσεις δι' ἔρυθροῦ. Φέρει μεγάλη ἔγχρωμα ἀρχικά καὶ ἐπίτιτλα (φ. 1^α, 21^α καὶ 44^α). ³Εν φ. 20β ὑπάρχει ὀλοσέλιδος ἔγχρωμος μικρογραφία τοῦ Μ. Βασιλείου, ἐν δὲ φ. 43β ὁμοία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου. ³Επὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φ. στίχοι 21. Τὰ φ. 19β, 20^α καὶ 62 ἄγραφα. Στάχσις βυρσίνη μετὰ ἀπλῶν ἐντύπων κοσμημάτων.

³Εκ δωρεᾶς Θεοδ. Φαρμακοπούλου, ἐκ Ναυπλίας.

136

Χάρτης 0.205×0.15 φ. 251 αἱ ΙΖ'.

Πανηγυρικόν.

1. (φ. 1^α) *Ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ. Λόγος εἰ[ς] τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θ(εοτό)κου.*

³Αρχή: «*Εἰ μετρεῖται γῆ σπιθαμῆ, καὶ σπαρτίω περιγράφεται θάλασσα...*».

2. (φ. 15β) *σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου ἱεροσολύμων· λόγος εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ σ(αυ)ροῦ.*

³Αρχή: «*Σ(αυ)ροῦ πανήγυρις, καὶ τίς οὐ σκιρτήσειαν...*».

3. (φ. 20β) *Παντολέοντος πρεσβυτέρου μονῆς βυζαντιῶν. λόγος πανηγυρικὸς εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ σ(αυρ)οῦ.*

³Αρχή: «*Πάλιν ὑψοῦται σ(αυ)ρός, πάλιν ἡ κτίσις ἀγάλλεται...*».

4. (φ. 24β) *Ἀνδρέου ἀρχιεπισκόπου κρήτης· λόγος εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ σ(αυ)ροῦ.*

³Αρχή: «*Κινήσωμεν ἀγαπητοὶ σήμερον ὡς κινύραν τὰ χεῖλη...*».

5. (φ. 32^α) *Γεωργίου ἐπισκόπου νικομηδείας· λόγος εἰς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν θ(εοτό)κον ὅτε προσηνέχθη ἐν τῷ ναῶ τρετιζουσα ὑπὸ τῶν αὐτῆς γονέων.*

³Αρχή: «*Καλὸς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχὰς ἡ παροῦσα πανήγυρις...*».

6. (φ. 47β) *Θεοφυλάκτου βουλγαρίας· λόγος εἰς τὴν θ(εοτό)κον ὅτε προσηνέχθη τῷ ναῶ ὑπὸ τῶν γεννητόρ(ων) αὐτῆς.*

³Αρχή: «*Καὶ μνήμη μὲν δικαίου μετ' ἐγκωμίον γινομένη...*».

7. (φ. 58^α) *Βασιλείου τοῦ μεγάλου· λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ κ(υρῖο)υ ἡμῶν ἰ(ησο)ῦ χ(ριστο)ῦ.*

Ἄρχή: «Χ(ριστο)ῦ γέννησις ἡ μὲν οὐκεία καὶ πρώτη καὶ ἰδία αὐτοῦ τῆς θεότητος, σιωπῆς τιμιάσθω...».

8. (φ. 70α) **Γρηγορίου πρεσβυτέρου ἀντιοχείας**· λόγος εἰς τὰ ἅγια **θεοφάνεια** καὶ εἰς τὸ οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός.

Ἄρχή: «Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ φιλόχριστοι καὶ φιλόξενοι...».

9. (φ. 79α) **Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἱεροσολύμων**· λόγος εἰς τὴν **ὑπαπαντὴν τοῦ χ(ριστο)ῦ** καὶ εἰς τὸν δίκαιον **συμεών**.

Ἄρχή: «Χαῖρε σφόδρα θύγατερ σιών· κήρυττε χαρὰν ἱ(ερουσα)λίμ· χόρευε λαός...».

10. (φ. 86β) **Ἡσυχίου πρεσβυτέρου ἱεροσολύμων**· εἰς τὴν **ὑπαπαντὴν τοῦ χ(ριστο)ῦ**.

Ἄρχή: «Ἡ μὲν ἐορτὴ λέγεται καθαρσίων ἦν οὐκ ἂν τις ἁμάρτοι, ἐορτῶν εἰπὼν ἐορτήν...».

11. (φ. 94α) **Βασιλείου τοῦ μεγάλου**· ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους **τεσσαράκοντα μάρτυρας τῶν ἐν σεβαστεία μαρτυρησάντων**.

Ἄρχή: «Μαρτύρων μνήμης, τίς ἂν γένοιτο κόρος...».

12. (φ. 106β) **Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου**· εἰς τὸν **εὐαγγελισμόν τῆς θ(εοτόκο)υ**.

Ἄρχή: «Τῇ προτέρᾳ κυριακῇ τὴν ὀρθόδοξον ταύτην ἐκκλησίαν...».

13. (φ. 118α) **Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου**· ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους **ἀποστόλους πέτρον καὶ παῦλον**.

Ἄρχή: «Οὐ(ρα)νοῦ καὶ γῆς ἄμηλλαν ὁρῶ σήμερόν...».

14. (φ. 124β) **Ἐφραίμ**· λόγος εἰς τὴν **μεταμόρφωσιν**.

Ἄρχή: «Ἐκ τῆς χώρας θέρος καὶ χαρμοναί...».

15. (φ. 134β) **βασιλείου σελευκείας**· λόγος εἰς τὴν **μεταμόρφωσιν**.

Ἄρχή: «Ἡλιος ἄσπι κατὰ γῆν ἐπαφίεις τὰς ἀκτῖνας.

16. (φ. 141β) **γερμανοῦ κωνσταντινουπόλεως**· ἐγκώμιον εἰς τὴν **κοίμησιν τῆς θ(εοτό)κου**.

Ἄρχή: «Ὁ χρεωστῶν, πάντοτε τὸν ἴδιον εὐεργέτην...».

17. (φ. 149α) **Ἰωάννου τοῦ δαμασκηνοῦ**· ἐγκώμιον εἰς τὴν **κοίμησιν τῆς θεομήτορος**.

Ἄρχή: «Ἔθος ἐστὶ τοῖς ἐρωτικῶς πρὸς τι διακειμένοις...».

18. (φ. 157α) **Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου τοῦ χρυσοστόμου**, ὀμιλία εἰς τὸν **φარიσαῖον καὶ τελώνην**.

Ἄρχή: «Οἱ πόρρωθεν τοὺς λειμῶνας θεασάμενοι...».

19. (φ. 165β) **Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου**· λόγος εἰς τὸν **ἄσωτον υἱόν**.

Ἄρχή: «Ἀεὶ μὲν καὶ διὰ παντός τὴν τοῦ θ(εο)ῦ φιλανθρωπίαν...».

20. (φ. 178β) **Βασιλείου τοῦ μεγάλου**· λόγος **περὶ νηστείας**.

Ἄρχή: «Παρακαλεῖτε φησὶν ἱερεῖς τὸν λαόν...».

21. (φ. 189α) **Βασιλείου τοῦ μεγάλου**· λόγος **περὶ νηστείας**.

Ἀρχή: «Σαλπίζατε φησὶν ἐν νεομηρία σάλπιγγι...».

22. (φ.203β) Ἰωάννου μοναχοῦ τοῦ ἁγίου ὄρους σινᾶ· ὀμίλια εἰς τὸν ἕκτον ψαλμὸν ρηθεῖσα εἰς τὴν παρείσβασιν τῶν νηστειῶν.

Ἀρχή: «Πρέπουσαν τὴν τῶν νηστειῶν ἀρχὴν, εἰλικρινοῦς...».

23. (φ.226α) Ἰωάννου τοῦ χρυσοστόμου· λόγος εἰς τὴν μεγάλην παρασκευὴν.

Ἀρχή: «Μέγα μὲν ὁ οὐρανὸς δημοόργημα, καὶ τῆς ὁρομένης...».

24. (φ.231β) Ἐπιφανίου κύπρου· λόγος εἰς τὴν θεόσωμον ταφὴν τοῦ χ(ριστο)ῦ· καὶ εἰς τ(ὸν) Ἰωσήφ τὸν ἐξ ἄρριμανθείας καὶ νικόδημον· καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ ἄδῃ τοῦ κ(υρίου) κατὰ βασιν τὴν μετὰ τὸ σ(ωτή)ριον πάθος παραδόξως γενομένην, δέσποτα εὐ(λ)ό(γησον).

Ἀρχή: «Τι τοῦτο σήμερον; σιγὴ πολλὴ ἐν τῇ γῆ...».

Ἐν φ. 251β, ἐν τέλει τοῦ κώδικος, δι' ἁμαυροῦ μέλανος:

Θ(εο)ῦ τὸ δῶρον πόνος σωφρονίου,
ὄντος ἀρχιερέως ποτὲ τοῦ (ἀμφι)βίκου.
ἔτους ἐπτάκις χιλιοστοῦ ἐγράφη,
πρὸς τοῖς ἑκατὸν καὶ τριάκοντα πέντε (=1627)
δόξα δὲ πρέπει θ(ε)ῶ εἰς τοὺς αἰῶνας:

Ἐν φ. 1α ἐν τῇ κάτω ὄα: «† εἶτο το χαρι ηγε το αγιον διμητριου» ἐν δὲ τῷ πρὸς τὸ τέλος τοῦ κώδικος παραφύλλῳ: «τω παρῶν πανηγυρικῶν το αφιέρωσεν ο εδλαεστατος παπά κυρ σιοῦάνη ἐν τη μονή της κοσινιζου δια ψυχην του σωτηριαν·—ἐκ χορί(ου) κούρσοιβο εκ της ἐπαρχία(ς) μελενικον:» Ἐν φ. 183α ἐν τῇ ἔξω ὄα συμπίλημα.

Ὁ κώδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος ἁμαυροῦ εἰς ὠραίαν γραφὴν, μιμουμένην παλαιότερα πρότυπα· αἱ ἐπικεφαλίδες καὶ τ' ἀρχικά εἶναι ἐρυθροῦγραφα. Ἐπὶ ἐκάστης ὄψεως τῶν φύλλων στίχοι 20. Στάχως ἐκ ξυλίνων πινακίδων, περικεκαλυμμένων διὰ βύρσης μετ' ἐντύπων γεωμετρικῶν καὶ φυτικῶν κοσμημάτων· εἰς ἐτέραν γωνίαν ἀνά εἷς μεγάλος σιδηροῦς ἦλος.

Ἐκ δωρεᾶς τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Χρυσοστόμου.

Εὐχολόγιον.

Ἀκέφαλον καὶ ἔλλιπές.

Ἀρχή: «Ἐπερ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, λαβὼν ἄρτον ἐν ταῖς ἁγίαις αὐτοῦ καὶ ἀχράντοις καὶ ἀμωμήτοις χερσίν, εὐχαριστήσας...».

1. (φ. 1α) [Δειτουργία τοῦ χρυσοστόμου] Ἀκέφαλος. 2. (φ. 6α)

ἕτερα ἀποστολοευάγγελα εἰς διαφόρους) ἀγί(ους). 3. (φ. 14^α) ἀποστολοευ(άγγελ)α τῆς ὄλης ἐβδομάδος. 4. (φ. 21^α) εἰς ἕνα μάρτυρα. 5. (φ. 22^β) εἰς ἱεράρχην. 6. (φ. 23^β) εἰς ὄλους. 7. (φ. 25^α) Πίναξ τῶν ἐωθινῶν εὐαγγελίων. 8. (φ. 40^α) Τοῦ ὀρθρου κ(αί) τῆς λειτουρ(γ)ίας τὰ ἀπο(στο)λοευάγγελα τῶν δεσποτικῶν ἑορτ(ῶν) κ(αί) τῶν μεγάλων) ἀγί(ων). 9. (φ. 81^α) ἀκολουθ(ία) τοῦ ἀγίου ἐλαίου. 10. (φ. 98^α) ἀκολουθ(ία) τοῦ ἀρχαρίου ρασοφόρου. 11. (φ. 98^β) ἀκολουθ(ία) εἰς κουρὰν μανδυώτου. 12. (φ. 105^β) ἀκολουθ(ία) τοῦ μ(ε)γ(ά)λ(ου) ἀγγελικοῦ σχήματος. 13. (φ. 123^α) ἀκολουθ(ία) τοῦ ἀποκουκουλίσματος, 14. (φ. 124^α) ἐξοδιαστικόν. 15. (φ. 138^α) [Ἀκολουθία μνημοσύνου (;)]. Ἐκέφαλος. 16. (φ. 142^β) ἕτερον μνημόσυνον) εἰς λαϊκὸν ἕνα. 17. (φ. 148^α) Πίναξ τῶν κύκλων τοῦ ἡλίου. 18. (φ. 147^α) εἰς ἐξομολόγησιν. 19. (φ. 162^α) Ἐρμηνεῖα περὶ τῆς ὑψώσεως τ(ῆ)ς παναγί(ας).

Ἐκ τῆς φ. 145 μέχρι τέλους ὁ κῶδιξ ἀποτελεῖται ἐκ διαφόρου χάρτου καὶ διαφόρου γραφῆς. Τὸ πρῶτον δὲ μέρος φέρει παλαιὰν ἀρίθμησιν κατὰ φύλλα· τὸ δεύτερον ὁμοίαν διὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου. Ἐτέραν ὁμοίως γραφὴν φέρει καὶ τὸ φ. 5. Ἐν φ. 145 διὰ μελάνης σχεδίασμα τῆς Θεοτόκου βρεφοκρατούσης. Ἐν φ. 4^β, ἐν τῇ κάτω ὄα: «† εὖξαι κ(αί) ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ τάλανος ματθαίου α(ρ)χ(ι)θύτου; ὦ θύτα» ἐν δὲ φ. 162^β, ἐν τῇ ἄνω ὄα: «1628 νμονα τῆ κδ' λεφνκάδα τις».

Μεταξὺ τῶν φ. 1-2 ἔλλειπει φ. ἕν· ἐπίσης ἔλλείπουσι μεταξὺ τῶν φ. 30-31 φ. ἕξ καὶ μεταξὺ τῶν φ. 144-145 φ. ἕν. Τὰ φύλλα 160, 161 καὶ 163 εἶναι ἄγραφα.

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος διὰ μέλανος φαιοῦ· τὰ κεφαλαῖα καὶ αἱ ἐπικεφαλίδες διὰ κινναβάρεως. Ἐπὶ ἐκάστης ὕψεως τῶν φύλλων στίχοι 20.

Στάχσις ἐφθαρμένη, διατηρουμένης τῆς μιᾶς τῶν ξυλίνων πινακίδων. Ἀγνώστου προελεύσεως.

138

Χάρτης 0.235×0.175 φ. 196 αἱ. ΙΘ'.

«Φαρέτρα Πνευματικῆ ἦτοι Σύνοψις ἐκ τε τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς, καὶ ἐκ τῶν ἀγίων πατέρων κατὰ τῶν λουθηροκαλβινικῶν αἰρέσεών τε καὶ κακοδοξιῶν, αἵτινες δὴ μαρτυροῦντες ἐρανίσθησαν παρὰ τοῦ μακαριωτάτου κ(αί) σεβασμιωτάτου πάπα καὶ πατριάρχου τῆς Ἀλεξανδρείας κυρίου Θεοφίλου τοῦ Πατμίου».

1. (φ. 1^α) Λόγος ἐρανισθῆς ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἀγίων π(ατέ)ρων κ(αί) διδασκάλων τῆς ἀγίας ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας, ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πάπα κ(αί) πατριάρχου ἀλεξανδρείας κ(υρί)ου Θεοφίλου τοῦ Πατμίου, πρὸς φυλακὴν τοῦ θεοῦ ἐμπιστευθέντος ποιμνίου ἐκ τῆς λώβης τῶν

ετεροδιδασκαλιῶν τῶν Καλβίνων: ἔτι κυριακῶ ἡμερῶν: Ἰοννίω: κθ'. Ἐν Αἰγύπτῳ. Περὶ τῆς εἰς τὸ ἀπλοῦν μεταφράσεως τῆς ἀγί(ας) γραφῆς, κ(αι) οὐ ἀποβλητέα, ὡς σκοπὸς τῶν ταύτην τυπωσάντων καλβίνων οὐκ ὀρθὸς ἀλλ' ὑπουλός κ(αι) δολερὸς. Ἰησοῦ μου προηγοῦ.

Ἀρχή: « Ἀγκαλὰ κ(αι) οἰκονομία τινὰ χρώμενος περὶ τὸν λόγον, εἴτε κ(αι) δειλία πρὸς τοῦτο καταφεύγων, νὰ μὴ σᾶς ὁμίλησα... ».

(φ. 5α) Δι' ὅσας βλασφημίας λέγουσιν οἱ Καλβῖνοι καὶ λούτεροι.
(φ. 6α) Περὶ τῆς ἀγίας ἐκκλησίας. (φ. 6β) Τίς ὁ νομοθετήσας τὰ σεπτὰ τῆς ἐκκλησίας μυστήρια. (φ. 6β) Περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ αγίου βαπτίσματος. (φ. 6β) Ὅτι ἀναγκαῖον τὸ βάπτισμα εἰς τὰ βρέφη. (φ. 9α) Ὅτι οὐ σῶζοντι(αι) τὰ νήπια ἀβάπτιστα. (φ. 12α) Περὶ τοῦ β' μυστηρίου τοῦ αγίου μύρου, (ἢ ἐπιγραφῆ δι' ἑτέρας χειρὸς ἐν τῇ ὄψι). (φ. 12β) Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας. (φ. 19α) Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἱερωσύνης. (φ. 20β) Περὶ τοῦ γάμου. (φ. 22β) Περὶ τῶν μοναχῶν. (φ. 25β) Περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας. (φ. 31α) Περὶ ὧν ποιῶμεν λειτουργιῶν καὶ ἄλλων εὐποιῶν ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων. (φ. 34α) Περὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ εὐχελαίου. (φ. 35α) Διὰ τί προσκυνοῦμεν τοὺς ἁγίους καὶ μεστίας τούτους προβαλλόμεθα κ(αι) ἁγίους ἀποκαλοῦμεν. (φ. 36β) Περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων. (φ. 46β) Περὶ προσορισμοῦ. (φ. 54β) Περὶ τῆς θείας προνοίας. (φ. 55α) Ὅτι οἱ ἐκλεκτοί, οὐ ἄλλοθεν, ἀλλ' οἴκοθεν γίνονται ἐκλεκτοί. (φ. 66α) Ὅτι ἀναγκαῖα τὰ καλὰ ἔργα. (φ. 72α) Περὶ τοῦ, τί ἐστὶ πίστις. (φ. 75α) Περὶ τῆς ἐν Φραγκοφούρτῃ συνόδου κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων. (φ. 75β) Περὶ τῆς λεγομένης μεγάλης ἐκκλησίας (παραιτίθεται ἐπιστολὴ τοῦ Μελετίου [Πηγᾶ]: Ἐν Αἰγύπτῳ εἰς ἱσταμένον Ἀνθεστηριῶνος ἡμερῶν.) (φ. 85β) Ἐκ τῶν τοῦ σοφωτάτου καὶ ἀοιδίμου ἱατροφιλοσόφου Εὐστρατίου Ἀργέντη τοῦ Χίου, περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἀναγινώσκειν τὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων πατέρων. (φ. 86α) Ἐκ τῶν τοῦ σοφωτάτου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου καὶ Βρυενίου. Περὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων. (φ. 88β) Περὶ τῶν Ἀποστολικῶν Παραδόσεων. (φ. 93α) Περὶ τῶν τοῦ Τωβίτ κ(αι) Ἰουδίθ βιβλίων. (φ. 93β) Περὶ τοῦ κύρους τῆς βίβλου Σωσάννης. (φ. 93β) Περὶ τοῦ κύρους τῆς Σοφίας Σολομῶντος. (φ. 94β) Περὶ τοῦ κύρους τοῦ Βαρούχ. (φ. 94β) Περὶ τοῦ κύρους τοῦ βιβλίου τῆς σοφίας τοῦ Σειράχ. (φ. 96α) Περὶ τοῦ κύρους τοῦ Α' καὶ Β' βιβλίου τῶν Μακκαβαίων. (φ. 98α) Περὶ διαφορῶν ἐκδόσεων τῆς Θείας Γραφῆς. (φ. 99β) Ἀρισταίου περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν παρὰ Ἰουδαίους Γραφῶν. (φ. 100α) Εἰσδοσις τοῦ Δημητρίου περὶ τῆς τῶν Ἰουδαϊκῶν βιβλίων ἀντιγραφῆς. Βασιλεῖ μεγάλῳ παρὰ Δημητρίου. (φ. 100β) Ἐπιστολὴ τοῦ Βασιλέ(ως) πρὸς Ἐλεάζαρον, περὶ τῆς τῶν ἐρμηνευτῶν πέμψεως. Βασιλεὺς Πτολεμαῖος Ἐλεαζάρῳ ἀρχιερεῖ χαίρειν κ(αι) ἐρρῶσθαι. (φ. 101α) Ἀπόκρισις Ἐλεαζάρου πρὸς

τὴν τοῦ Βασιλέ(ως) ἐπιστολήν. Ἐλεάζαρος Ἀρχιερεὺς Βασιλεῖ Πτολεμαίῳ, φίλῳ γνησίῳ, χαίρειν! (φ. 112^α) Ἐπίλογος.

2. (φ. 128^α) Τοῦ μακαριωτάτου κ(αί) ἀγιο(τάτου) πατριάρχου Ἀλεξανδρεί(ας) κυρίου Θεοφίλου τοῦ Πατμίου¹⁾. Διάλογος πῶς δεῖ τοὺς πνευματικοὺς πατέρας ἐξομολογεῖν τοὺς πρὸς αὐτοὺς ἐρχομένους τῶν χριστιανῶν, τὰ δὲ πρόσωπα τοῦ διαλόγου εἰσὶ πνευματικὸς καὶ ἐξομολογούμενος.

Ἀρχή: «Ἦν: Γίνωσκε τέκνον μου ὅτι πρῶτον διὰ μὲν τοῦ θείου βαπτίσματος...». Ἐν φ. 132^β διακόπτεται ὁ διάλογος συνεχιζόμενος ἐν φ. 192^α.

3. (φ. 133^α) Τόμος Ἀλεξανδρινὸς περὶ τοῦ Πασχαλίου. Τοῦ μακαριωτάτου καὶ παραγιοτάτου πάπ(α) Ἀλεξανδρεί(ας) κυροῦ Μελετίου τοῦ Πατμίου περὶ τοῦ Πάσχα. Σιλβέστρω τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Παραγιοτάτῳ πάπ(α) καὶ Πατριάρχῃ τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ κυριῆ τῆς Οἰκουμένης πατρὶ κ(αί) δεσπότῃ ἐν Κ(υρίῳ), τὴν ὀφειλομένην εὐλόβειαν Μελέτιος μέγας Πρωτοσύγγελος καὶ ἀρχιμανδριτῆς Ἀλεξανδρείας, ῥῆν δὲ πάπ(α)ς Ἀλεξανδρείας.

Ἀρχή: «Καλῶς ἀληθῶς τε καὶ εὐσεβῶς ἔφη...».

Ἐπὶ τοῦ Θεοφίλου τοῦ Πατμίου εἰς ὑποσημειώσεις ἔχουσι προστεθῆ παρατηρήσεις τινές, ἐν τέλει δὲ ἐρυθρογράφως τὸ ἐπίγραμμα:

Κύδος ἀθανάτου τελέθουσι σοῦ ἐργάματα, Μελέτιε!
ταῦτα δὲ πανδαμίῳ ὁ χρόνος οὐ σβέσεται.

(φ. 140^β) Ἀπόσπασμα ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Μελετίου πρὸς τοὺς κατὰ τὴν λαμπροτάτην Μησσηναν εὐρισκομένους χριστιανούς περὶ τοῦ Πάσχα.

Ἀρχή: «Ὁ δὲ δράκων ὁ δόλιος ὁ ἀγρόπνως περιπατῶν...».

(φ. 141^α) Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ αὐτοῦ. τῆς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον κ(αί) ὀρθοδοξότατον βασιλέα Μοσκόβου κ(αί) αὐτοκράτορα πάσης Ρωσσίας περὶ τοῦ Πάσχα.

Ἀρχή: «Οἱ οὖν ἀνατολικοὶ Πατέρες, σύνοδον ἐν Κ(ων)σι(αντινου)-π(ό)λει...».

(φ. 141^β) Ἀπόσπασμα τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ Πάσχα ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν ἀνωτέρω αὐτοκράτορα ἐπιστολῆς.

Ἀρχή: «Πέμπουεν τῇ σῇ Βασιλείᾳ βιβλίον μικρὸν περὶ τοῦ Πάσχα, ἵνα γνωρίση...».

(φ. 142^α) Τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ Πάσχα δι' ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τοὺς Ἱερεῖς, ἀρχιερεῖς κ(αί) ἄρχοντας καὶ λοιποὺς τῶν Κοιτῶν.

¹⁾ Ἐπὶ ἑτέρας χειρὸς ἀνωθεν ἀπεσβεσμένου ἄλλου ὀνόματος.

Ἀρχή: «Τοῖς ἐδλαβεσιτάοις ἀρχιερεῦσι καὶ ἱερεῦσι σὺν τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν κατ' Αἴγυπτον καὶ Θήβας τὰς ἄνω...».

(φ. 143α) Ἀπάθισμα τῆς ἐπιστολῆς τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Φιλαδελφείας Γαβριήλ περὶ τοῦ Πάσχα.

Ἀρχή: «Ἐν δὲ τῷ περὶ τοῦ Πάσχα κατὰ τῆς Γρηγοριανῆς λεγομένης διορθώσεως...».

(φ. 144β) Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ περὶ τοῦ Πάσχα, πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Δύσιν πᾶσαν ὀρθοδόξους χριστιανούς ἄνδρας τε κ(αὶ) γυναῖκας, ἀξίας τε κ(αὶ) τάξεως ἀπάσης, κ(αὶ) ἐν Κ(υρ)ίῳ ἀγαπητοῖς.»

Ἀρχή: «Πᾶσαν ἀπαιτούμεθα διὰ τῶν ἀποστολικῶν...».

4. (φ. 146α) Τοῦ αὐτοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Μελετίου Πηγαῖ, περὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων τὸ δεύτερον.

Ἀρχή: «Κυριακῶ Φωτεινῶ ἱατρῶ καὶ διδασκάλῳ τῆς ἐν ἐγγουσταλδιάνῳ Ἀκαδημίας λαμπροτάτῳ, χάρις, ἔλεος, καὶ εἰρήνην παρὰ τοῦ Κ(υρ)ίου καὶ Θ(εο)ῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ. Ὡ ψυχῆς ἀδαμαντίνου κ(αὶ) ἀητήτου, ὄρους τε ἀν(θρωπ)ίνης ἀσθενείας...».

5. (φ. 152α) Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ περὶ τῶν ἀχράντων μυστηρίων πρὸς τὸν πανιερώτατον Φιλαδελφείας) κὺρ Γαβριήλ.

Ἀρχή: «Τῷ Πανιερωτάτῳ Φιλαδελφείας) κὺρ Γαβριήλ, ἀδελφῶ καὶ συλλειτουργῶ...».

6. (φ. 163α) Τοῦ αὐτοῦ κυρίου Μελετίου ἐπιστολὴ πρὸς τὸν θεοφιλέστατον Κυνθῆρων Μάξιμον. Περὶ Προορισμοῦ καὶ θείας Προνοίας.

Ἀρχή: «Δυσὶν ἐνετόχωμεν ἐπιστολαῖς τῆς Θεοφιλίας σου...».

7. (φ. 169α) Πέτρῳ Κλερκίῳ τῷ ἀδεδειμωτάτῳ ὑποδιακόνῳ τῆς ὀρθομαγνητείου Ἐκκλησίας κ(αὶ) διὰ Παρισιακοῦ Προνομίου τῶν Ἐγκυκλίων) παιδευμάτων ἐλλογιμ(τά)τω διδασκάλῳ, Εὐγένιος Ἱεροδιάκος ὁ βούλγαρις τὸν ἐν Χ(ριστ)ῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμόν, κ(αὶ) τὴν ἐκ κέντρον ψυχῆς ἐλικρινῆ πρόσρησιν.

Ἀρχή: «Ἐν τῇ τοῦ Κωνσταντίνου Μεγαλοπόλει ἐξ ἐνιαυτοῦ...».

Ἐν φ. 178β ἀναγινώσκειται δι' ἑτέρας χειρὸς: «τὸ πλεῖστον τοῦ λόγου τούτου λείπει ὑπὸ ραθυμίας) τοῦ ἡμέτερου γραμματέως . . . ὁ δὲ βουλόμενος εἰδέναι ὁπόσους ἄγλους μετὰ τὸ σχίσμα ἐγέννησεν ἢ ὀρθοδόξος ἐκκλησία ἀναγνώτω τὸ νέον μαρτυρολόγιον, ὅπερ συνέγραψεν ὁ ἅγιος μακάριος ἀρχιεπίσκοπος Κορίνθου, οὗ τὸ ἱερώτατον λείψανον ἰάσεις βρῦει καθ' ἐκάστην καὶ εἰστέται τάληθές: Ἐν Πάτμῳ, αωκγ': † Ὁ Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος πά(τριμ)ος.»

8. (φ. 180α) Πρόχειρος ἀναίρεσις τῆς κατηχήσεως τοῦ Οἰκονόμου γενομένη ὑπὸ τοῦ Σοφοῦ Διδασκάλου Σεργίου.

Ἀρχή: «Πανεδοξότατε Ἀρχῶν Μέγα Διερωμηνετὰ τῆς κραταιῆς Βασιλείας) ! Ἐλαβον τὴν Πατριαρχικὴν Ἐπιστολήν...».

9. (φ. 186α) Διασάφησις τοῦ σοφωτάτου κὺρ **Ἐυγενίου Βούλαρη**, περὶ τοῦ ποῦ παράδεισος, καὶ ποῦ κόλασις, καὶ τί ταῦτα ἐστί.

Ἐρχή: «Εἶδον τὸ ἐρωτημα ὁποῦ ἐρωτᾶτε περὶ τῶν ψυχῶν...».

Ἐν φ. 189α καὶ 191α πίνακες «**ὑποθέσεων**».

10. (φ. 195β) Ἐντίγραφον ἐγγράφου τοῦ βασιτικοῦ νοταρίου καὶ ἀναγραφῆς τῶν Κυκλάδων Νικολάου τοῦ Τζάνζη «**μηνὶ αὐγούστου ἰνδικτιῶνος ια^{ης} ἔτους ,ςφ'ς**».

Ὁ κῶδιξ εἶναι γεγραμμένος ὑπὸ διαφόρων χειρῶν, μετὰ προσθηκῶν καὶ διορθώσεων τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Θεοφίλου ἰδιοχείρως. Ἀποτελεῖται ἐκ δύο μερῶν. Μέχρι τοῦ φ. 128 φέρει ἀρίθμησιν κατὰ σελίδας, τὰ φ. 128β - 132β ἄνευ σελιδώσεως, τὰ φ. 133α - 188β φέρουσι νέαν σελίδωσιν καὶ τὰ φ. 189α μέχρι τέλους ἄνευ σελιδώσεως.

Στάχωσις βυρσίνη μετ' ἐντύπων κοσμημάτων καὶ θηλυκωτιῆρος.

Ἐκ δωρεᾶς τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Χρυσοστόμου.

II. ΕΓΓΡΑΦΑ—ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

1 (4626)

Μεμβράνη 0.63×0.46 αἰ. ΙΗ'.

Συνοδικὴ πρᾶξις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου Δ' «ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοσιῶ ἑπτακοσιοσιῶ ἐννενηκοσιῶ ἐβδόμῳ κατὰ μῆνα φεβρουάριον ἐπινεμήσεως δεκάτης πέμπτης» περὶ τῆς ἐκλογῆς ὑπὸ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐνδημιούσαν σύνοδον ἀρχιερέων τοῦ πρώην Μητροπολίτου Βάρνης Φιλοθέου ὡς Μητροπολίτου Τυρνόβου ἀντὶ τοῦ ἐξωσθέντος καὶ ἀπομακρυνθέντος Ματθαίου.

Ἐρχή: «*Διτὴν τὴν Ἱερωσύνην ἢ καθ' ἡμᾶς Ἱερά θεολογία...*».

Κάτω φέρει καρδιόσχημον ἀπόληξιν, ἀφ' ἧς ἐκρέματο διὰ μηρίνου βοῦλλα. Ἐκ δωρεᾶς τῆς ἐν Σίφνῳ Μονῆς τῆς Βρῦσεως

2 (4625)

Μεμβράνη 0.73×0.47 αἰ. ΙΘ'.

Συνοδικὴ πρᾶξις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Καλλινίκου Ε' «ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοσιῶ ὀκτακοσιοσιῶ πρώτῳ, κατὰ μῆνα Ὀκτώμβριον ἐπινεμήσεως εἰς» περὶ ἐκλογῆς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐνδημιούσαν σύνοδον τοῦ πρώην Τυρνόβου Φιλοθέου ὡς Μητροπολίτου Καισαρείας Καππαδοκίας, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Λεοντίου.

Ἐρχή: «*Ὁν τρόπον ὁ διανγέστατος ἥλιος...*».

Κάτω φέρει διπλὴν καρδιόσχημον ἀπόληξιν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐκρεμάτο διὰ μηρίνθου βοῦλλα. Ἐκ δωρεᾶς τῆς ἐν Σίφνῳ Μονῆς τῆς Βούσεως.

3 (136)

Μεμβράνη 0.48×0.37 αἰ. ΙΗ'.

Προᾶξις συνοδικὴ ἐκτεθεῖσα ἐν ἔτει «*ἀρκ' Νοεμβρίου βα ἐν Μοσχοπόλει*» ὑπὸ «*τῆς τῶν ὑπὸ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον τ(ῆς) Ἰουστινιανῆς, Ἀχριδῶν ἀρχιερέων δημηγύρεως . . .*». Ἡ Σύνοδος τοῦ ἀπόντος εἰς Βασιλεύουσαν ἀρχιεπισκόπου Ἰωάσαφ, ἀναβιβάζει «*εἰς τὸν ἅγιον θρόνον θυραχίου ὑπέριτον δαλματίας χηρεύοντα πρὸ πολλοῦ, τὸν πρώην ὀσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις καθηγούμενον κὺρ Ἀθανάσιον*».

Ἀρχή: «*Ἡ μετριότης διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης αὐτῷ...*».

Μεθ' ἐκάστην ὑπογραφὴν ὑπάρχει ἔκτυπος ἐπὶ βουλοκερίου σφραγίς· ἐπὶ τῆς πρώτης ἀποτυπῶνται θυρεὸς καὶ δύο λέοντες ἐκατέρωθεν τούτου, ἐπὶ τῆς δευτέρας στρατιωτικὸς ἅγιος (;) κατ' ἐνώπιον κρατῶν διὰ τῆς δεξιᾶς δόρου, ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης τοξότης κατὰ κρόταφον· πέριξ τούτων λίαν δυσανάγνωστοι ἔλλιπεις ἐπιγραφαί. Ἐκ δωρεᾶς Ἀ. Βαρούχα.

4 (4583)

Χάρτης 0.78×0.535 αἰ. ΙΘ'.

Σλαβωνικὸν ἔγγραφον τοῦ ἡγεμόνος Μολδοβλαχίας Γεωργίου Καρατζᾶ τοῦ ἔτους 1817.

Κάτω ἐντὸς δέλτου ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἡγεμόνος, ὑπὸ ταύτην δὲ σφραγίς (διαμ. 0.064 μ.), ἔχουσα εἰς τὸ κέντρον παραστάσεις ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς (τοῦ βοεβόδα καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ) ἐκατέρωθεν θυρεοῦ, κάτω τὴν χρονολογίαν 1812 καὶ γύρω σλαβικὴν ἐπιγραφὴν· ἡ ὅλη σφραγίς πλαισιοῦται ὑπὸ σειρᾶς ἐκ δέκα ἐπτὰ ὠσειδῶν ἐγκολπίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἰκονίζονται διάφοροι ζωικαὶ παραστάσεις καὶ ἀνὰ δύο γράμματα.

Ἐκ δωρεᾶς Νικολάου Ἀ. Γρυπάρη, ἱατροῦ, καὶ Ἀριστοδήμου Ἀ. Γρυπάρη, δικηγόρου ἐν Σίφνῳ.

5 (4582)

Χάρτης 0.79×0.54 αἰ. ΙΗ'.

Ἐγγραφον τοῦ Νικολάου Πέτρου Μαυρογένους, ἡγεμόνος Οὐγκροβλαχίας τοῦ ἔτους 1787, σλαβωνιστί.

Ἐν τέλει ἐντὸς δέλτου, ὑπαβασταζομένης ὑπὸ δύο ἀετῶν, ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Μαυρογένους, κάτω δὲ σφραγίς τετραγωνικὴ μὲ ἀποκεκομμένας τὰς

γωνίας (0.032×0.029 μ.), ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τὸν θυρεὸν καὶ ἑκατέρωθεν τ' ἀρχικά: *Ω(άννης) Ν(ικόλαος) Π(έτρος) Μ(αυρογένης) Β(οε)Β(όδας)*.

Ἐκ δωρεᾶς Νικολάου Ἀ. Γρυπάρη, ἱατροῦ, καὶ Ἀριστοδήμου Ἀ. Γρυπάρη, δικηγόρου ἐν Σίφνῳ.

6 (4816)

Χάρτης 0.385×0.276 αἰ. ΙΘ'.

Ἀπανταχοῦσα τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', «*αωκά' ἐν μηνὶ μαρτίῳ Ἰνδικιῶνος θης*», περὶ συνδρομῆς τοῦ «*ἐν μοναχοῖς Σεραφεῖμ ἐκ τῆς πολιτείας τῶν σφακιῶν τῆς κρήτης*» πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ἐν Κρήτῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Σεραφεῖμ ἀνεγειρομένης ἐκκλησίας.

Ἀρχή: «*οἱ τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ πατριαρχικῷ ἀποστολικῷ καὶ οἰκουμενικῷ θρόνῳ ὑποκειμένα...*».

Κάτω ὑπαγράφεται ὁ Τήνου Γαβριήλ: εἰς δὲ τὴν ὀπισθεν ἐπιφάνειαν ὑπάρχουσι διὰ διαφόρων χειρῶν γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν παρασχουσῶν, πιθανῶς, τὴν ἰδίαν αὐτῶν συνδρομὴν ἐκκλησιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως: «*ὁ ἅγιος Δημήτριος τῶν ταταούλων, τοῦ σωτίρως ἡμῶν Χριστοῦ τῶν ποσιανίων, παναγία ναφατηγανη, ἅγιος Ἰω(άννης) Γαλατῶ*».

Ἐκ δωρεᾶς Δημ. Σακελλαρίου Ἀφεντάκη, ἐκ τοῦ ἐν Κιμῶλῳ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

7 (3313)

Χάρτης 0.34×0.225 φ. 2 αἰ. ΙΘ'.

Διαθήκη Χατζῆ Δημητρίου Ἀρτιμένογλου, γραφεῖσα «*αωθ' Σεπτεμβρίον ιζ'*», ἐπιβεβαιωμένη ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως Δωροθέου καὶ Νικηφόρου. Δι' αὐτῆς ὁ Ἀρτιμένογλου κληροδοτεῖ «*μαγαζεῖον . . . εἰς τὸ ἐσνάφιον τῶν κεριστιζήδων*» ἐν Ἀδριανουπόλει.

Ἀρχή: «*Διὰ τοῦ παρόντος ἐκκλησιαστικοῦ γράμματος δῆλον ἀποκαθίσταται, ὡς ὁ Χατζῆ Δημήτριος Ἀρτιμένογλου γινώσκων...*».

Ἐκ δωρεᾶς Ἰακώβου Κωνσταντινίδου.

8 (4585)

Χάρτης 0.355×0.245 φ. 2 αἰ. ΙΘ'.

Γράμμα συνταχθὲν ἐν ἔτει «*1819 σεπτεμβρί(ου) 8*», τοῦ ἀναλαμβάνοντος τὴν ἡγουμενίαν «*κατὰ παράκλησιν πρὸς τὸν μ(ητ)ροπολίτην κύριον Λιονύσιον καὶ τὸν ἐπίτροπον τῆς ἐκκλησί(ας) ἀρχ(ιμανδρίτην) καμηγάρην σπυρίδωνα βαλλέτα*».

Ἀρχή: «*ἡ ἐκκλησία τῆς ζωοδόχ(ου) πηγῆς κτισμένη παρὰ τ(οῦ) ἀοι-*

δήμιον ἀθθέντου νικολάου μανρογένους καὶ ἀφιερωμένη εἰς τὴν Ἐκατοντα-
πυλιανὴν τῆς νήσου πάρο(ου)...».

Ἔκ δωρεᾶς Ν. Μυτιληναίου ἐκ Σίφνου.

9 (2015)

Χάρτης 0.285×0.21 φ. 2 αἱ. ΙΗ'.

Προικοσύμφωνον Διαμάντης, θυγατρὸς Σπυρ. Νοταρᾶ καὶ συζύγου
Εὐσταθίου Ντασίου, ἐπιβεβαιωμένον παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Νικολάου (:).

Ἄρχή: «ὁ κ(ύριος)ς ἡμῶν ἰησοῦς χ(ριστὸς)ς διὰ πρεσβεί(ας) τῆς πα-
ράγγ(ου) μ(η)τ(ρ)ὸς αὐτοῦ...».

Τὸ προικοσύμφωνον φέρει χρονολογίαν: «1786 Ὀκτωβρίου 4 τριζ-
καλα» καὶ κάτω τὰς ἐξῆς ὑπογραφάς: «ἐνστάθιος δασίου ὑπόσχομαι, γε-
ροῦτζος συγχορεζιμέν(ος;) μαρτηρό, Ἰωάννης σιάμιον λογοθού μαρτυρῶ,
μανόλης κονταρῆς μαρτυρῶ, παραγιώτης νοταρᾶς μάρτυς».

10 (988)

Χάρτης 0.50×0.34 αἱ. ΙΘ'.

Ἄναφορὰ τῶν Πισηγῶν χωρίων πρὸς τὸν πρίγκηπα Δημ. Ὑψηλάν-
την καὶ τὴν Γερουσίαν ὑπὸ χρονολογίαν: 1821 νοεμβρίου 48.

Ἄρχή: «Ὑψηλότατε πρίγκηψ καὶ ἀξιόσεβαστος γερουσία τὴν ταπει-
νοιάτην προσκύνησιν ἀπονέμομεν. Δὲν λείπομεν καὶ ἡμεῖς οἱ κάτοικοι...».

Ἀκολουθοῦσι στηληδὸν αἱ ὑπογραφαὶ τῶν χωρίων τὴν ἐξῆς σειρᾶν:
Μεγάλη Ἀναστάσοβα, Σίτζοβα, Μικρῆ Ἀναστάσοβα, Κερνίτζα, Λαδᾶ
καὶ Καρβέλη.

Ἔκ δωρεᾶς τοῦ ἐπισκόπου Μεσσηνίας Παναρέτου Κωνσταντινίδου.

11 (4584)

Χάρτης 0.34×0.245 φ. 4 αἱ. ΙΘ'.

Ἄναφορὰ Ἀγαπίου τινὸς τῆς ἐκκλησίας τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τοῦ
Τξεσμέ ἐν ἔτει 1819, πρὸς τὸν ἀθθέντην Οὐγκροβλαχίας περὶ δικαιομά-
των τοῦ ἐκ τριακοσίων ἐξήκοντα γροσίων ἐτησίως, τὰ ὅποια ἐλάμβανε
«διὰ τὸ γερὸν ὅπου νέμεται ἡ πολιτεία τοῦ βουκουρεστίου» συμφώνως πρὸς
προηγούμενα προνόμια.

Ἄρχή: «Ὑψηλότατε δικαιοῦτατε καὶ θεοσεβέστατέ μου ἀθθέντα. Θεορ-
μῶς ἀναφέρω τῷ θεοφρονήτῳ ὕφει της...».

Μετ' αὐτὴν ἀκολουθεῖ ἐπιστολὴ ἀλβανικὴ τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἔκ δωρεᾶς Ν. Μυτιληναίου ἐκ Σίφνου.

12 (2016)

Χάρτης 0.265×0.19 φ. 2 αἰ. ΙΘ'.

Ἐπιστολή τοῦ Κορίνθου Ζαχαρίου «τῆ τιμωτάτῃ καὶ εὐγενεστάτῃ ἄρχοντίσῃ κυρίῃ ξανθῇ βολέμενα, εἰς βοστίτζαν ἢ πάτραν», γραφεῖσα «,αωιδ' ὀκτωβρίου κθ'».

Ἄρχή: «Μετὰ τὰς ἐκ ψυχῆς ἡμῶν εὐχάς τε καὶ εὐλογίας τῆ εἰδοποιουμένην...».

Ἐκ δωρεᾶς Γ. Λαμπάκη.

13 (2378)

Χάρτης 0.31×0.21 φ. 2 αἰ. ΙΘ'.

Ἐπιστολή τοῦ Πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου Ε' «τῷ ὀσιωτάτῳ ἐν ἱερομονάχοις κῆρ Ἰωσήφ Λαυριώτῃ . . . εἰς ὕδραν», «,αωιη' μαρτίου κ'».

Ἄρχή: «ὀσιώτατε ἐν ἱερομονάχοις ἐν χ(ριστ)ῷ ἀγαπητέ...».

Ἐκ δωρεᾶς Ἐμμανουὴλ Ἰωαννίδου, Ἀμοργίνου.

14 (1745)

Χάρτης 0.28×0.19 φ. 2 αἰ. ΙΗ'.

Ἀντίγραφον βαπτιστικοῦ τῆς «Ἀνέτας θυγατρὸς Νικολάου Θεοδόση κ(αί) τῆς ὁμοζύγου αὐτοῦ Ἀναστασοῦλας» ἐκ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «στὸν τράφῳ ζακύνθου» ἐν ἔτει «1769 φεβρουαρίου 15». Ἀνάδοχος ἀναγράφεται ὁ Καλλίνικος, μητροπολίτης Νέων Πατρῶν. Ἐν τέλει ἀναγινώσκομεν «ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας: 1782 Ἰουλλίου 6: Ἀκάκιος Ἱερομόνοχος Θεοδόσιος κ(αί) ἐφρυμέριος τοῦ ἀνοθεν θεοῦ γαοῦ βαιβεῶνο μέθόρκου».

Ἐκ δωρεᾶς Γ. Λαμπάκη.

15 (1382)

Χάρτης 0.355×0.245 φ. 2 αἰ. ΙΘ'.

Μαρτυρικὸν γράμμα «Σπυρίδωνος Πέτρου Πίλικα Κεφαληναίου», ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ Γνάδων Ἰακώβου καὶ ἐπιβεβαιωμένον παρὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου Ε' ἐν ἔτει «,αωιθ' ἰουλίου ιδ'».

Κάτω φέρει θεώρησιν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγγλικῆς πρεσβείας.

Ἄρχή: «Διὰ τοῦ παρόντος μου ἐνυπογράφου καὶ ἐμμεαρτύρου...».

Ἐκ δωρεᾶς Ἰ. Ν. Πήλικα.

16 (819)

Χάρτης 0.24×0.18 φ. 1 αἰ. ΙΘ'.

Πρόσκλησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' ἐν ἔτει «*αωιδ' ματου β' ἰνδικτιῶν(ος) ζης*» πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἐν Βουγιούρδερε ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς. Ἐπίτροποι ἀναφέρονται: «ὁ κὺρ Θεόδωρος Βουτζᾶς, κὺρ Πατρᾶκης, κὺρ Γρηγόρης, κὺρ Παυλῆς περπέρης, κὺρ Μανόλης πακαλης, κὺρ Μηκὲς καπηλος».

17 (5197)

Χάρτης 0.215×0.153 φ. 2 αἰ. ΙΗ'.

Ἀποδεικτικὸν γράμμα τῶν ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Φωτεινῆς Σμύρνης, ἐν ἔτει «*αρηγ' ἀπριλίου κθ'*», ἐπιβεβαιωμένον ὑπὸ τοῦ Σμύρνης Γρηγορίου, παραχωρούντων στασιδίων «*ἀναμεταξὺ τοῦ στασιδίου μογιατζόγλου κ(αί) Δουκάκη... τῷ κὺρ παναιωτάκη παρατάκη.*»

Ἐκ δωρεᾶς Μισαήλ Διακάκη.

18

Χάρτης 0.64×0.34 αἰ. ΙΗ'.

Ἀπανταχοῦσα τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς Δουσίκου, ἐν ἔτει 1772. Ἐν τέλει ὑπογράφεται: «*† ὁ καθηγούμενος τ(ῆς) ἱερᾶς κ(αί) θείας μονῆς τοῦ Δουσίκου Δανιὴλ ἱερομόναχος κ(αί) οἱ σὺν ἔμοι ἐν Χ(ριστ)ῷ ἀδελφοὶ ,αψοβ'.*»

Ἀρχή: «*Οἱ ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑπου(ρα)νὸν διὰ λάμποντες, ἀστέρες πολύφωτοι...*».

Ἄνω ἀριστερὰ τὸ ἔγχρωμον ἀρκτικόν: Ο σχηματίζεται ὑπὸ δύο δρακόντων, ἐντὸς δ' εἰκονίζεται ἐν στηθείῳ ὁ ἰδρυτὴς τῆς Μονῆς Ἅγιος Βησσαρίων μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς κύκλω: «*† Ο ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΗΡ ΗΜΩΝ ΒΗССΑΡΙΩΝ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΛΑΡΗΣΗΣ. Ο ΜΕΓΑΣ ΘΑΥΜΑΤΣΡΓΟΣ ΠΑCΙC ΛΙΜΙΚΗΣ Κ(αί) ΠΑΝΟΥΚΛΑC.*» Ἐξωτερικῶς ἐκατέρωθεν ἀνὰ δύο ἀετοί· τὸ ὅλον ἐντὸς πλαισίου. Ἐπὶ κεφαλῆς ὁ τύπος ὠραιότητος σφραγιδος τῆς Μονῆς (διαμ. 0.048 μ.), ἐφ' ἧς παρῶσταισις τῆς Μεταμορφώσεως, πέριξ δὲ ἡ ἐπιγραφή: «*† ΣΦΡΑΓΙC ΤΗΣ ΘΕΙΑC ΙΕΡΑC ΤΕ ΚΑΙ ΣΕΒΑCΜΙΑC ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΗC ΩΤΗΡΟC ΤΗΣ ΚΛΕΙΝΗΣ Η ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ.*»

19 (1178)

Χάρτης 0.325×0.225 αἰ. ΙΘ'.

Ἐνταλτήριον γράμμα τοῦ ἐπισκόπου Τήνου Γαβριὴλ ἐπὶ τῇ εἰς πρεσ-

βύτερον χειροτονία τοῦ «παπα Γαβριήλ», ἐν ἔτει «,αωκθ' ὀκτο(βρίου) κζ'».

Ἄρχή: «Κατὰ τὴν δοθεῖσαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐξουσίαν...».

Ἐκ δωρεᾶς Μιχ. Μαυρομαρᾶ.

20 (1408) ¹⁾

Χάρτης 0.305×0.145 αἰ. ΙΘ'.

Ἐνταλτήριον τοῦ Πατρῶν Γερμανοῦ, δι' οὗ ἀνατίθεται «τῷ παροσιωτάτῳ ἐν ἱερομονάχοις κυρίῳ Σωφρονίῳ, ὡς ἀνδρὶ τιμίῳ, καὶ ἐδλαβείας ἀξίῳ, τὸ τῆς πνευματικῆς πατρότητος λειτουργήμα εἰς τὸν μαχαλὲν ἀγίου Γεωργίου καὶ Παντανάσσης», ἐν ἔτει «,αωιη' Σεπτεμβρί(ου) ιγ'».

Ἐκ δωρεᾶς Θεοδώρου Οἰκονόμου Σακελλαρίου, ἐκ Πύργου.

21 (1407)

Χάρτης 0.275×0.125 αἰ. ΙΗ'.

Ἐνταλτήριον γράμμα τοῦ Ὁλενεΐας Ἰωσήφ, ὅστις «ἀνατίθησι καὶ δωρεῖται τῷ ἐδλαβεστάτῳ ἐν ἱερεῦσι παπῶ καὶ Δημητρίῳ τὸ τῆς πνευματικῆς πατρότητος ἱερὸν λειτουργήμα», ἐν ἔτει «,αψλ'α^ω νοεμβρίου κδ^η».

Ἄρχή: «Ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς ἐνταλτηριώδους γράμματος...».

Ἐκ δωρεᾶς Θεοδώρου Οἰκονόμου Σακελλαρίου, ἐκ Πύργου.

22 (5177)

Χάρτης 0.30×0.215 φ. 2 ΙΘ'.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανοῦ, ἐν ἔτει «1816: δεκεμβρίου», «τῷ ἐκλαμπροτάτῳ ἀρχοντι κορσόλῳ τῆς περιφήμου ἀγκλία(ς) σιὸρ ἀντονίῳ βορσιζιάνῳ . . . εἰς λάρνακα».

Γράφει «... σᾶς περικλείομεν ἕνα τζιχβέλι πρὸς τὸν τοῦ κοιλαίου γραμματικὸν δεκατριῶν χιλιάδων γροσίων ἐξ ὧν ἔχετε νὰ λαμβάνετε ἀπὸ τὸ κοινόν...». «Ἐπογράφει διὰ κινναβάρεως. Ἐπὶ τοῦ ἔξω φύλλου σημειώσεις ἰταλιστί.

Ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἐν Λάρνακι προξένου Ἰω. Καλούτση.

23 (1924)

Χάρτης 0.19×0.24 αἰ. ΙΘ'.

Πωλητήριον τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας ἐν Βελτεσινίκῳ

¹⁾ Ἐδημοσιεύθη ἐν Δελ. Χριστ. Ἄρχ. Ἐταιρείας, τεύχ. Β' (1894), σ. 3 κ.έ.

δι' οὗ ἐπώλησαν «τοῦ γηανκου ὄρφανοπουλου ενα κοματι ἀνμπελη στη κλερσηνή σηναβλακα ης το δικο του το αλο μερος του μαστρο κοστα το απανο μερος φρακτι... δια ηκοδομη του μοναστηρηου οπου εμαλοτιστη απο τον ηπραημη», ἐν ἔτει «1828 απρηληου 22 βαλτεσ(ι)νηκο». Ἀκολουθοῦσιν αἱ ὑπογραφαί: «Ἐο ηγουμενος αθανασιος ιερομοναχος βεβεονο, αναγνωστης χρηστοπουλος μαριουρο, αναγνωστις πωλοπουλος μαριουρο, κοστακις χρηστοπολο μαρ(τηρο), γιοργιος πουμπουλις μαρις, Κωνσταντῆς οἰκονομόπουλος».

Ἐπί κεφαλῆς ἀποτετυπωμένη ἡ σφραγὶς τῆς Μονῆς (διαμ. 0.043 μ.), ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τὴν παράστασιν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, κύκλῳ δὲ τὴν ἐπιγραφὴν: †C(φ)ΡΑΓΙC ΤΗC Υ(π)ΕΡΑΓΙΑ(ς) ΜΟΝΗC ΤΗC ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟC ΕΝ ΟΡΗ ΜΕΛΙΜΟ; ΚΟΜΗ ΒΑΛΤΕCΙΝΗΚΟ 1625 ΜΑΡΤΗC 5.

Ἐρθραμένον. Ἐκ δωρεᾶς Θεοδώρου Παπακωνσταντίνου, ἱερέως.

24

Χάρτης 0.22×0.16 αἱ. ΙΗ'.

Ἐπιστολὴ Νικολάου Τζαϊσώτη, σταλεῖσα ἕξ Ἀθηνῶν τὴν 15 Μαρτίου 1797 πρὸς τοὺς «ἠκονῶμο, κ(αὶ) χατζιγίοργι, κ(αὶ) γιανάκο μπερτελιῆ» εἰς Μέγαρα. Παρακαλεῖ νὰ μεσολαβήσωσιν, ὅπως καταπαύσωσιν αἱ μεταξὺ τῶν μοναχῶν ἐν τῇ Μονῇ Φανερωμένης Σαλαμῖνος («τὸ μοναστήρη κούλουρις») ἔριδες.

25 (323)

Χάρτης 0.265×0.19 αἱ. ΙΘ'.

Προικοσύμφωνον «Φλωροῦς ψυχοπαίδας τοῦ Ἰωάννου Φίλωνος», συζευγνομένης μετὰ τοῦ Γεωργίου, υἱοῦ τοῦ Κυριάκου. Φέρει χρονολογίαν «1800 ὀκτοβρίου 10. λιβαδία». Ὑπογραφαί: Ἰωάννης Φίλωνος βεβαιῶ, «γιόργιος τζεργιάκου». Ἐπεται ὑπόσχεσις προγαμιαίας δωρεᾶς τοῦ γαμπροῦ, κάτωθεν τῆς ὁποίας ὑπογράφουσι μάρτυρες: Νικόλαος Νάκου καὶ Πέτρος Νάκου.

26 (873)

Χάρτης 0.215×0.16 αἱ. ΙΘ'.

Γράμμα καταστάσεως τοῦ Τηνίου Γεωργίου Δρόσου ὡς ἐπιτρόπου τοῦ ἐκεῖ μετοχίου τῆς Νέας Μονῆς Χίου, ἐν ἔτει «1812 σεπτεμβρίου 27». Ὑπογράφεται: «ὁ τῆς Βασιλικῆς καὶ Πατριαρχικῆς μονῆς τῆς Νέας Καθηγούμενος Γαβριὴλ καὶ οἱ σὺν ἐμοί».

Ἀρχή: «Ἐπί συνάξεως ἀποκαθιστῶμεν ἐπίτροπον...».

Ἐπί κεφαλῆς ἀποτετυπωμένη τετραμερῆς ἡ σφραγὶς τῆς Μονῆς, ἔχουσα ἄνω παράστασιν τῆς Κοιμήσεως καὶ κάτω τριῶν ὁσίων, περίξ δὲ τὴν ἐπι-

γραφὴν: «*Η ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΙΣ ΕΝ ΧΙΩ ΝΕΑΣ ΜΟΝ(ῆς) . . . ΕΠΙ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΙΣ ΚΟΙΜΙΣΕΩΣ ΤΙΣ Θ(εοτό)ΚΟ(υ)*».

Ἐκ δωρεᾶς Ἰω. Δρόσου.

27 (1750)

Χάρτης 0.30×0.21 αἰ. ΙΘ'.

Ἀντίγραφον βαπτιστικοῦ «*εὐγαλμένον ἀπὸ τὸ Βιβλίον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου κειμένη εἰς χωρίον Ψωραρόν*», ἐν «*Κορφοί, τὰς πρῶτη/13 Σεπτεμβρίου 1825*». Ἀναφέρεται, ὅτι τὴν 26 Ὀκτωβρίου 1759 ὁ ἱερεὺς Θεόφιλος Μάμαλος, ἐφημέριος τῆς Μονῆς ἁγ. Βασιλείου, ἐβάπτισεν «*ἕνα παιδί ἄρσενικὸ τοῦ τζάνη παπαδόπουλου τοῦ ποτε χριστοδουλου Ἰερεός δευτεροῦ ἀπὸ χωρίον τον ψοραρόν γενιμένον μετα τῆς συμβῆγας αὐτοῦ πειρουνίλας θυγάτηρ τοῦ ἐλλαβι παπα Παναγιότι λύβερι ἀπο χωρίο ἀπανο βιρὸ κ(αἰ) τὸ ἀναδέχθι . . . ὁ μισερ νικολούτζος λυγγὸς τοῦ ποτε Ἰωάνου ἀπὸ χωρίον Ψοραρόν*».

Ἐκ δωρεᾶς Γ. Λαμπάκη.

28 (2017)

Χάρτης 0.32×0.22 αἰ. ΙΘ'.

Ἐγγραφον Ἡ. Δημητρακαράκου, ἀντικαταστάτου τοῦ ἐπάρχου Ἄργου (16 Φεβρουαρίου 1834) πρὸς τὸν Π. Νοταρᾶν εἰς Νάυπλιον, ὅπως ἀποστείλῃ «*δέκα χρυσοστομικά καὶ τὸ ἐν χρήσει πηδάλιον ἀνήκοντα εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Μονῆς Κατακερυνμένης*» ἐν Ἄργει. «*ἐπειδὴ εἶναι κατεπίγουσα ἢ σύναψις εἰς ἐν τῆς κινήτης περιουσίας τῶν εἰς τὴν διαχείρησιν τῆς Κυβερνήσεως μεταβαϊνόντων Μοναστηρίων*».

Ἐκ δωρεᾶς Γ. Λαμπάκη.

29 (3312)

Χάρτης 0.36×0.23 αἰ. ΙΘ'.

Γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ, συνταχθὲν ἐν ἔτει 1852, πρὸς τοὺς προεστῶτας, γέροντας, καὶ προκίτους Ἀδριανουπόλεως. Γνωρίζει, ὅτι θὰ παραταθῇ ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει παραμονὴ τοῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Γερασίμου.

Ἐκ δωρεᾶς Ἰακώβου Κωνσταντινίδου, διερχομένου.

30 (155)

Χάρτης 0.76×0.58 αἰ. ΙΘ'.

Ἀπανταχοῦσα τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, συναχθεῖσα ἐν ἔτει 1862, ἀπευθυνομένη πρὸς τοὺς μητροπολίτας Ἀδριανουπόλεως, Διδυ-

μοτείχου, Ἀγγιάλου, Σωζοαγαθουπόλεως, Βιζύης καὶ λοιποὺς χριστιανοὺς τῶν ἀνωτέρω ἐπαρχιῶν, ὅπως παραδώσωσι τὰς ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου ἰδίας αὐτῶν συνδρομὰς εἰς τὸν Ἀρχιμανδρίτην Ἀνθιμον.

Ἐκ δωρεᾶς Παρθενίου Ρωμαντζῆ, ἱερομονάχου ἐν Σάμῳ.

31

Χάρτης 0.765×0.533 αἰ. ΙΘ'.

Συνοδικὸν σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Καλλινίκου, συγχωρητικὸν τῆς «ἐκ τῆς ἐπαρχίας τίνου ἐν τῇ μονῇ τῆς κοιμήσεως . . . κεκοιμημένης δούλης τοῦ Θεοῦ μάρθας καλογραίας», ἁωβ' ἐν μηνί νοεμβρίῳ».

Ἀρχή: «Ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν συνεχομένων αὐτῇ ἐν τῷ παρόντι, τῶν μακαριωτάτων . . . »

32

Χάρτης 0.45×0.315 αἰ. ΙΗ'.

Ἀφορισμὸς τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Προκοπίου κατὰ τῶν ἀρπασάντων τὰ πράγματα τοῦ ἐκ Τήνου φυγάδος «ἰωάννου ντὲ κύπρι ἐπιλεγόμενου υἱοῦ τοῦ παπᾶ ἀντώνη», ἔξαπολυθεὶς τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ «Κάρλου Νάζου», ἔχοντος παρ' ἐκείνου «λαβεῖν δι' ὁμολογίας αὐτοῦ χρεωστικῆς ἰκανὴν ποσότητα ἄσπρων», ἐν ἔτει «ἁρῶς' ἐν μηνί μαΐου δ'...».

Ἀρχή: «Θεοφιλέστατε ἀρχιεπίσκοπε τίνου...»

III. Σ Π Α Ρ Α Γ Μ Α Τ Α

1 (1926)

Περγαμηνή 0.30×0.20 μ. φ. 1 αἰ. Θ'.

Εὐαγγέλιον.

Ἀρχή: «Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει ὅτι μισθωτὸς ἐστίν...».

Δίστηλον. Γραφή μεγαλογράμματος, μέλαν φαῖόν, σημαδόφωνα διὰ κινναβάρεως. Ἀρχικὰ ἔγχρωμα.

Δωρεὰ Θεοδώρου Παπακωνσταντίνου, ἱερέως.

2 (1928)

Περγαμηνή 0.20×0.15 μ. φ. 1 αἰ. Θ'.

Εὐαγγέλιον.

Ἀρχή: «[. . .] σαι ὁ Χ(ριστὸ)ς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰ(σρα)ήλ...».

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος μετὰ τοῦ φ. 171. Δωρεὰ τοῦ αὐτοῦ.

3 (1971)

Περγαμηνή 0.28×0.23 φ. 2 αϊ. Θ'.

Εύαγγέλιον.

Ἀρχή: «Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐκπορευομένου τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ Ἱεριχῶ...». Δίστηλον. Γραφή μεγαλογράμματος, μέλαν φαιόν, ἀρχικὰ καὶ σημάδωφωνα διὰ κινναβάρεως.

Δωρεὰ Αὐξ. Δαρειώτου, προηγουμένου Μονῆς Φενεοῦ.

4 (1959)

Περγαμηνή 0.32×0.235 φ. 2 αϊ. ΙΔ'.

Λόγοι.

Ἀρχή: «Προσώπου κυρίου/ν τοῦ θεοῦ, ἐν μέσω τοῦ παραδείσου οὐδὲν ἁμαρτίας χεῖρον ἀγαπητέ...». Τέλος. «Ἀκούεις αὐτῆς τῆς γυναικὸς λαλοῦσης τῷ ὄφει ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ ἐν μέν». Κατὰ δύο σελίδας, διὰ μέλανος κίρροῦ, φέρει δὲ διορθώσεις διὰ βατραχίου.

Ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου Μονῆς Λαύρας Καλαβρύτων.

5 (265)

Περγαμηνή 0.37×0.285 φ. 2 αϊ. ΙΒ'.

Λόγος.

Ἀρχή: «ἡ γραφή, ὥστε οὐκ ἀριθμῶ συνέκλεισε τὴν ἄφρουν, ἀλλὰ τὸ διηγετικὸς ἐδήλωσεν καὶ αἰ...». Τέλος: «καὶ τελέσματα διηγετικῆ καὶ ἀφόρητα ἐπιπλάσει, καὶ δια». Ἐν τῇ κάτω ὄα: «Πε(ρι) τῶν κεκτημένων τοὺς ἀγροὺς ὅποια ἐπιπάττουσι τοῖς γεωργοῖς...».

Κατὰ δύο σελίδας διὰ μέλανος κίρροῦ. Ὁ βιβλιογράφος ἐν τῇ ὄα ἔχει σημειώσει τὴν θέσιν τῶν ἐν τῷ κειμένῳ, αἵτινα προσέθεσε κατόπιν ὁ ἐρυθρογράφος. Ἐκ δωρεᾶς Περ. Ἰασεμίδου.

6 (4006)

Περγαμηνή 0.375×0.28 φ. 2 αϊ. ΙΓ'.

Λόγος.

Ἀρχή: «μα διαλύοντες τὴν καρδίαν συντριπτοντες· οὐδεμία αὐτοῦ ἀνέσεως γαλήνης ἠδύρισκετο...». Τέλος: «καθ' ἕπερ ἐκεῖ ἡ εἰκὼν τοῦ ὄφρως τοῦ φαινομένου κατήργησεν τὰ δίγματα».

Κατὰ δύο σελίδας διὰ μέλανος φαιοῦ. Δωρεὰ Γ. Λαμπάκη.

7 (2761)

Περγαμηνή 0.185×0.175 φ. 2 αϊ. ΙΑ'.

Ἀρχή: «ἀγαγιώσκοντες οἱ δὲ τὸ ἀντίδωρον λαμβάνοντες εἰσὶν οἱ

ἀρχαίοι...». Τέλος : «*ποῦ εἰσὶν οἱ λέγοντες φιλόανθρωπος ἐστὶν ὁ θεός*».
(φ. 1β) *Περὶ ἱερέων καὶ διακόνων.*

Ἀρχή : «*Οἱ μεμολυσμένως λειτουργοῦντες ἱερεῖς...*».

Δωρεὰ Γ. Λαμπάκη.

8 (1027)

Περγαμηνή 0.185×0.175 φ. 2 αἰ. Γ'.

Εὐγγέλιον.

Ἀρχή : «*ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντέλεται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε...*». Τέλος : «*καὶ ἐφώναζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος, τῆς ἐκπορευομένης ἐκ τοῦ στόματος*».

Ἐν τῇ ὄσῃ ἀρίθμησις κατὰ παραγράφους (ιζ', ιη', ιθ').

Παλίμψηστον. Τὸ φ. 1 ἀποκεκομμένον κατὰ τὰ 2/3 δεξιᾶ.

Δωρεὰ κ. Πανορμίου, ἱερέως τοῦ χωρίου Λεῦκες τῆς Πάρου.

9

Χάρτης 0.15×0.11 μ φ. 4 αἰ. ΙΖ'.

Πατερικόν.

(φ. 1α) Ἐγκώμιον τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου κδ'.

Ἀρχή : «*Ἡ πάλαι προεκήρυξαν τῶν προφητῶν χορεία ἀπόστολοι ἐδί-
δαξαν παρθένον μετὰ τόκον...*».

(φ. 3α) «*Ὡ χοῆμα τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα*» κε'.

Ἀρχή : «*Μιμοῦ τοιγάρουν τῶν ἐναρέτων ἔργα σπούδαζε ὁδὸν βαίνειν
καθαρωτάτην...*».

Ἐν φ. 4β διὰ μεταγενεστέρας χειρός : «*ἐτούτο τῷ πατεροικῷ ὑπάρ-
χοι τ(ῆ)ς μονίς του ἀγλου γέροντος ἡ(μῶ)ν σεραφήμοι κ(αὶ) ἥτιης
τὸ ἄλωτριώσυν εκ τ(ῆ)ς μονίς τοῦ φέροντος ἀσίνε ἄφωρ(ι)σμένως
καὶ ἀσοιχόρετος κ(αὶ) ἐν το νιν εονιη κ(αὶ) ἐν τῷ μέλωτοι ἀλοιτος
καὶ ἀσοιχόρετως και οπου το κοψε το φοιλάκη τουτο εος σου να παῦ-
σοι τ(ῆ)ν) κακῆν συνίθοιαν ταῦτοι*».

10 (5576)

Χάρτης 0.21×0.155 φ. 4 αἰ. ΙΗ'.

Λειτουργία Μ. Βασιλείου.

Ἀρχή : «*Τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ : ὁ δ(ιά)κ(ο)ν(ος).* Ἐπι καὶ ἔτι...».

Τέλος : «*τὰ ταμεῖα αὐτῶν, ἔμπλησον παντὸς ἀγαθοῦ, τὰς...*».

Δωρεὰ Ν. Γ. Μυστακίδου.

11 (1179)

Χάρτης 0.21×0.16 φ. 2 αἰ. ΙΗ'.

Εὐχή «*εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον, τοῦ ἀγιοτάτου π(α)τριάρχου*

Καλλίστου, εἰς ἐπέλευσιν βαρβάρων, κ(αι) ἐπιδρομῆς ληστῶν φθοροπο(ούς).

Ἀρχή: «Παρθένε δέσποινα θ(εοτό)κε, ἡ τὸν μονογενῆ υἱὸν κ(αι) λόγον τοῦ θ(εο)ῦ...». Ἀνόνημος σημείωσις πληροφορεῖ, ὅτι ἡ εὐχὴ ἀντεγράφει ἐξ Ἁγίου Ὁρους καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀναγινώσκειται ὑφ' ἐκάστου ἱερέως κατὰ Κυριακὴν, ψαλλομένης παρακλήσεως.

Ἐκ τοῦ ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Σίφνου. Δωρεὰ Γ. Λαμπάκη.

12 (2089)

Χάρτης 0.215×0.155 φ. 11 αἰ. ΙϚ'.

Κανόνες εἰς τὴν Θεοτόκον.

Ἀρχή: «Ἀπείροισ βαλλόμενος στε[ροχ]ωρίαις ὁ δυστυχέστατος...».

(φ. 2β) [τῆ] β' ἐσπέρο(α). κανών. (φ. 5^ν) τῆ γ' ἐσπέρο(α). κανών. (φ. 6β) τῆ ε' ἐσπέρο. κανών. (φ. 9α) τῆ παρα(σκευ)ῆ ἐσπέρο. κανών.

Τὸ τελευταῖον (ιε') τετράδιον κώδικος ἐν τέλει τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκειται :

† δόξα σοι ὁ θ(εὸ)ς ἡμῶν δόξα σοι :

† Θ(εο)ῦ τῷ δόρον, καὶ νεκταρίου πόνος:—

1526 Ἰνδικτιόνος ιδ' ἐν βρ. . . κβα»

Δωρεὰ Νικολάου Γιαννοπούλου, Ἡπειρώτου.

13

Χάρτης 0.215×0.15 φ. 6. αἰ. ΙϚ'

Εὐχολόγιον.

Ἀρχή: «εὐπρόσδεκτος καιρὸς νῦν πάρεστιν ἰδοὺ τὸ στάδιον». Τέλος: «τῷ πᾶσαν τ(ὴν) κτίσιν αἰσθητὴν κ(αι) νοητ(ὴν) ψηλῶ ρήματι μόνῳ δημιουργή[σαντι]».

14 (131)

Χάρτης 0.25×0.19 φ. 2 αἰ. ΙΖ'.

Νομοκάνων. Ἀρχή: «Ὁ ν' πέμπτος τ(ὼν) ἁγίων ἀποστόλ(ων) κανὼν δρίζει ὅτι ὅποιος κληρικὸς ὑβρίσει τ(ὸν) ἀρχιερέα». Τέλος: «τοῦ σοφοτάτου πρωτοπαπᾶ ναυπλίου κυροῦ νικολάου ἱερέως τοῦ μαλαξοῦ: κε(φάλαι)ον μβ' τὸ μὲν δεύ[τερον]».

Δωρεὰ Ἀ. Βαρούχα.

15

Χάρτης 0.245×0.17 φ. 4 αἰ. ΙΗ'.

Μουσικὸν ἀνθολόγιον. Περιέχεται ἡ Δοξολογία.

Ἐν φ. 2β ἀναφέρεται τὸ ὄνομα Ἰωάννου Πρωτοψάλτου.

16 (168)

Χάρτης 0.215×0.16 φ. 8 αἱ. ΙΘ'.

Ἔρwanos. Τετραδίων περιέχον παρατηρήσεις εἰς χωρία τῆς Πεντατεύχου.

Ἀρχή: «Πλάσας ἐξ ἀεχὴν τὸν ἄνθρωπον ὁ θεός, διελέγετο αὐτοῖς δι' ἑαυτοῦ». **Τέλος:** «Ἔδνα εἰσὶ τὰ λεγόμενα σημάδια τῶν νεονύμφων πρὶν εἰς γάμον ἔλθεῖν».

Δωρεὰ Παρθενίου Ρωμαντζῆ, ἐκ Σάμου.

17 (325)

Χάρτης 0.315×0.105 φ. 1 αἱ. ΙΘ'.

Φύλλον περιέχον δώδεκα προφητικὰ κεφάλαια. Ἐν τέλει ἀναγινώσκειται: «Ταῦτα τὰ ἀνωτέρω κεφάλαια ἀφῆκε τίς ἐπίσκοπος τῆς ἐν ρωσσίᾳ κωνσταντίας ἐσφραγισμένα, παραγγείλας τοῖς Μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτε τελευτήσων ἔμελλεν (ἔτελεύτησε δὲ κατὰ τὸ ,αὐ^{όν} ἔτος) ἵνα μὴ κοινολογήσωσιν αὐτά, μέχρι τοῦ ,αὐ^{ου} ἔτους ὅποτε καὶ τελεσθήσονται».

18

Χάρτης 0.225×0.165 φ. 2 ΙΘ'.

Δύο φύλλα περιέχοντα κεφάλαια ἐκ τῆς Λογικῆς.

Ἀρχή: «ἄν(θρωπ)ος γ(ὰρ) καὶ ἵππος, κατὰ μ(έν) τὸ γένος οὐδ' ἐνήνοχε...».

(φ. 2β) *Περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν κε(φάλαιον) ιδ^{ον}.*

19 (6486)

Χάρτης 0.43×0.105 αἱ. ΙΗ'.

Ἐν εἰληταρίῳ σχέδια διὰ μέλανος τῶν εὐαγγελιστῶν Μάρκου καὶ Λουκᾶ καὶ τῶν ἁγίων Βασιλείου, Χρυσοστόμου, Γρηγορίου, Ἀθανασίου, Σπυρίδωνος καὶ Νικολάου, ἀνὰ δύο μέχρι τῶν μηρῶν, πλὴν τῶν δύο τελευταίων, οἵτινες σφύζονται μέχρι τοῦ στήθους. Κάτωθεν ἐκάστης δυνάδος ἐπικλήσεις.

Ἐπὶ τῆς ὀπισθεν ἐπιφανείας τοῦ φύλλου, ὕπερ βεβαίως ἀνῆκεν εἰς ζωγράφον ἀναγράφεται παραγγελία εἰκόνας «ἡ κηρία του κήκου γήρωθεν ἡ δώδεκα ἀπόστολη δημήτριος γεωργιος θεοδορος τήρον χαραλάμπης θεοδορος στρατηλάτης. Κατωτέρω δι' ἐτέρας χειρὸς «βράτας μοσκοπολιάνος», καὶ «τοῦ κὺρ στάμου εἰκόνημα τὴν ἁγίαν κυριακὴν κ(αί) ἀσωμάτους ἔλαβα γρο: 1».